

Київський університет імені Бориса Грінченка
Інститут журналістики

.....
Borys Grinchenko Kyiv University
Institute of Journalism

ISSN 2524–2644 (Print)

ISSN 2524–2652 (Online)

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12>

Інтегровані комунікації

.....

Integrated Communications

Випуск 2 (12)

.....
Issue 2 (12)

Київ
2021

Інтегровані комунікації. Випуск 2 (12), 2021

Засновник

Київський університет імені Бориса Грінченка

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ № 21991-11891Р від 31.03.2016 р., видане Державною реєстраційною службою України

Рік заснування — 2016

Виходить двічі на рік

Рекомендовано до друку Вченою радою Київського університету імені Бориса Грінченка
(протокол № 11 від 23.12.2021 р.)

Основні рубрики:

«Теорія і практика журналістики», «Видавнича справа та редагування», «Інформаційна, бібліотечка та архівна справа»,
«Реклама та зв'язки з громадськістю».

Цей випуск присвячений п'ятиріччю Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Адреса редакції журналу: вул. Маршала Тимошенка, 13-Б, каб. 105, м. Київ, 04212, Україна
Офіційний сайт видання: intcom.kubg.edu.ua

Редакційна колегія

Голова редколегії:

Воскобойнікова-Гузєва О. В., д-р наук із соц. комунік.,
ст. наук. співроб. Університету Грінченка (Київ, Україна).

Головний редактор:

Горбенко Г. В., канд. пед. наук, доц. Університету Грінченка
(Київ, Україна).

Заступники головного редактора:

Вернигора Н. М., канд. наук із соц. комунік., доц. Університету
Грінченка (Київ, Україна),
Погребняк І. В., канд. філол. наук, доц. Університету Грінченка
(Київ, Україна).

Відповідальний секретар друкованого видання:

Харамурза Д. В., викладач Університету Грінченка
(Київ, Україна).

Відповідальний секретар електронного видання:

Гуменюк С. О., лаборант Університету Грінченка
(Київ, Україна).

Редакційна колегія:

Кафтанджиев Х., д-р філол. наук, проф. Софійського ун-ту
(Софія, Болгарія),
Струберга Сігіта, д-р соц. наук, проф. факультету соціальних наук
Університету Латвії (Рига, Латвія),
Еспіноза-Мірабет Сільвія, д-р наук з аудіовізуальної комунікації
та реклами, проф. департаменту філології та комунікації
Університету Жирони (Жирона, Іспанія),
Безчотнікова С. В., д-р філол. наук,
проф. Маріупольського держ. ун-ту (Маріуполь, Україна),
Голян О. Я., д-р філол. наук, проф. КНУ імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна),
Женченко М. І., д-р наук із соц. комунік.,
доц. КНУ імені Тараса Шевченка (Київ, Україна),

Іващенко В. Л., д-р філол. наук,
проф. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Крайнікова Т. С., д-р наук із соц. комунік.,
проф. КНУ імені Тараса Шевченка (Київ, Україна),
Кунанець Н. Е., д-р наук із соц. комунік.,
проф. Інституту комп'ютерних наук та інформаційних технологій
Національного університету «Львівська політехніка» (Львів, Україна),
Мітчук О. А., д-р наук із соц. комунік.,
проф. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Новохатько Л. М., д-р іст. наук,
проф. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Тришук О. В., д-р наук із соц. комунік.,
проф. Видавничо-поліграфічного інституту НТУУ «Київський
політехнічний інститут ім. І. Сікорського» (Київ, Україна),
Хоменко І. А., д-р наук із соц. комунік.,
доц. КНУ імені Тараса Шевченка (Київ, Україна),
Шпак В. І., д-р іст. наук, проф. Університету Грінченка
(Київ, Україна),
Бикова О. М., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Вернигора С. М., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Георгієвська В. В., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Досенко А. К., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Курбан О. В., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Масімова Л. Г., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Нетреба М. М., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Романюк Н. С., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна),
Сошинська В. Є., канд. наук із соц. комунік.,
доц. Університету Грінченка (Київ, Україна).

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2021
© Автори публікацій, 2021

Integrated Communications. Issue 2 (12), 2021

Founder

Borys Grinchenko Kyiv University

Certificate of State Registration of Printed Mass Media

KB № 21991-11891P dated 31.03.2016 issued by the State Registration Service of Ukraine

Published since 2016

Issued twice a year

Recommended for publication by the Academic Council of Borys Grinchenko Kyiv University
(Rec. No 11 dated 23.12.2021)

Main Rubrics:

"Theory and Practice of Journalism", "Publishing and Editing", "Information, Library and Archival Studies",
"Advertising and Public Relations".

The issue is dedicated to the fifth anniversary of the Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University

Publisher location: 13 B, Marshala Tymoshenka St, Office 105, Kyiv, 04212, Ukraine
Official site: intcom.kubg.edu.ua

Editorial Board

Head of Editorial Board:

Olena Voskoboinikova-Huzieva, DSc (Social Communications),
Professor at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine).

Editor-in-Chief:

Halyna Horbenko, PhD (Pedagogy), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine).

Deputy Editors-in-Chief:

Nina Vernyhora, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Inha Pohrebniak, PhD (Philology), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine).

Executive Editor of the Print Edition:

Daria Kharamurza, lecturer at Borys Grinchenko Kyiv University
(Kyiv, Ukraine).

Executive Editor of the Electronic Edition:

Sofia Humeniuk, laboratory technician
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine).

Editorial Board:

Kaftandjiev Christo, DSc (Philology), Professor at Sofia University
(Sofia, Bulgaria);
Struberha Sihita, DSc (Social Sciences), Professor at the Faculty
of Social Sciences, University of Latvia (Riga, Latvia);
Espinoza-Mirabet Silviia, DSc (Audiovisual Communication
and Advertising), Professor at the Department of Philology and
Communication, University of Girona (Girona, Spain);
Bezchotnikova Svitlana, DSc (Philology), Professor
at Mariupol State University (Mariupol, Ukraine);
Hoian Oles, Professor (Philology), Professor at Taras Shevchenko
National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine);
Zhenchenko Maryna, DSc (Social Communications), Associate Professor
at Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine);

Ivashchenko Viktoriia, DSc (Philology), Professor at Borys Grinchenko
Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Krainikova Tetiana, DSc (Social Communications), Professor
at Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine);
Kunanets Nataliia, DSc (Social Communications), Professor
at the Institute of Computer Science and Information Technology,
Lviv Polytechnic National University (Lviv, Ukraine);
Mitchuk Olga, DSc (Social Communications), Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Novokhatko Leonid, DSc (History), Professor at Borys Grinchenko
Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Trischuk Olga, DSc (Social Communications), Professor at Institute
of Publishing and Printing of National Technical University of Ukraine
"Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" (Kyiv, Ukraine);
Khomenko Illia, DSc (Social Communications), Associate Professor
at Taras Shevchenko National University of Kyiv (Kyiv, Ukraine);
Shpak Viktor, DSc (Historical Sciences), Professor at Borys Grinchenko
Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Bykova Olha, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Vernyhora Svitlana, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Heorhiyevska Viktoriia, PhD (Social Communications), Associate
Professor at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Dosenko Anzhelika, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Kurban Oleksandr, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Masimova Larysa, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Netreba Margaryta, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Romaniuk Natalia, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine);
Soshynska Viktoriia, PhD (Social Communications), Associate Professor
at Borys Grinchenko Kyiv University (Kyiv, Ukraine).

© Borys Grinchenko Kyiv University, 2021
© Authors of publications, 2021

Зміст

<i>Вітання з нагоди п'ятиріччя Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка</i>	6
--	---

ВИДАВНИЧА СПРАВА ТА РЕДАГУВАННЯ

Ежижанська Т., Осмоловська О., Харченко О.	Проектна діяльність у формуванні фахових (спеціальних) компетентностей майбутніх фахівців	17
Вернигора Н., Хомінський С.	Наукова та проектна діяльність кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка (всеукраїнські та міжнародні проекти, стажування)	26

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЖУРНАЛІСТИКИ

Досенко А., Пастушина В.	Профорієнтаційна робота: сучасні підходи (на прикладі діяльності кафедри журналістики та нових медіа Університету Грінченка)	31
-------------------------------------	--	----

ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА

Воскобойнікова-Гузєва О., Поліщук Т.	Освітня, соціогуманітарна та проектна діяльність кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики (2016–2021 рр.)	37
Стамбол І.	Міжнародна діяльність кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.	44
Галактіонова Є.	Екологічна освіта крізь призму бібліотек	48

РЕКЛАМА ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Афанасьєв І., Варгіч Н.	П'ять років наукової діяльності викладачів кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Університету Грінченка	51
Коток В., Порхун Л.	Міжнародна діяльність кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Університету Грінченка за 2016–2021 рр.	59

Contents

<i>Congratulations on the Occasion of the Fifth Anniversary of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University</i>	6
--	---

PUBLISHING AND EDITING

Yezhyzhanska T., Osmolovska O., Kharchenko O.	Project Activities in Forming Professional Competencies of Future Specialists.	17
Vernyhora N., Khominskyi S.	Scientific and Project Activity of the Department of Publishing Studies of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University (All-Ukrainian and international projects, internships)	26

THEORY AND PRACTICE OF JOURNALISM

Dosenko A., Pastushyna V.	The Professional Guidance Work: Modern approaches (from the experience of activities of the Journalism and New Media Department at Borys Grinchenko Kyiv University)	31
--------------------------------------	--	----

INFORMATION, LIBRARY AND ARCHIVAL STUDIES

Voskoboinikova-Huzieva O., Polishchuk T.	Educational, Socio-Humanitarian and Project Activities of the Department of Library Science and Information Science at the Institute of Journalism (2016-2021)	37
Stambol I.	International Activity of the Department of Library Science and Informology of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University	44
Halaktionova Ye.	Environmental Education within the Context of Libraries	48

ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS

Afanasiev I., Varhich N.	Research Work of the Lecturers at the Department of Advertising and Public Relations of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University during Five Years	51
Kotok V., Porkhun L.	International Activities of the Department of Advertising and Public Relations of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University in 2016–2021	59

Дорогі студенти, колеги та партнери!

Вітаю із п'ятиріччям Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка!

Сьогодні Інститут журналістики — це 12 освітніх програм, 1155 студентів та команда із 120 співробітників. Разом ми творимо потужну історію медійної освіти.

За 5 років існування було започатковано нові освітні програми та організовано безліч всеукраїнських і міжнародних проектів. Завдяки цьому нам вдалося стати одним із найупізнаваніших інститутів України!

Я дякую студентам за те, що Інститут журналістики Університету Грінченка вже третій рік поспіль посідає 1-ше місце в Україні за кількістю поданих заяв на спеціальність 061 «Журналістика». Щороку все сильніші абітурієнти віддають перевагу нашому освітньому закладу. Пишаюсь нашим студентським самоврядуванням, яке об'єднує студентів усіх спеціальностей на драйвових івентах та допомагає нам завжди залишатися в тренді!

Щиро вдячна колегам, які створюють сучасний контент в «Астудії», виданню «Грінченко-інформ» та «Radio BG»! Без натхненної праці викладачів інституту не було б вдалих проектів та успішних випускників. Сердечно дякую Вам, колеги, за натхнення, самовідданість та любов до свого фаху!

Велика подяка нашим закордонним та українським партнерам, з якими ми реалізовуємо міжнародні та всеукраїнські проекти. Завдяки Вам наші студенти стають частиною потужної медіаіндустрії, оскільки навчаються в майстрів своєї справи. Особлива подяка ректорові Київського університету імені Бориса Грінченка Віктору Огнев'юку за ініціативу створення Інституту журналістики, за постійну підтримку та сприяння подальшій розбудові вишу!

У цей святковий день бажаю всім нових творчих ідей, невичерпної енергії та успіхів!

*З повагою
директор Інституту журналістики
Галина Горбенко*

ВІТАННЯ З НАГОДИ П'ЯТИРІЧЧЯ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ВІТАННЯ ВІД ПЕРШОГО ЗАСТУПНИКА ГОЛОВИ КМДА

Шановні викладачі, студенти та співробітники!

Сьогодні Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка святкує 5-річчя! Здавалося б, що це маленький ювілей, утім, для команди Інституту — це 5 років потужної роботи та неабияких досягнень.

За 5 років в Інституті журналістики відкрито 12 освітніх програм — 6 бакалаврських та 6 магістерських. Тут готують компетентних фахівців, серед яких не лише журналісти, а й спеціалісти з інформаційної, бібліотечної та архівної справи, міжнародні журналісти, рекламисти й піарники, видавці та редактори, спеціалісти у галузі аудіовізуального мистецтва й виробництва.

Сьогодні в Інституті навчається 1155 студентів. І результатами вступних кампаній можна пишатися. Щороку зростає загальний середній бал серед першокурсників. Третій рік поспіль Інститут посідає 1-ше місце в Україні за кількістю поданих заяв на спеціальність «Журналістика».

Усе це є заслугою ефективного менеджменту і потужного викладацького колективу — в Інституті журналістики працює 42 кандидати наук, 8 докторів наук та 7 заслужених журналістів України.

Щиро вітаю команду Інституту та студентів із 5-річчям! Дякую за професіоналізм та енергію, з якими ви ставитеся до своєї справи! Бажаю вам підкорення нових вершин!

З повагою
перший заступник голови КМДА
Микола Поворозник

ВІТАННЯ ВІД ЗАСТУПНИКА ГОЛОВИ КМДА
ВАЛЕНТИНА МОНДРИЇВСЬКОГО

Заступник голови КМДА Валентин Мондриївський привітав Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка з п'ятиріччям і зазначив: «Журналістика — цікава, складна та важлива професія. Журналісти впливають на формування громадської думки, саме від медіа залежить, у якому інформаційному просторі ми живемо. Як журналіст за першим фахом, чудово знаю і розумію, яка відповідальність лежить на кожному з вас та скільки сил потрібно вкладати в роботу, аби не розчарувати суспільство. Дякую колективу Інституту журналістики, який вже 5 років готує професіоналів із журналістики, реклами, видавничої справи для нашого міста».

Сьогодні в Інституті журналістики працює 42 кандидати наук, 8 докторів наук та 7 заслужених журналістів України. За 5 років майже вдвічі зріс контингент студентів: у 2016 р. їх налічувалося 691, а в 2021 р. — вже 1155.

Валентин Мондриївський зазначив, що третій рік поспіль Інститут посідає 1-ше місце в Україні за кількістю поданих заяв на спеціальність «Журналістика», а випускники Інституту працюють у злагодженій системі управління столиці.

**ВІТАННЯ ВІД НАЧАЛЬНИКА УПРАВЛІННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ТА ДОСТУПУ ДО ПУБЛІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ АПАРАТУ КМДА**

Шановні викладачі, студенти та співробітники!

Широ вітаємо команду та студентів Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка із 5-річчям створення закладу!

Інститут журналістики святкує свій перший ювілей, але вже має низку переконливих досягнень — запроваджені освітні та наукові програми, втілені проекти, зокрема і міжнародні. Але справжній імідж навчального закладу створюють його випускники.

Дякуємо, що випускники Інституту журналістики щодня підтверджують свій професіоналізм та втілюють на практиці здобуті в альма-матер знання. Зокрема, підсилюють і комунікаційну команду міста.

Подальшої вам плідної праці, нових успіхів та здобутків!

*З повагою начальник управління інформаційного забезпечення
та доступу до публічної інформації апарату КМДА Катерина Баранова*

**ВІТАННЯ ВІД ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ СПІЛКИ
«НЕЗАЛЕЖНА МЕДІА-ПРОФСПІЛКА УКРАЇНИ»**

Дорогі друзі!

Дозвольте привітати вас зі святом від імені спільноти Незалежної медіа-профспілки України! Ваш молодий Інститут увібрав і модерн сучасних технологій, і традицію кращих світових взірців — у цьому ми постійно переконуємося, оскільки нам вдається плідно співпрацювати. Тож бажаємо вам подальшої творчої роботи, успіхів і визнання! Професійна спільнота потребує постійного діалогу із освітою та наукою, тож вдячні вам за те, що ви не тільки підтримуєте, але й подекуди — ініціюєте цей діалог.

*З повагою
голова НМПУ Сергій Штурхецький*

**ВІТАННЯ ВІД КИЇВСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНОЇ СПІЛКИ ЖУРНАЛІСТІВ УКРАЇНИ**

Широ вітаємо викладачів та студентів Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка з першим ювілеєм!

Ніяка сила не може зупинити вічний переплин часу. Зростає нове покоління журналістів. З приємністю відзначаємо, що колектив викладачів, який очолює директорка Інституту журналістики Галина Василівна Горбенко, закладає високі стандарти у професійній науці, культурі й узагалі в житті. Формула успіху одна — поєднання високої якості освіти і потреби йти в ногу з часом! Грінченківський інститут сьогодні продовжує справу наших попередників, тих десятків і сотень журналістів, які поклали життя за справедливість, об'єктивну інформацію, яка оберігає людину від дезінформації, небайдужості.

Ваші прогресивні думки та ідеї мають стати промінчиками сонця, що пробудять прагнення надихати усіх на творення і побудову достойного майбутнього.

Невичерпної енергії, сили духу, нових творчих перемог!

*З найщирішими побажаннями правління Київської організації
Національної спілки журналістів України*

ВІТАННЯ ВІД ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ»

Вельмишановна Галино Василівно!

Від імені Президії громадської організації «Національна академія наук вищої освіти України» (далі — НАН ВО України) щиро вітаємо Вас, очолюваний Вами колектив та студентів із 5-річчям від дня заснування Інституту журналістики славетного Київського університету імені Бориса Грінченка. Нині Ваш ще досить молодий заклад освіти належить до лідерів вищої журналістської освіти нашої держави, посідаючи провідні позиції за багатьма визначальними освітянськими показниками.

Вам випала велика честь працювати в Університеті, який виховав не одне покоління української інтелігенції.

Сьогодні Ваш Інститут продовжує і примножує славні традиції попередників, запроваджує європейські підходи до підготовки нової генерації духовної та інтелектуальної еліти нації. Ціла плеяда педагогів-науковців, докторів наук, професорів вищої кваліфікації, які працюють у Вашому закладі освіти, уміло й щедро передають свої знання і досвід молодому поколінню — майбутнім керівникам медійної сфери. Інститут уже підготував когорту фахівців нової формації, які успішно працюють на користь нашої України.

ВІТАННЯ ВІД ГРОМАДСЬКОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ
«АСОЦІАЦІЯ КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРІЙ УКРАЇНИ»

ГС «Асоціація Креативних Індустрій України» (CIAU) вітає Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка із 5-річчям.

Майбутнє креативних індустрій — за проактивною, винахідливою та освіченою молоддю. Завдання сучасного закладу вищої освіти — дати не лише знання та набір інструментів для успішного виконання завдань за фахом, а й прищепити студентам любов до навчання і постійного самовдосконалення. Зародити в них бажання спрямовувати свою енергію на благо суспільства, держави, бізнесу.

За роки співпраці ГС «Асоціація Креативних Індустрій України» та Інституту журналістики ми переконалися в тому, наскільки важливим є партнерство для спільного розвитку молоді зокрема та індустрії загалом. Тож із задоволенням надаємо можливість проходження практики, стажувань, волонтерств та працевлаштування в проєктах CIAU, для того щоб допомогти студентам зробити свої перші впевнені кроки в індустрії.

І щоразу приємно вражаємося, коли грінченківці демонструють не лише високий рівень знань за фахом, а й щире прагнення ставати професіоналами своєї справи.

Сьогодні ми хочемо привітати Інститут журналістики не лише як зразковий заклад вищої освіти, а і як надійного партнера.

Бажаємо процвітання, високих рейтингів, підтримки та досягнення найамбітніших цілей. І щоб кожен випускник пишався тим, що покликання свого життя знайшов саме в Інституті журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Голова правління
Ірина Кузнєцова

ВІТАННЯ ВІД УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ

Шановна Галино Василівно, колеги, дорогі друзі!

Сердечно вітаємо вас із 5-річним ювілеєм — ювілеєм визнання, успіху, процвітання! Інститут журналістики Грінченкового університету стрімко ввірвався в когорту лідерів, став за ці роки унікальним, знаним в Україні навчально-науковим центром із багатими традиціями, потужним освітнім та кадровим потенціалом.

Вміння мислити стратегічно і працювати на перспективу дало змогу вашому Інституту ствердитися в колі визнаних лідерів із підготовки конкурентоздатних фахівців для медіасфери — кореспондентів, операторів, редакторів і верстальників, коректорів, рекламистів і піарників, фоторепортерів — словом, усіх, хто випускає газети й журнали, готує радіо- й телепередачі, щодня інформує українців про події в країні й світі, а насправді — формує їхню картину світу. Професія журналіста — складна й багатогранна, нині це одна з найпопулярніших і найпрестижніших спеціальностей, особливо актуальна в добу трансформаційних процесів українського соціуму. Вона приваблива для багатьох вишів, що зумовлює жорстку конкуренцію, — і ви професійно працюєте в цьому освітньому середовищі: цікаві й інноваційні освітні програми (для бакалаврського й магістерського рівнів), змістовні й сучасні навчальні плани, які окреслюють координати успіху й визнання ваших випускників. Творча атмосфера колективу досвідчених викладачів, що завжди у творчому пошуку, інноваційний підхід до організації освітнього процесу, дбайливе ставлення до історії alma mater, переконана, дасть змогу й надалі зберігати лідерські позиції серед вишів у галузі журналістської освіти.

У просторі науки соціальних комунікацій (зокрема, журналістознавства, рекламознавства, видавничої справи) вашому колективу належить особливе місце, адже ви за ці роки напрацювали цілу наукову й навчально-методичну бібліотечку — цікаву як колегам, так і спудеям. І цей доробок збагачується постійно.

Організовані вами щорічні міжнародні й всеукраїнські науково-практичні конференції, зокрема й для студентства, збирають наукову еліту — вітчизняну та з далекого й близького зарубіжжя. Вони є місцем народження нових ідей, пошуку шляхів розв'язання важливих і гострих проблем, зав'язування тривалих ефективних контактів, що нерідко переростають у приятельські та дружні відносини. Впевнена, такі науково-комунікативні заходи і далі збиратимуть закоханих у професію й науку колег.

Ваш навчально-науковий підрозділ — це і талановите й мотивоване, натхненне студентство, яке щороку виборює своє право навчатися у знаних наставників завдяки участі в жорсткому конкурсному відборі. Обираючи найкращих, ви стаєте для них хорошим стартовим майданчиком для професійного становлення й гартування. Крім серйозних аудиторних студій ваші підопічні беруть участь у різноманітних медіапроектах, конкурсах, фестивалях, наприклад традиційних «Прес-весна на Дніпрових хвилях» (де я неодноразово мала змогу насолодитися їхньою творчістю і здобутками як член журі) та улюбленої юними медійниками «Золотої осені Славутича» тощо. Та й самі ви є організаторами цікавих і серйозних творчих фестивалів-випробувань із високою професійною планкою.

Колектив Інституту активно популяризує здобутки української культури, сприяє розвитку культуротворчості своїх вихованців, виокремлюючи місію формування цілісної особистості, здатної творити себе і світ за законами добра, краси й поваги.

Бажаю вам подальшого розвитку та процвітання, нових досягнень, єднання часу й нагоди, успіху в усіх справах прийдешніх, добра, добробуту, сонячного настрою, миру, міцного здоров'я та радості осягнення краси світу!

*Завідувач кафедри журналістики,
української словесності та культури
Університету державної фіскальної служби України,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Наталія Зикун*

ВІТАННЯ ВІД ПУБЛІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

Дорогі друзі, шановні партнери!

Колектив публічної бібліотеки імені Лесі Українки м. Києва щиро вітає вас із красивим ювілеєм — 5 років від часу заснування Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Інститут журналістики — це надійна кузня кадрів для українських засобів масової інформації та бібліотек.

Шановні викладачі! Ви вкладаєте частинку своєї душі у підготовку фахівців, для яких властиві незаангажований погляд, прагнення втілювати у життя сміливі проекти та досягати нових висот в українському інформаційному просторі. Велика шана і велика вдячність вам за це.

Дорогі студенти! У наш час реактивних подій непросто бути для людей провідниками в морі інформації. Важливо слідувати своєму покликанню, шукати власний стиль у текстах та зображеннях, вивчати новинки інформаційних технологій, а також мати громадянську позицію. Це дуже відповідально. Тож бажаємо вам завжди тримати в собі баланс Творця і Громадянина, власних думок та об'єктивності!

Зичимо лише успіхів та процвітання!

Директор бібліотеки
Ольга Романюк

ВІТАННЯ ВІД КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Дорогі колеги Інституту журналістики славного Грінченкового університету!

Нас єднає відтинок спільної історії творення освітнього медіапростору України. Ми так чекали на вашу появу — і ви гордо й велично закрокували поряд з нами та іншими факультетами, кафедрами й інститутами журналістики, реклами й зв'язків з громадськістю, видавничої справи та редагування! Можна сказати навіть про духовну близькість і єдність нашу, про спільні принципи й підходи щодо підготовки медійних кадрів та проведення наукових досліджень. І це прекрасно!

У цей урочистий для вас день від імені колективу Навчально-наукового інституту журналістики Шевченкового університету зичу ще більшого розквіту вашому інституту та розмаю ваших сподівань, надій і гарних справ! Бажаю, аби кожен наступний рік приносив вам втіху від зростання кількості студентів, а значить, і збільшення викладацького складу. Нехай не згасає ваше натхнення на створення цікавих освітніх програм, нових дисциплін. Здоров'я усім вам і нових звершень!

З повагою
директор ННІЖ
Володимир Різун

**ВІТАННЯ ВІД ЛЬВІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА**

**Вельмишановна академічна спільното Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка!**

Сьогодні ви святкуєте День народження. І хоча ви ще порівняно зовсім юні, ваш потужний колектив справжніх фахівців щоденно впевнено і натхненно передає знання та свій досвід майбутнім працівникам медіасфери. За ці кілька років уже тисячі студентів з гордістю говорять про те, що вони випускники Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Перекоаний, що професорсько-викладацький колектив зберігає і примножує традиції української журналістики, сприяє інтеграції європейського досвіду, позитивно впливає на прогрес наукової думки та розвиток української вищої школи. Мушу зазначити, що ваш професіоналізм, завзяття і великий практичний досвід допомагає впевнено крокувати до намічених цілей та вносити нові відкриття у журналістикознавство. Вірю, що співпраця та дружні стосунки між нашими навчальними закладами лише примножать і поліпшать розвиток української журналістики.

Бажаю усім міцного здоров'я, творчого натхнення, життєвої енергії, родинного благополуччя, успішної праці у науковій та професійній царині. А вашим студентам зичу наснаги у навчанні та професійній діяльності: наполегливо йдіть до мети, будьте впевнені у своїх силах і вірні своїй справі, адже саме ви стоїте на сторожі свободи слова та несете інформацію людству. Нехай ваша подальша професійна діяльність буде сповнена творчим натхненням і життєвою енергією.

Від імені колективу факультету журналістики Львівського національного університету імені Івана Франка!

*Декан факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка,
доктор історичних наук, професор
Іван Крупський*

**ВІТАННЯ ВІД ДНІПРОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА**

Дорогі колеги, сердечно вітаємо вас із ювілеєм!

П'ять років — вік розквіту, невпинного розвитку і перемог. Це успішно пройдений шлях утвердження в медіагалузі якісною підготовкою фахівців, майстрів пера, справжньої інтелектуальної еліти нашої країни. Це талановиті й яскраві випускники, які улавили ім'я Університету Грінченка. Це незмінно високі професійні стандарти, що є орієнтиром для медіаспільноти.

П'ять років — етап, за яким відкриваються нові обрії.

Зичимо колегам подальшого процвітання, наснаги, здобутків і щирої поваги випускників на довгі роки!

*Завідувач кафедри масової та міжнародної комунікації
Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор Марія Бутиріна*

ВІТАННЯ ВІД СУМСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Сучасність — ознака вашого часу!

Заздалегідь підготовлений експромт з нагоди 5-річчя

Чому заздалегідь, бо про день народження колег і друзів ми знаємо й пам'ятаємо, а експромт, бо саме так пишуться найщиріші тексти.

Тож зі щирістю й цілковитою відповідальністю заявляємо: Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка сьогодні належить до тих навчальних закладів, за яким ми звіряємо годинники власних дій. І аби ж лише годинники: звіряємо підходи до навчального процесу та проведення наукових конференцій, емоції студентів і дружність їхньої громади, барометр успішності професорсько-викладацького колективу, плани на подальший розвиток спеціальностей та освітніх програм. Урешті-решт — звіряємо ЧАС! А він у вас завжди вказує на сучасність.

Якщо ж зазирнути в минуле, то можна побачити, що наші структурні підрозділи навчальних закладів поєднав сам Борис Дмитрович! Власне, Грінченківська школа творчості, що зароджувалася на Сумщині «Під тихими вербами», заклала міцний підмурівок розвитку Університету. Прибравши в назву це високе ім'я, навчальний заклад (а з боку, повірте, видніше) формується на проголошеній у творі домінанті — освіта як запорука добробуту.

А на цьому, своєю чергою, базуються наші переконання, віра, упевненість.

Переконані: Ви обов'язково виплекаєте креативні ідеї в освітньому процесі, які впродовж подальших п'ятирічок стануть добрими традиціями й об'єктом наслідування освітньої громади всієї України.

Віriamo: мине десять, двадцять, сто, двісті п'ятирічок, а Інститут журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка залишатиметься лідером, за яким прагнутиметься рухатися, на якого хотітиметься рівнятися.

Упевнені: найвищі визнання школі підготовки журналістів у грінченківському навчальному закладі принесуть випускники — рекламисти й піарники, журналісти, видавці й редактори. Саме вони, виховані професіоналами високої руки, виведуть державу в лідери інформаційної та масовокомунікаційної сфер світу.

Бажаємо, щоб ваше інститутське древо було міцне корінням, відземкою та окоренком! Щоб зусилля колективу множилися блискучими здобутками та виразними успіхами! Щоб коло ваших друзів зростало! Щоб сонце завше зігрівало крону вашого інститутського древа! Нехай гараздиться!

Декан факультету іноземної філології
та соціальних комунікацій
Сумського державного університету,
кандидат філологічних наук,
доцент Олена Сушкова

Завідувач кафедри журналістики та філології
Сумського державного університету,
доктор наук із соціальних комунікацій,
доцент Володимир Садівничий

**ВІТАННЯ ВІД ЧЕРНІВЕЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Шановна Галино Василівно, колеги, друзі!

Сердечно вітаємо вас із ювілеєм! Ви з честю і гідністю виконуєте славу місію: служити людині, громаді, суспільству. Своєю діяльністю ви демонструєте чіткий і впевнений рух новаторства у сфері соціальних комунікацій: є лідером галузі з високою корпоративною культурою, інноваційною освітою, актуальною наукою та постійним прагненням досконалості.

Ви навчаєте студентів для всіх сфер медіаіндустрії, що формує універсальних журналістів, здатних здійснювати професійну та інноваційну діяльність на мультимедійних платформах. Пишаємося вашими здобутками, досягненнями студентів, колег.

Праця Інституту журналістики — новаторська праця, яка використовує європейські моделі журналістської освіти.

Зичимо вам, шановна дружня спільнота Інституту журналістики, міцного здоров'я, земного щастя, сонячного настрою, реалізації задуманого. Нехай ваш життєвий шлях буде наповнений новими злетами й досягненнями, а кожен його день осяяний променями глибокої вдячності від колег, студентів, випускників.

Завідувач кафедри журналістики
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича,
доктор наук із соціальних комунікацій, професор
Любов Василик

**ВІТАННЯ ВІД ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

Шановна пані директорко, викладачі, колеги, студенти!

Кафедра журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка з невимовною радістю, справжньою гордістю та щирими почуттями надсилає вам це привітання з нагоди 5-річчя від дня заснування Інституту.

Вік молодий, але зроблено чимало, — є чим пишатися! Шлях вашого Інституту — це яскравий приклад наполегливої, жертвовної праці колективу, якому притаманна професійність і вміння долати різні перепони. За ці роки ви пройшли становлення та розвиток, опанували новий досвід, виростили в прогресивний науковий та освітній центр, виховали не одне покоління медійників, здобули авторитет у науковій спільноті. Упродовж професійної діяльності ваш колектив зарекомендував себе як лідер у підготовці кадрів високого рівня кваліфікації. Навчальний процес невпинно удосконалюється, модернізується, на належному рівні розвивається студентська наука.

Зберігайте і примножуйте свої традиції, нестримності вам у науковому пошуку, завзяття у справі виховання молодих фахівців, нових перемог і вагомих здобутків. Хай у вашому колективі завжди панує злагода, взаєморозуміння і творча атмосфера!

Ми шануємо таланти, енергію і працелюбність кожного з вас. Дякуємо за співпрацю та сподіваємося на її плідне продовження.

Від імені колективу і студентів кафедри журналістики ТНПУ
завідувач, доктор філологічних наук, професор
Наталія Поплавська

ВІТАННЯ ВІД УНІВЕРСИТЕТУ ЖИРОНИ (ІСПАНІЯ)

The Faculty of Tourism of the University of Girona, and the staff of Communication area, cordially congratulates the team of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University on your 5th anniversary!

We are glad of our partnership with you. During these 5 years of collaboration, we are working on an interesting project for an Erasmus Mundus Master in Public Relation; we collaborate on a European international Project, K107; we have an International Erasmus Agreement for both, staff and students and we have collaborated on a scientific and practical conferences. We look forward to continuing our cooperation in the next future.

For your anniversary, we wish you inexhaustible energy, creative initiatives, and the implementation of your promising projects!

*Dr. Joaquim Majó,
Dean of the Faculty of Tourism*

*Dr. Sílvia Espinosa Mirabet,
Vice-Dean in Charge of Communication area,
Dr of Audiovisual Communication
and Advertising, Permanent Professor*

*ВІТАННЯ ВІД ЖИТОМИРСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА*

***Вельмишановні студенти, аспіранти, викладачі, професори та співробітники
Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка!***

Великою і дружною сім'єю грінченківців, які вчать, навчаються, невпинно і потужно торують шлях у науку, формують нову генерацію медійників, ви святкуєте 5-річчя вашого Інституту.

Хода історії успішна лише для тих, хто залишає у ній яскравий слід. Вона зберігає у пам'яті для нащадків імена тих, хто цього заслуговує своєю працею, своїм талантом і всім життям. Злеті і здобутки Київського університету імені Бориса Грінченка невід'ємно пов'язані з проєктами, науковими досягненнями та високими рейтинговими місцями Інституту журналістики.

Житомирський державний університет імені Івана Франка бажає успішним і креативним студентам, аспірантам, викладачам, професорам та співробітникам Інституту журналістики щороку підніматися на високий науковий Олімп зі свіжими монографіями і статтями, щомісяця відкривати скіфські скарби фінансової підтримки ідей, щодня пити чарівний еліксир із чаші достатку для натхнення, творчості, реалізації амбітних задумів і планів.

Нехай щоденний поступ днів приносить радість і задоволення, насичує життєдайною енергією і силою, впевнено веде дорогою пізнання істини, щастя і любові!

*З вдячністю за плідне партнерство
та сподіванням на подальшу співпрацю
колектив Житомирського державного університету імені Івана Франка,
т. в. о. ректора Наталія Корнійчук*

ВІТАННЯ ВІД ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Вельмишановна Галино Василівно!

Прийміть наші найщиріші вітання з нагоди 5-ої річниці створення Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка!

Ще зовсім недавно Київський університет імені Бориса Грінченка відправив у перше плавання новий сучасний корабель під назвою «Інститут журналістики», а сьогодні він вже впевнено та потужно рухається вперед, сміливо долаючи шторми та урагани під керівництвом досвідченого капітана.

Бажаємо Вам та Вашій прекрасній високопрофесійній команді щасливого плавання в океані новітніх знань та технологій, творчого натхнення, здійснення найсміливіших задумів, цілеспрямованих і вдячних студентів!

Божого благословення Вам та многа літа!

З глибокою повагою
науково-педагогічний колектив
кафедри інформаційної діяльності та медіакомунікацій
Державного університету «Одеська політехніка»,
заслужений працівник освіти,
голова спілки документознавців України,
завідувач кафедри ІДМК
Василь Спрінсян

ВІТАННЯ ВІД МАРІУПОЛЬСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Шановні колеги!

Прийміть від професорсько-викладацького колективу факультету філології та масових комунікацій Маріупольського державного університету й від мене особисто щирі вітання з нагоди 5-річного ювілею Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка! Щиро бажаємо вашому дружному колективу викладачів, співробітників та студентів успішного розвитку й процвітання! Нехай ваша альма-матер стає ще більш знаною на українських освітніх теренах, а випускники прославляють її ім'я високим професіоналізмом та самовідданою працею! Нових відкриттів, цікавого університетського життя та славних ужинок на ниві освіти й науки!

Декан факультету філології та масових комунікацій
Маріупольського державного університету,
доктор філологічних наук, професор
Світлана Безчотнікова

ВИДАВНИЧА СПРАВА ТА РЕДАГУВАННЯ

Тетяна Єжижанська,
старший викладач кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Tetiana Yezhyzhanska,
Senior Lecturer at the Department of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: t.yezhyzhanska@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-4114-7207

Олена Осмоловська,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат історичних наук

Olena Osmolovska,
Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor at the Department of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: o.osmolovska@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-7665-505X

Олег Харченко,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат філологічних наук

Oleg Kharchenko,
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: ov.kharchenko@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-6263-4573

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.1>

УДК 655.4:659.4

ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ФОРМУВАННІ ФАХОВИХ (СПЕЦІАЛЬНИХ) КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

PROJECT ACTIVITIES IN FORMING PROFESSIONAL COMPETENCIES OF FUTURE SPECIALISTS

У статті висвітлено роль методів проєктів у навчанні студентів Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. Названо й характеризовано фестивалі, гуртки й проєкти, які організовуються на кафедрі видавничої справи. Вказано мету і завдання цих заходів, проаналізовано результати і напруження, описано роль і місце фестивалів, гуртків, проєктів у навчальному процесі. Зазначено, які фахові компетентності формуються під час викладання курсів, що вивчають студенти-журналісти освітньої програми «Видавнича справа та редагування». Автори доходять висновків про можливості проєктів у розвитку фахових компетентностей та їхню важливість у досягненні програмних результатів навчання.

Ключові слова: фахові компетентності, програмні результати навчання, проєктна діяльність закладу вищої освіти, кафедра видавничої справи, Інститут журналістики, Київський університет імені Бориса Грінченка.

The article highlights the role of project methods in teaching students of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University. It is presented and described festivals, clubs and projects organised at the Department of Publishing. The aim and tasks of these events are indicated, the results and findings are analysed, the role and place of festivals, clubs, projects in the educational process are described. It is claimed that professional competencies are formed during the courses studied by students-journalists of the educational programme "Publishing and Editing". The authors draw conclusions about the possibilities of projects in the development of professional competencies and their importance in achieving programme learning outcomes.

Key words: professional competencies, programme learning outcomes, project activities of higher education institutions, Department of Publishing, Institute of Journalism, Borys Grinchenko Kyiv University.

Вступ. Нинішніх студентів важливо навчати так, щоб уже за час перебування у стінах закладів вищої освіти вони здобули необхідні компетентності, які допоможуть їм успішно працевлаштуватись і будувати кар'єру. Освітні заклади вже сьогодні повинні відгукнутись на таку потребу суспільства й особливу увагу звертати на формування фахових компетентностей у майбутніх фахівців. У цьому може допомогти навчання на реальних проектах, яке є складовою практико-орієнтованого навчання на кафедрі видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. Одним із видів реалізації практико-орієнтованого підходу є проектна діяльність студентів освітньої програми «Видавнича справа та редагування». Зокрема, на кафедрі функціонує англomовний гурток, реалізується проект «Київ — всесвітня книжкова столиця», проводиться низка фестивалів різного тематичного спрямування, які дають можливість студентам взяти участь у проекті або в організації та проведенні заходів, здобути важливі для майбутньої професійної діяльності фахові компетентності. Пропонуємо розглянути навчання на реальних проектах у закладі вищої освіти як ефективний засіб формування фахових компетентностей і досягнення програмних результатів навчання студентів освітньої програми «Видавнича справа та редагування» під час вивчення низки курсів. Саме це й зумовлює актуальність теми дослідження.

Огляд літератури і попередніх досліджень. У теорії менеджменту всі навички поділяють на дві великі групи: *hard skills* (тверді навички) — професійні, технічні, які можна наочно продемонструвати; та відповідно *soft skills* (м'які навички) — комунікативні й управлінські (наприклад, налагодження стосунків, робота в команді, слухання і розуміння співрозмовника, проведення переговорів, навички спілкування, ораторське мистецтво, проведення презентацій, ведення дискусій, вирішення проблем, лідерство, розв'язання конфліктних ситуацій) [2]. Поділяючи думку про те, що

«саме розвиткові комунікативних знань, вмінь і навичок варто приділяти особливу увагу в університетських курсах» [8, с. 30], розглянемо, які компетентності формуються у студентів під час реалізації проектів кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка.

Згідно з визначенням Міжнародного департаменту стандартів для навчання та освіти (International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI)), компетентність — це спроможність особистості кваліфіковано здійснювати діяльність, виконувати завдання або роботу. Поняття компетентності охоплює набір знань, навичок і відносин, що дають змогу індивіду ефективно діяти або виконувати певні функції, спрямовані на досягнення стандартів у професійній галузі або сфері діяльності [1]. Для того, щоб полегшити процес оцінювання компетентностей, Департамент пропонує виокремити у цьому понятті такі індикатори, як здобуті знання, вміння, навички та навчальні досягнення. Сьогодні існує суперечність, пов'язана з «невідповідністю вимог суспільства до комунікативних компетентностей особистості та низьким рівнем формування комунікативних компетентностей у студентів закладів вищої освіти» [10, с. 31].

На думку Г. Горбенко, саме завдяки практико-орієнтованому підходу молодь володітиме навичками ХХІ ст., зокрема щодо вирішення проблем, уміння здобувати і застосовувати нові знання, працювати в команді, уміння вести переговори тощо, тобто так званими м'якими навичками, і стверджує, що, «зважаючи на запропоновані компетентності, такий досвід відкриває перед студентами та майбутніми випускниками безмежні можливості на сучасному ринку праці як вітчизняному, так і європейському» [6, с. 85].

Одним із найефективніших засобів формування професійної компетентності майбутніх фахівців є проектна діяльність. Метод проектів був відомий ще з 20-х років ХХ ст. Вільям Кілпатрік розробив «проектну систему навчання», що передбачала включення студентів безпосередньо

в практичну діяльність з метою опанування теоретичних знань. Проектна діяльність вважається сучасними фахівцями однією із форм інноваційних методичних технологій навчання як така, що активно «стимулює інтерес студентів до нових знань, впливає на їхній розвиток через вирішення проблем і застосування цих знань у конкретній практичній діяльності» [14]. Переконливою є думка про те, що «практико-орієнтоване навчання — це насамперед проектна робота зі студентами ... і чим реальніші і вагоміші проекти, тим цікавіше навчання і якісніші його результати» [16, с. 23]. Метод проектів є одним із інноваційних методів викладання практичних дисциплін з видавничої справи у закладі вищої освіти, а реальні довгострокові проекти, скеровані на отримання запланованих результатів, «по-перше, підвищують якість освіти; по-друге, сприяють поліпшенню іміджу навчального закладу; по-третє, розв'язують важливі видавничі і культурні завдання» [16, с. 23]. Одним із видів проектної діяльності є фестивальна, яка здатна формувати у студентів важливі компетентності. У нашій статті щодо цього виду діяльності Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка [5] наголошується на її освітній функції, яка дає «можливість студентам різних спеціальностей взяти участь в організації та проведенні фестивальних заходів та отримати важливі для майбутньої професійної діяльності вміння і навички» [5, с. 74]. Спираючись на власний досвід організаційної роботи, Я. Куліш доходить висновків про фестивальну діяльність як складову неформальної освіти студентів [15].

Завдяки новим підходам до організації навчання в Інституті журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, зокрема впровадженню практико-орієнтованого навчання, формуванню компетентностей сприяють проекти, над якими працюють викладачі й студенти кафедри видавничої справи.

Об'єкт дослідження — проектна діяльність кафедри видавничої справи Інституту журналістики.

Предмет дослідження — вплив проектної діяльності на формування загальних і фахових компетентностей студентів.

Мета дослідження полягає у розкритті особливостей використання проектів, фестивалів та гуртків кафедри в процесі підготовки сучасних фахівців.

Для досягнення поставленої мети необхідно виконати такі **завдання**:

— систематизувати теоретичні знання про формування компетентностей у студентів закладів вищої освіти;

— з'ясувати, які фахові компетентності розвиваються у студентів як учасників і організаторів проектів кафедри;

— визначити програмні результати навчання, які отримують студенти під час вивчення курсів за освітньою програмою «Видавнича справа та редагування»;

— проаналізувати результати проектної діяльності з позиції взаємодії формальної та неформальної освіти у сфері підготовки фахівців журналістських спеціальностей.

Методи дослідження. Реалізація мети та завдань розвідки зумовила використання низки методів: аналіз, синтез, індукцію, дедукцію, узагальнення. Для вивчення стану розробленості теми було застосовано комплекс загальнонаукових методів: аналізу, синтезу і узагальнення. Аналіз дав змогу розглянути освітню програму з видавничої справи та редагування, аби виокремити ті компетентності, які формуються під час проектів кафедри. Дослідження студентських фестивалів “Smart Blog” та “Book Fashion”, англomовного гуртка та проекту «Київ — всесвітня книжкова столиця» допомогло виявити їхні функціональні характеристики. Методом аналізу і порівняння розглянуто компетентності й програмні результати навчання, які розвиває проектна діяльність.

Результати й обговорення. Варіативність методів практико-орієнтованого навчання на базі кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка знаходить своє відображення, зокрема, у студентській проектній діяльності. Навички проектного менеджменту дають змогу студентам відчувати себе конкурентоспроможними на сучасному ринку медіапослуг. Сьогодні основна робота підприємств видавничої галузі будується саме на принципах та практиці проектної діяльності. Тому особливо важливо підготувати студентів до успішної професійної реалізації.

Вирішення проблеми формування / розвитку комунікативної компетенції студентів відбувається під час вивчення різних курсів, передбачених освітньою програмою «Видавнича справа та редагування», та тих, що пропонуються викладачами кафедри видавничої справи для вільного вибору студентів.

Участь студентів освітньої програми «Видавнича справа та редагування» у проекті «Київ — всесвітня книжкова столиця», англomовному гуртку та в підготовці й проведенні фестивалів дає їм змогу поглиблювати загальні, фахові чи спеціальні компетентності, а також розвивати додаткові.

Проект «Київ — всесвітня книжкова столиця» реалізується на кафедрі видавничої справи з 2017 р. [18]. Про його актуальність та успішність свідчить підтримка з боку Департаменту суспільних комунікацій КМДА [7].

Проект запропонований для реалізації студентів III курсу ОП «Видавнича справа та редагування» в рамках самостійної роботи дисципліни «Видавничий бізнес». Навчальна дисципліна передбачає, зокрема, формування у студентів системи теоретичних, методичних знань про основи видавничого бізнесу, функціонування видавничого ринку, організації маркетингової діяльності видавництва, а реалізація проекту дає змогу досягти цієї мети сучасними засобами, вдосконалюючи здобуті професійні навички.

Для реалізації проекту студентів «Київ — книжкова столиця» було взято за основу міжнародний проект ЮНЕСКО «Всесвітня книжкова столиця» [3], резолюція про створення якого була прийнята 2 листопада 2001 р. на Генеральній конференції ЮНЕСКО. Міста-переможці визначає Консультативний комітет, до якого входять представники ЮНЕСКО, Міжнародної асоціації видавців, Міжнародного авторського форуму і Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ. До 2003 р. міста номінувалися без громадського обговорення, а починаючи з 2004 р. переможці визначаються за допомогою громадського голосування. Повноваження міста-переможця тривають зі Всесвітнього дня книги й авторського права (23 квітня) і до 22 квітня наступного року. «Проект є іміджевим і не передбачає грошової винагороди для переможця. Однією з умов для претендентів на почесне звання книжкової столиці є можливість фінансування культурних програм, пов'язаних з літературно-видавничою діяльністю, та залучення до участі в програмі місцевих наукових і літературних спільнот» [17; 13]. Цей міжнародний проект було взято за основу й адаптовано під професійну орієнтацію курсу про міжнародний видавничий бізнес. Важливо, що під час реалізації проекту враховане муніципальне підпорядкування Університету Грінченка. Студентський проект отримав назву «Київ — всесвітня книжкова столиця»; його мета — презентація студентами книжкових особливостей Києва засобами візуалізації. Основні завдання проекту полягають у тому, що, вивчивши та проаналізувавши інформацію про проект ЮНЕСКО «Всесвітня книжкова столиця», учасники студентської ініціативи представляють місто Київ умовним номінантом на здобуття такого почесного статусу. Для виконання завдання

вони мають ознайомитись з міжнародним проектом «Всесвітня книжкова столиця»; дослідити основні книжкові події Києва та видавничий актив міста; сформувати студентську проектну команду; підготувати книжкову візитівку міста і продемонструвати результати проекту на публічній презентації.

Основні етапи реалізації студентської проектної діяльності.

Етап I. Ознайомчий — студенти мають розглянути інформацію про проект «Всесвітня книжкова столиця» на офіційному сайті ЮНЕСКО [3]; проаналізувати критерії, які висуваються до міст-кандидатів, ознайомитися з аплікаційною формою, яку заповнюють уповноважені від міста-кандидата [4]; запропонувати своє бачення, як можна репрезентувати Київ як Всесвітню книжкову столицю; вивчити та проаналізувати попередні студентські проекти «Київ — всесвітня книжкова столиця»; здійснити моніторинг публікацій у ЗМІ щодо висвітлення цікавих фактів та подій про книжкові заходи, інфраструктуру й видатних особистостей Києва.

Етап II. Креативний — студенти вдосконалюють свої навички командної роботи та здатність до самоорганізації. Пропонується провести загальні збори курсу (це можна робити як в аудиторному форматі, так і неформально, у тому числі дистанційному). Застосовуючи метод «мозкового штурму» слід напрацювати кілька найбільш вдалих та цікавих форматів проекту. Обмежень до формату не встановлюється, бажано, щоб він містив інноваційні методи та технології, максимально передавав зміст проекту. Студентам рекомендується використовувати таланти та творчі здібності при виконанні проекту.

Етап III. Проектний — студентам рекомендується шляхом простого голосування вибрати найкращий формат проекту для реалізації та перейти до планування роботи. Далі, виходячи з аспектів власних професійних здібностей, здобутих навичок, ролі в колективі та здатності брати на себе відповідальність, їм пропонується розподілити роботу над загальним проектом. Таким чином утвориться кілька проектних груп, хтось може виконувати індивідуальне завдання. Пропонується обрати серед студентів координатора проекту та двох субкоординаторів. Для успішної реалізації проекту студентам рекомендовано визначити формат комунікації в середині проекту.

Етап IV. Зведення робіт — відбувається об'єднання результатів усіх проектних команд в один загальний проект.

Етап V. Презентаційний — публічна презентація курсом свого проекту. Традиційно студенти Інституту журналістики представляють проект «Київ — всесвітня книжкова столиця» протягом Грінченківської декади (перша декада грудня). Під час презентації кожен студент має продемонструвати свою роботу над проектом.

Етап VI. Підсумковий — кожен студент індивідуально заповнює анкету виконання проекту, в якій має можливість оцінити роботу субкоординаторів та координатора.

Викладач оцінює роботу студентів, виходячи з результатів публічної презентації та оцінки координатора.

Підготовка проекту «Київ — всесвітня книжкова столиця» дає змогу студентам розвивати спеціальні компетентності спеціальності: СК03. Здатність створювати медіапродукт; СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність, а також додаткові спеціальні (фахові) компетентності: СК08. Навички розробки та реалізації видавничих бізнес-проектів. Сукупність компетентностей, здобутих у процесі навчання, — це результати навчання. Підготовка проекту «Київ — всесвітня книжкова столиця» допомагає студентам досягти таких програмних результатів навчання: ПРН06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків; ПРН21. Застосовувати основний алгоритм менеджерської діяльності (планування, організація, мотивація, контроль); ПРН24. Демонструвати здатність розробляти та реалізовувати видавничі бізнес-проекти [12, с. 16].

Англомовний гурток кафедри видавничої справи "Fact. Fiction. Opinion", яким керує доцент кафедри О. В. Харченко, діє з квітня 2019 р. з ініціативи активних студентів. Ідея створення англомовного гуртка, що працював би як творча майстерня з написання літературного, публіцистичного та журналістського контенту англійською мовою, підтримав головний редактор суспільно-видавничого видання «Грінченко-інформ» В. К. Ясиновський. Студенти-видавці отримали чудову можливість здобувати як теоретичні, так і практичні навички у створенні англомовного наповнення для рубрики газети "Fact / Opinion column".

Студенти Інституту журналістики КУБГ на англомовному гуртку кафедри видавничої справи "Fact. Fiction. Opinion" формують компетентності для своєї майбутньої професії. Професорсько-викладацький склад Інституту журналістики і редакція «Грінченко-інформ» максимально сприяють творчому розвитку студентів

у написанні різноманітного контенту, включаючи статті-думки, статті нон-фікшн, відгуки на книги, художні оповідання, гумористичні есе, репортажі тощо. За неповні два з половиною роки в рамках роботи цього англомовного гуртка студенти-видавці та їхні викладачі написали понад 1200 різнопланових журналістсько-публіцистичних статей і літературних творів англійською мовою. Нині рубрику газети "Fact / Opinion column", так само як і «Грінченко-інформ», читають у понад 30 країнах. Редактором-волонтером усіх англомовних статей є доцент Харченко О. В. Під час роботи гуртка студенти-видавці та журналісти здобувають знання з техніки написання англомовного контенту, включаючи різноманітні літературні прийоми, стилістичні фігури та композиційну структуру як літературних, так і публіцистичних матеріалів, притаманних англомовному комунікативному простору. Студенти вдосконалюють свою творчу літературно-публіцистичну майстерність і після закінчення навчання в Київському університеті імені Бориса Грінченка можуть впевнено називати себе "content writers", або «авторами англомовного контенту».

Проект запропонований для реалізації студентам III курсу ОП «Видавнича справа та редагування» в рамках дисциплін «Переклад з англійської мови в редакторській практиці» та «Англомовний професійний дискурс», які передбачають формування таких спеціальних компетентностей, як СК02. Здатність формувати інформаційний контент (зокрема, вміння вільно спілкуватися іноземною мовою в професійній діяльності; здатність до пошуку та обробки інформації англійською мовою в редакційній практиці); СК03. Здатність створювати медіапродукт (вміння генерувати нові ідеї у професійній сфері), та досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН-14 Генерувати інформаційний контент. Використовувати знання зі специфіки створення і функціонування ЗМІ. Використовувати стандарти професійної діяльності; ПРН-15 Створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення [12, с. 6–7].

Важливою складовою проектної діяльності кафедри видавничої справи є організація і проведення двох масштабних фестивалів: *Всеукраїнського фестивалю блогерів "SmartBlog"* та *Всеукраїнського фестивалю буктрейлерів "BookFashion"*. Проект участі чи організації фестивалів запропонований для реалізації студентів III курсу ОП «Видавнича справа

та редагування» в рамках самостійної роботи з курсу «Інтегровані комунікації у видавничій справі».

Участь в організації фестивалю передбачає:

- створення і поширення рекламних чи PR-повідомлень про фестиваль;
- залучення нових учасників, підтримування стосунків з постійними учасниками;
- робота із партнерами фестивалю, а саме видавцями, спонсорами, лідерами думок;
- залучення засобів масової інформації під час проведення церемонії нагородження переможців конкурсу;
- запрошення відомих медіаперсон до участі у проведенні церемонії нагородження переможців конкурсу;
- залучення спонсорів до фінансування переможців, листування, розміщення банерів, а також фото і відеозвіт, забезпечення зворотного зв'язку;
- створення та поширення фірмового стилю фестивалю: інформаційні, рекламні листи, буклети, проспекти заходу;
- участь у фестивалі (створення та надсилення конкурсної роботи);
- організація церемонії нагородження переможців конкурсу;
- підбиття підсумків, оцінювання результатів проведення заходу та висловлення пропозицій щодо організації Всеукраїнського фестивалю блогерів "SmartBlog" чи Всеукраїнського фестивалю буктрейлерів "BookFashion".

Підготовка проекту — фестивалів кафедри — дає змогу студентам розвивати спеціальні компетентності, які передбачені під час вивчення курсу «Інтегровані комунікації у видавничій справі»: СК01. Здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності; СК04. Здатність організовувати й контролювати командну професійну діяльність; СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт, та досягати таких програмних результатів навчання: ПРН-13. Передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук; ПРН-16. Планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію; ПРН-17. Розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах [12, с. 6–7].

Навчаючись на освітній програмі «Видавнича справа та редагування» спеціальності «Журналістика», студенти можуть

здійснювати вибір навчальних дисциплін, які допоможуть поглибити знання з реклами та PR у видавничій справі, створюють умови для поглиблення професійних знань у межах обраної спеціальності (освітньої програми) та здобуття додаткових спеціальних (фахових) компетентностей [11, с. 14–22]. Застосувати на практиці ці знання студенти мають можливість вже під час навчання на реальних проектах — фестивалях всеукраїнського масштабу. Вибір студентом навчальних дисциплін «Блок 1 (тематичне спрямування «Реклама та PR у видавничій справі»)» створює умови для поглиблення професійних знань у межах обраної спеціальності (освітньої програми) та здобуття додаткових спеціальних компетентностей: СК02. Здатність формувати інформаційний контент; СК05. Здатність ефективно просувати створений медійний продукт, а також додаткових спеціальних (фахових) компетентностей: СК07. Навички розробки та реалізації стратегічних концепцій рекламних та PR проектів в галузі видавничої справи, для досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН02. Застосовувати знання зі сфери предметної спеціалізації для створення інформаційного продукту чи для проведення інформаційної акції; ПРН06. Планувати свою діяльність та діяльність колективу з урахуванням цілей, обмежень та передбачуваних ризиків; ПРН23. Демонструвати здатність розробляти та реалізовувати стратегічні концепції рекламних та PR проектів у галузі видавничої справи [12, с. 15].

Вивчаючи різні теми з курсів, присвячених теорії і практиці зв'язків з громадськістю, студенти отримують завдання, пов'язані з організацією фестивалів кафедри. Вивчаючи курс «Теорія PR», метою якого є опанування необхідних теоретичних основ PR у видавничій справі, студенти здобувають знання та розуміння процесів, що відбуваються в галузі PR і видавничої справи: вчать формувати громадську думку, визначати цільову аудиторію заходу, шукати ефективні методи впливу на громадськість. Вивчаючи курс «Практика PR у видавничій справі», практикують здатність генерувати нові ідеї щодо PR-діяльності у видавничій галузі; вміння проводити PR-кампанії тощо. Організуючи і проводячи фестивалі, студенти застосовують базові уявлення про імідж і організацію PR-заходів у сучасній видавничій галузі, адже фестивалі відіграють важливу іміджотвірну функцію для Інституту журналістики й Університету Грінченка. Під час вивчення практикуму «Промоція новинок книгодруку» особлива увага звертається на практичне застосування

засобів і методів популяризації видань як традиційних, так і новітніх (у т. ч. поширення рецензій і відгуків через блоги, розроблення буктрейлерів, що вписується в концепцію як фестивалю блогерів, так і фестивалю буктрейлерів) [9]. Студенти ведуть книжкові блоги чи пишуть пости у соцмережах, які популяризують новинки книгодруку, створюють буктрейлери, тому самі часто беруть участь у фестивалі блогерів чи буктрейлерів.

Організатори фестивалю повинні вміти налагоджувати роботу й із журналістами, створювати документи для засобів масової інформації, організовувати і проводити пресзаходи. Тому для студентів освітньої програми «Видавнича справа та редагування» запропоновано курс за вибором «Медіарілейшнз», де вони навчаються створювати інформаційні приводи і писати пресрелізи та інші тексти для ЗМІ, зокрема й про фестивалі; складати базу контактів ЗМІ для кожного фестивалю, на практиці навчаються контактувати із журналістами, запрошуючи їх на заходи, організовуючи пресзаходи у рамках фестивалю. На реальному проєкті студенти навчаються аналізувати роль різноманітних каналів розповсюдження інформації для кожного фестивалю, оцінювати ефективність останнього. Усі ці компетенції необхідні фахівцям, які працюватимуть у PR-відділах чи пресслужбах видавництва або культурними менеджерами конкурсів, фестивалів, ярмарків тощо.

Окрім дисциплін з циклу зв'язків з громадськістю студенти освітньої програми «Видавнича справа та редагування» вивчають ще такі дисципліни, як «Теорія реклами», «Практика реклами у видавничій справі», «Технології виробництва та розміщення рекламного продукту», «Копірайтинг в рекламі і PR».

У результаті навчання на цих курсах майбутні фахівці здобувають вміння:

- передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи інформаційні акції, зважаючи на положення й методи соціально-комунікаційних наук;
- генерувати інформаційний контент. Застосовувати знання зі специфіки створення і функціонування ЗМІ. Використовувати стандарти професійної діяльності;
- створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення;
- планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію;

— розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах.

Участь у організації фестивалів дає можливість студентам вправлятися у професіях редактора, SMM-спеціаліста, PR-менеджера, сценариста, режисера, медіакоординатора, декоратора, web-дизайнера, графічного дизайнера, фотографа, оператора. Утім, важливо, що всі ці навички вони можуть практикувати під час організаційної роботи над проєктом у співпраці з видавництвами, відомими людьми та літературними преміями, які є партнерами фестивалю.

Протягом реалізації усіх проєктів кафедри за погодженням з викладачами курсів студенти можуть використовувати можливості *Навчально-виробничих майстерень Інституту журналістики*: Центру сучасних комунікацій, Центру мультимедійних технологій, Інформаційно-аналітичного центру, Навчальної лабораторії радіомовлення «Radio BG», НВМ «Грінченко-інформ», НВМ тележурналістики «Астудія», НВМ «Студентська пресслужба».

Висновки та перспективи подальших пошуків. Отже, метод проєктів як один із основних методів практико-орієнтованого навчання є ефективним у формуванні компетентностей і досягненні програмних результатів студентів закладів вищої освіти. Проєкти (у т. ч. фестивалі, гуртки) розвивають у майбутніх фахівців спеціальні компетентності, зокрема «здатність застосовувати знання зі сфери соціальних комунікацій у своїй професійній діяльності». Важливо, що студенти застосовують ці знання не після завершення навчання чи під час проходження практики, а безпосередньо у ході навчання, у форматі неформальної освіти.

Студенти здобувають такі компетентності, як «здатність формувати інформаційний контент» чи «здатність створювати медіапродукт», коли самі стають учасниками фестивалю і створюють конкурсні роботи, або ж коли є організаторами заходу і ведуть сторінки у соцмережах, поширюють рекламні й PR-матеріали, проводять презентації фестивалю серед потенційної аудиторії. Вони створюють рекламно-інформаційні буклети, проспекти, банери, фотозони, де використовують знання, здобуті під час вивчення курсів «Дизайн та верстка», «Комп'ютерна графіка» тощо. Вивчаючи «Основи відеозйомки та монтажу», навчаються створювати буктрейлери. Розробляючи проєкти з курсу «Книжкові видання», створюють буктрейлери для книг.

Особлива роль групових проєктів — у формуванні такої компетентності, як «здатність

організовувати й контролювати командну професійну діяльність», оскільки саме студенти є організаторами заходу, вони самі розподіляють ролі й обов'язки організаторів, вчаться працювати в команді. Спеціальну компетентність, таку як «здатність ефективно просувати створений медійний продукт», здобувають тоді, коли просувають і свої роботи, і роботи учасників, а також створюють рекламно-інформаційні матеріали про фестивалі, гурток та інші проекти.

Програмні результати навчання, які отримують студенти під час вивчення курсів за освітньою програмою «Видавнича справа та редагування», у тому числі й за допомогою навчання за методом проектів, це вміння «передбачати реакцію аудиторії на інформаційний продукт чи на інформаційні акції», «генерувати інформаційний контент, використовуючи знання зі специфіки створення і функціонування ЗМІ, а також стандарти професійної діяльності», «створювати грамотний медіапродукт на задану тему, визначеного жанру, з урахуванням каналу поширення чи платформи оприлюднення», «планувати свою роботу та роботу колег, спрямовану як на генерування інформаційного контенту, так і створення медіапродукту, а також його промоцію», «розміщувати оперативну інформацію про свій медіапродукт на доступних інтернет-платформах».

Водночас результати проектної діяльності студентів є наслідком взаємодії формальної та неформальної освіти в сфері підготовки фахівців журналістських спеціальностей.

Список використаних джерел

1. Competencies. *International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI)*. URL: <http://www.ibstpi.org/competencies.htm> (дата звернення: 17.11.2021).
2. Gerencer Tom. Hard Skills vs Soft Skills: List of Best Examples for the Workplace. URL: <https://zety.com/blog/hard-skills-soft-skills> (дата звернення: 17.11.2021).
3. UNESCO World Book Capital. URL: <https://en.unesco.org/world-book-capital-city> (дата звернення: 17.11.2021).
4. World Book Capital. APPLICATION FORM. URL: https://en.unesco.org/sites/default/files/applicationform_en_2023.pdf (дата звернення: 17.11.2021).
5. Вернигора Н. М., Куліш Я. О. Фестивальна діяльність Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. *Інтегровані комунікації*. 2018. 2 (6). С. 74–78.
6. Горбенко Г. В. Практико-орієнтоване навчання під час підготовки бакалаврів Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. *Інтегровані комунікації*. 2017. № 4. С. 80–86.
7. Департамент суспільних комунікацій підтримує ініціативу студентів Київського університету імені Бориса Грінченка «Київ — Всесвітня книжкова столиця-2020». URL: <https://dsk.kyivcity.gov.ua/news/2882.html>; <https://dsk.kyivcity.gov.ua/files/2017/12/11/Kyiv-mizhnarodna-knyzhkova-stolyca.pdf> (дата звернення: 17.11.2021).
8. Єжижанська Т., Осадча М. Проблеми формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців. *Наукові записки. Серія: «Культура та соціальні комунікації»*. Острог: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2012. Вип. 3. 272 с. С. 23–32.
9. Єжижанська Т. С. Роль фестивалів буктрейлерів у популяризації новинок книгодруку. *Актуальні проблеми теорії, методології та практики соціальних комунікацій: мат-ли IV Міжвузівського наукового семінару (м. Луцьк, 23 трав. 2018 р.) / упоряд. О. М. Мациборська*. Луцьк: ПВНЗ «Академія рекреаційних технологій і права», 2018. Вип. 4. 68 с. С. 20–25.
10. Єжижанська Т. С. Комунікативна компетентність особистості в умовах становлення інформаційного суспільства. *Проблеми формування інформаційної культури особистості: зб. мат-ів Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю (м. Маріуполь, 01 листопада 2013 р.) / за загал. ред. Г. І. Батичко*. Маріуполь, 2013. 276 с. С. 31–33.
11. Єжижанська Т. С. Підготовка PR-менеджерів для українських книжкових видавництв за спеціалізацією «Реклама та PR у видавничій справі» на кафедрі видавничої справи Університету Грінченка. *Інтегровані комунікації*. 2018. Вип. 1. С. 14–22.
12. Зміни до освітньо-професійної програми 061.00.03 «Видавнича справа та редагування» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Київ, 2020. 17 с. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2019/opp_vsr_bak_zminy.pdf (дата звернення: 17.11.2021).
13. Книжкові столиці: мандрівний формат у міжнародному спектрі. К.: Український інститут книги. 48 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1GgeCKfUnw7xX8Pu7BlDRH7PaErFDtcV/view> (дата звернення: 17.11.2021).
14. Косович О. Проектна діяльність як одна з форм інноваційних методичних технологій навчання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Педагогіка. Соціальна робота*. 2011. Вип. 22. С. 76–78.
15. Куліш Я. О. Фестивальна діяльність в неформальній освіті студентів. *Соціальні комунікації і нові комунікативні технології: мат-ли Всеукр. наук.-практ. конф. Запоріжжя: Класичний приватний університет*. 2018. С. 96–100.
16. Осмоловська О. А. Проект «Київ — Всесвітня книжкова столиця»: перспективи реалізації. *Інтегровані комунікації*. 2018. № 1 (5). С. 23–27.
17. Проект «Київ — Всесвітня книжкова столиця». URL: <https://litcentr.in.ua/news/2017-12-07-7189> (дата звернення: 17.11.2021).
18. Ресурс студентського проекту 2020 року. URL: <https://darydvoryanets.wixsite.com/kyivbookcapital> (дата звернення: 17.11.2021); Студентський проект 2017 року. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=f86CPRWPt1c> (дата

звернення: 17.11.2021); Студентський проект 2018 року.
URL: <https://www.youtube.com/watch?v=5W7VyuiDwpU>
(дата звернення: 17.11.2021).

References

1. Competencies. *International Board of Standards for Training, Performance and Instruction (IBSTPI)*. [in English]. <http://www.ibstpi.org/competencies.htm>
2. Gerencer, Tom. *Hard Skills vs Soft Skills: List of Best Examples for the Workplace*. [in English]. <https://zety.com/blog/hard-skills-soft-skills>
3. UNESCO World Book Capital. [in English]. <https://en.unesco.org/world-book-capital-city>
4. World Book Capital. APPLICATION FORM. [in English]. https://en.unesco.org/sites/default/files/applicationform_en_2023.pdf
5. Vernyhora, N. M., & Kulish, Ya. O. (2018). Festyvalna diialnist Instytutu zhurnalistyky Kyivskoho universytetu imeni Borysa Grinchenka [Festival Activity of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University]. *Integrated Communications*, 2 (6), pp. 74–78 [in Ukrainian].
6. Horbenko, Halyna (2017). Praktyko-orientovane navchannia pid chas pidhotovky bakalavriv Instytutu zhurnalistyky Kyivskoho universytetu imeni Borysa Grinchenka [Practical Training in Terms of Bachelor-Level Program at The Institute of Journalism of Borys Grinchenko Kyiv University]. *Integrated Communications*, 4, pp. 80–86 [in Ukrainian].
7. The Department of Public Communications will Support the Initiative of students of Borys Grinchenko Kyiv University "Kyiv — World Book Capital" (2020). [in Ukrainian]. <https://dsk.kyivcity.gov.ua/news/2882.html>
<https://dsk.kyivcity.gov.ua/files/2017/12/11/Kyiv-mizhnarodna-knyzhkova-stolycya.pdf>
8. Yezhyzhanska, T., & Osadcha, M. (2012). Problemy formuvannia komunikativnoi kompetentnosti maibutnikh fakhivtsiv [Problems of Formation of Communicative Competence of Future Specialists]. *Scientific notes. Culture and Social Communications Series*. Ostroh: Publishing House of the National University "Ostroh Academy", Issue 3, pp. 23–32 [in Ukrainian].
9. Yezhyzhanska, T. S. (2018). Rol festyvaliv buktreileriv u populyaryzatsii novynok knyhodruku [The Role of Book Trailer Festivals in the Popularization of Novelties of Book Printing]. *Aktualni problem teorii, metodolohii ta praktyky sotsialnykh komunikatsii*: materials of the IV Interuniversity Scientific Seminar (Lutsk, May 23, 2018). Lutsk: Higher Educational Institution "Academy of Recreational Technologies and Law", Issue. 4, 68 p., pp. 20–25 [in Ukrainian].
10. Yezhyzhanska, T. S. (2013). Komunikativna kompetentnist osobystosti v umovakh stanovlennia informatsiinoho suspilstva [Communicative Competence of Personality in the Conditions of Formation of Information Society]. *Problemy formuvannia informatsiinoi kultury osobystosti*: collected materials of All-Ukrainian scientific-practical conference with international participation, Mariupol, November 1, 2013, pp. 31–33 [in Ukrainian].
11. Yezhyzhanska, T. S. (2018). Training of PR-managers for Ukrainian Book Publishing Houses on the specialisation "Advertising and PR in Publishing" at the Department of Publishing of Borys Grinchenko Kyiv University. *Integrated Communications*, Issue 1, pp. 14–22 [in Ukrainian].
12. Zminy do osvithno-profesiinoi prohramy 061.00.03 «Vydavnycha sprava ta redahuvannia» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity [The Changes to the Educational-Professional Program 061.00.03 "Publishing and Editing" of the First (Bachelor's) Level of Higher Education]. (2020). Kyiv, 17 p. [in Ukrainian]. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2019/opp_vsr_bak_zminy.pdf
13. Knyzhkovi stolytsi: mandrivnyi format u mizhnarodnomu spektri [Book Capitals: Traveling Format in the International Spectrum]. (2017). Kyiv, Ukrainian Book Institute, brochure [in Ukrainian]. <https://drive.google.com/file/d/1GgeCKfUnw7xX8Pu7BLDRH7PaErFDt/iew>
14. Kosovych, O. (2011). Proektna diialnist yak odna z form innovatsiinykh metodychnykh tekhnolohii navchannia [Project Activity as One of the Forms of Innovative Methodical Technologies of Education]. *Scientific bulletin of Uzhhorod University. Series: Pedagogy. Social Work*, Issue 22, pp. 76–78 [in Ukrainian].
15. Kulish, Ya. O. (2018). Festival Activity in Informal Education of Students. *Social Communications and New Communicative Technologies*: materialy Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii. Zaporizhzhia: Kласychnyi pryvatnyi universytet, pp. 96–100 [in Ukrainian].
16. Kyiv — World Book Capital (2020). [in Ukrainian]. <https://dsk.kyivcity.gov.ua/news/2882.html>
<https://dsk.kyivcity.gov.ua/files/2017/12/11/Kyiv-mizhnarodna-knyzhkova-stolycya.pdf>
17. Osmolovska, O. A. (2018). Proekt «Kyiv — Vsesvitnia knyzhkova stolytsia»: perspektyvy realizatsii [Project "Kyiv — World Book Capital": Prospects for implementation]. *Integrated Communications*, 1 (5), pp. 23–27 [in Ukrainian].
18. Resurs studentskoho proiektu 2020 roku [Resource of the student project of 2020] [in Ukrainian]. <https://darydvoryanets.wixsite.com/kyivbookcapital>
Student project of 2017 [in Ukrainian].
<https://www.youtube.com/watch?v=f86CPRWPt1c>
Student project of 2018 [in Ukrainian].
<https://www.youtube.com/watch?v=5W7VyuiDwpU>

Подано до редакції: 23.11.2021 р.
Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

Ніна Вернигора,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Nina Vernyhora,
PhD in Social Communication,
Associate Professor at the Department
of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: n.vernyhora@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-9877-0980

Сергій Хомінський,
доцент кафедри видавничої справи
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Sergii Khominskyi,
PhD in Social Communication,
Associate Professor at the Department
of Publishing Studies,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: s.khominskyi@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-6095-0943

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.2>

УДК 655.06[06+051](Університет Грінченка)

НАУКОВА ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ
КАФЕДРИ ВИДАВНИЧОЇ СПРАВИ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ
КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
(ВСЕУКРАЇНСЬКІ ТА МІЖНАРОДНІ ПРОЄКТИ, СТАЖУВАННЯ)

////////////////////////////////////

SCIENTIFIC AND PROJECT ACTIVITY
OF THE DEPARTMENT OF PUBLISHING STUDIES
OF THE INSTITUTE OF JOURNALISM
AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY
(ALL-UKRAINIAN AND INTERNATIONAL PROJECTS, INTERNSHIPS)

У статті досліджується історія розвитку наукового та проєктного напрямів у діяльності кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка протягом 2016–2021 років. Проаналізовано участь викладачів і студентів кафедри у міжнародних програмах академічної мобільності та в міжнародних науково-дослідних проєктах. Зібрано й структуровано інформацію щодо розробки та подання заявок на одержання грантів, зокрема й тих, які здобули перемоги. Досліджено історію наукових публікацій викладачів кафедри, зокрема тих, які вийшли у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних “Scopus” та “Web of Science”. Узагальнено дані щодо участі викладачів і студентів кафедри у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях. Окреслено подальші перспективи наукової та проєктної діяльності кафедри.

Ключові слова: кафедра видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, наукова діяльність, проєктна діяльність, академічна мобільність, конференції, стажування, публікації у “Scopus” та “Web of Science”.

The article examines the history of development of scientific and design areas in the activities of the Department of Publishing of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University during 2016–2021. The participation of teachers and students of the department in international academic mobility programmes, as well as in international research projects is analysed. Information on the development and submission of grant applications is collected and structured, in particular with regard to the winning applications. It is examined the history of scientific publications

of the teachers at the department, in particular those which were published in publications indexed in the scientometric databases "Scopus" and "Web of Science". Data on the participation of teachers and students at the department in Ukrainian and international scientific and practical conferences are summarised. Further prospects of scientific and project activity of the department are outlined.

Key words: Department of Publishing of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University, research, project activities, academic mobility, conferences, internships, publications in Scopus and Web of Science.

Кафедру видавничої справи в Інституті журналістики було створено у вересні 2016 р. Завідувачем цього наукового підрозділу є кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Лариса Масімова. Викладачі та студенти кафедри беруть активну участь у процесах міжнародної мобільності, що ґрунтується на «Положеннях про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КУБГ». Своєю чергою, організаційний та інформаційний супровід інтернаціоналізації освіти здійснює НДІ інтернаціоналізації вищої освіти. Серед укладених міжнародних угод про співпрацю — договір із Університетом Короля Хуана Карлоса (Мадрид, Королівство Іспанія) та протокол про співпрацю з Міжнародною фундацією виборчих систем.

Наведемо кілька прикладів участі викладачів кафедри видавничої справи в міжнародних програмах академічної мобільності.

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Ніна Вернигора 2020 р. здійснила підвищення кваліфікації в рамках програми підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників за підтримки Східноєвропейського центру фундаментальних досліджень, що втілювалася у життя на базі Університету Менделя в Брно Празької академії виконавських мистецтв та Остравського технічного університету (Чеська Республіка).

Доцент кафедри, кандидат історичних наук Олена Осмоловська 2020 р. пройшла міжнародне стажування в рамках проекту "Eastern European Center of the Fundamental Researchers" на базі Університету Менделя в БРНО (Чеська Республіка).

Доктор історичних наук, професор Віктор Шпак 2020 р. пройшов міжнародне стажування в рамках сертифікованого міжнародного курсу з наукового підвищення кваліфікації (стажування) європейського освітнього проекту «Інноваційні методи та технології навчання: найновіше в європейській освітній практиці» за напрямом «Видавнича справа» (Вища лінгвістична школа у Ченстохові, Республіка Польща).

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Сергій Хомінський у 2017–2018 рр. пройшов міжнародне стажування в рамках

проекту «Освіта і наука без кордонів», що втілювався у життя на базі гуманітарного факультету Університету імені Марії Кюрі-Скłodовської у м. Люблін та Люблінського науково-технологічного парку (Республіка Польща).

Участь у міжнародних програмах академічної мобільності беруть і студенти кафедри видавничої справи. Так, Поліна Гаєвська у вересні-грудні 2020 р. пройшла курс навчання за інтенсивним модулем Школи молодих фахівців «Дослідження Європейського Союзу — внутрішня та зовнішня політика» на базі відділу політології факультету соціальних наук Латвійського університету (Рига, Латвійська Республіка) у співпраці з Міністерством закордонних справ.

Також студенти кафедри є активними учасниками міжнародних наукових конференцій та конкурсів. Приміром, відразу четверо з них стали переможцями Міжнародного конкурсу креативних медіакомунікаційних проєктів «To_MИ». Диплом II ступеня виборола Л. Сергієнко, а дипломи третього ступеня здобули Олександр Мітрофанов, Валерія Савотіна та Олександра Швачко. Також Валерія Савотіна брала участь у III Міжнародній науково-практичній конференції (м. Київ, 24–25 січня 2020 р.) «Інтернет-ресурси для промоції книговидавничої справи. Модернізація та наукові дослідження: парадигма інноваційного розвитку суспільства і технологій», організований ГО «Інститут інноваційної освіти» та Науково-навчальним центром прикладної інформатики НАН України.

Водночас викладачі кафедри є учасниками міжнародних науково-дослідних проєктів. Так, старший викладач Ігор Женченко був експертом кластеру «Освітнє середовище» міжнародного проєкту «Фінська підтримка української освіти "Навчаємось разом"» (2018–2019 рр.). Відразу в кількох проєктах задіяна професор кафедри, доктор філологічних наук Вікторія Іващенко: «Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography» / «Термінографічна база даних TERM_IN. Слов'янська термінографія» (проєкт триває з 2018 р.); «Словник термінів термінознавства» (проєкт триває з 2019 р.); «Зведений бібліографічний показник "Слов'янська термінографія"» (проєкт триває з 2014 р.).

Викладачі кафедри беруть участь і в інших видах міжнародної співпраці. Зокрема, доктор історичних наук, професор Віктор Шпак задіяний у розробці та реалізації програми спільного випуску наукових видань НАН ВО України і видавництва "GS Publishing servis" (США). Своєю чергою, доктор філологічних наук, професор кафедри Вікторія Іващенко бере участь у таких проектах: голова Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів (ТК МКС), координує наукову роботу членів Комісії у трьох міжнародних проектах; головний редактор міжнародного наукового журналу "Bulletin of the Terminology Commission under ICSS" / «Вісник Термінологічної комісії при МКС»; працює у складі міжнародної ради часопису «Прилози» (відділення мовознавства та літературознавства Македонської академії наук і мистецтв) та наукової ради Міжнародного центру антропології та термінології у Вищій лінгвістичній школі у Варшаві; рецензент зарубіжних наукових видань: «Словенська термінологія данас» («Српска академија наука и уметности» (2017). Београд. Књига 28); «W dialogu języków i kultur» («Lingwistyczna Szkoła Wyższa w Warszawie» (2017). Warszawa. T. VI); "Rasprave: Journal of the Institute of Croatian Language and Linguistics" (2020), яке входить до "Scopus", "Web of Science" (WoS) та ін. наукометричних баз.

Викладачі кафедри розробляють та подають заявки на одержання грантів. Зокрема, перемоги здобули такі заявки: Олена Осмоловська (автор заявки та стендовий учасник) — індивідуальний грант на безкоштовну стендову участь за програмою "Frankfurt Kids 5.1/6.1." (FRANKFURTER BUCHMESSE 2019 / Франкфуртська книжкова виставка); Вікторія Іващенко (керівник і координатор) — вже згаданий вище проект Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів "Terminographic Database TERM_IN. Slavic Terminography" / «Термінографічна база даних TERM_IN. Слов'янська термінографія» — офіційний лист-підтвердження від координатора комісії при МКС Яни Станіслави, доктора наук, проф. Інституту славистики Словацької академії наук (Prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc. Slavistický ústav Jána Stanislava SAV).

Також низка заявок перебуває на розгляді: Олена Осмоловська — колективний грант інклюзивного онлайн-медіахабу: гранти «Море можливостей», програма «Мріємо та діємо» (2021); Вікторія Іващенко — заявка й офіційний лист-запит стати спостерігачем ELEXIS (European Lexicographic Infrastructure)

та отримати грант на здійснення дослідницького проекту «Лексичний мінімум медіазнавця» (2021); Марина Александрович — індивідуальний грант "Challenges for Independent Publishers in the USA and Ukraine: Commonalities and Differences" / «Проблеми незалежних видавництв у США та Україні: спільне й відмінне» (програма імені Фулбрайта).

Викладачі кафедри є авторами цілої низки наукових статей, які вийшли друком у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних "Scopus" та "Web of Science". Це, зокрема, праці Крайнікової Т., Єжижанської Т., Іващенко В., Шпака В., Осмоловської О., Масімової Л., Романюк Н., Женченка І.

На окрему увагу заслуговує планомірна діяльність кафедри з організації та проведення міжнародних науково-практичних конференцій, засідань та круглих столів. Як приклад, можемо виокремити такі заходи: Міжнародна науково-практична конференція «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» (13–14 листопада 2020 р.; співголови — Г. Горбенко, В. Іващенко); Міжнародна науково-практична конференція «Виклик COVID-19: безпековий та інформаційний виміри» (07 травня 2020 р.; один із організаторів — В. Шпак); Міжнародні наукові симпозиуми і конференції (головування і / або член міжнародного оргкомітету — В. Іващенко): «Словенська термінологія данас» (Белград, 11–13 травня 2016 р.); Міжнародна наукова конференція «Terminologia słowiańska: dziś i jutro» (Варшава, 25–26 травня 2017 р.); міжнародний Круглий стіл «Terminološki izazovi i novi smjerovi znanstvenih istraživanja» (Загреб, 9 травня 2019 р.); засідання Термінологічної комісії при Міжнародному комітеті славистів (головування — В. Іващенко): «Словенська термінологія данас» (Белград, 11 травня 2016 р.); «Aktualne probleme terminologije sloviańskie» (Варшава, 25 травня 2017 р.); робоче засідання (Загреб, 09 травня 2019 р.); онлайн-засідання (Київ — Загреб — Любляна — Варшава — Белград — Скоп'є, 29 червня 2020 р.).

Доброю традицією кафедри видавничої справи стало проведення гостьових лекцій, до читання яких, зокрема, запрошують викладачів закордонних університетів. Наведемо приклади кількох таких лекцій: гостьова лекція директора Інституту економіки Латвійської академії наук, проф. Ніни Лінде (Dr., asoc. Prof. Nina Linde, Latvijas Zinātņu akadēmijas Ekonomikas institūta direktore, Baltijas Ontopsihologijas asociācijas prezidente) (15 грудня 2020 р.) для студентів

II курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція завідувача відділу освіти Бакинського центру мультикультуралізму, доктора філософських наук, проф. Ірини Олександрівни Куніної на тему «Мультикультуралізм медіа: україно-азербайджанські стосунки» (28 грудня 2020 р.) для студентів I курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція радника Бакинського міжнародного центру мультикультуралізму (державна установа Азербайджану), проф. Тофіга Аббасова на тему «Роль історичної правди в міжнародній комунікації» (25 лютого 2021 р.) для студентів II курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Видавнича справа та редагування»; гостьова лекція проф. Сілезького університету Олександри Синовець на тему “Why do social scientist need Facebook?” (18 березня 2021 р.) для студентів V курсу спеціальності 061 «Журналістика» освітньої програми «Контент-продюсування цифрових медіапроектів».

Оглядаючи наукову та проектну діяльність кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, ми не можемо оминати увагою творчі проекти викладачів-членів кафедри.

Завідувач кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент Лариса Масімова є співавторкою (разом із директором Інституту Галиною Горбенко) «Абетки соціальних комунікацій». Цей навчальний посібник вміщує терміни із соціальних комунікацій, реклами та PR, журналістики, видавничої та бібліотечної справи, а також основні закони України, що стосуються цих галузей.

Організаторкою та координаторкою цілої низки проектів є доцент кафедри, кандидат історичних наук Олена Осмолівська: соціально-гуманітарний проект «Створення єдиної бази інклюзивної літератури»; Всеукраїнський культурно-просвітницький проект «Інклюзивна література»; благодійний інклюзивний фестиваль «Без обмежень»; благодійний культурний фестиваль «Мистецьке коло» в музеї Івана Гончара; благодійний культурний фестиваль «Історичне коло»; 7 фестивалів «Книжковий ярмарок “Книгосад”» у Київському парку ім. Тараса Шевченка та мобільний «Книгосад» у м. Боярка; етапи Благодійної книжкової акції «Читай на здоров'я»; авторка дитячих книжок «Сказка о Золотой Капельке», «Стихотушки», «Здрасьте, это Я», «Квітти», «Сонце в озері твоєму». Публікації на порталах 3222.ua, Promam, Ліга. Блоги та ін.; переможниця конкурсу сценаріїв

та сценарних ідей «СВОЄ КІНО» проекту «Дивись українське — твори своє майбутнє!».

Старший викладач Тетяна Єжижанська видала навчальні посібники для студентів «Прес-служба», «Ділові комунікації та етикет», «Комунікаційний дизайн (презентація інформації)», «Основи ділового етикету у сфері соціальних комунікацій».

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Сергій Хомінський друкується в газетах «Волинь-нова», «Цікава газета на вихідні», «Читанка для всіх», «Так ніхто не кохав».

Доктор історичних наук, професор Віктор Шпак з 1991 р. і дотепер є президентом та головним редактором Української видавничо-поліграфічної компанії «Експрес-об'ява». Також він є академіком Академії наук вищої освіти України, академіком-секретарем відділення масової комунікації. Окрім того, з 1994 р. В. Шпак є членом Національної спілки журналістів України, з 2003 р. — секретарем НСЖУ, з 2007 р. — заступник голови правління Київської організації НСЖУ. В. Шпак також обіймає посаду голови координаційної ради Співдружності рекламно-інформаційних видань України (з 2003 р. — голова ради Співдружності рекламно-інформаційних видань України).

Професор кафедри, доктор філологічних наук Вікторія Іващенко вивчає проблеми українського та слов'янського термінознавства й термінографії; української термінології, зокрема мовознавчої, медійної, кобзарського мистецтва; лексикології і лексикографії, фразеології, лексичної семантики; лінгвоконцептології, когнітивної лінгвістики, зокрема когнітивної семасіології; наукознавства; едитології; соціокомунікаційного журналістикознавства. У її доробку 130 опублікованих наукових праць, з яких 30 — в іноземних виданнях, 3 монографії. Є одним із авторів «Російсько-українського словника» (Київ: Знання, 2011. Т. 1).

Доцент кафедри, кандидат педагогічних наук Катерина Балабанова реалізовує свої професійні та наукові інтереси в таких галузях, як медіапсихологія, медіаосвіта, візуальні комунікації, художнє оформлення друкованих видань.

Доцент кафедри, кандидат наук із соціальних комунікацій Ніна Вернигора є членом Національної спілки письменників України з 2000 р. та автором 12 літературно-художніх книжкових видань. Також вона є заступником головного редактора наукового журналу Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка «Інтегровані комунікації».

До кола професійного та наукового інтересу доцента кафедри, кандидата наук із соціальних

комунікацій Наталі Романюк належить історія видавничої справи м. Кропивницького та Кіровоградської області, екологічна тематика в мас-медіа.

Доцент кафедри, кандидат економічних наук Віталій Бабенко з 2010 р. обіймає посаду заступника керівника секретаріату Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності.

Доцент кафедри, кандидат філологічних наук Олег Харченко є редактором колонки "Fiction / Opinion column" в Grinchenko-inform.com., автор двох монографій «Феномен комічного у комунікативному просторі США» та «Американський дискурс комічного (на матеріалі комедійних фільмів, художніх та публіцистичних творів XX й XXI сторіч)».

Старший викладач кафедри Ігор Женченко є генеральним директором видавництва «Жнець», членом Національної спілки художників України, головою правління Київської спілки художників книги. Брав участь у багатьох художніх виставках, його роботи перебувають у приватних колекціях в Україні та за кордоном. Має персональні виставки. І. Женченко здійснив художнє оформлення близько 300 книжкових та періодичних видань. Є автором багатьох дизайнерських розробок логотипів (торговельних марок), фірмових стилів, web-сайтів, різноманітної рекламної продукції, інтерфейсів та персонажів до комп'ютерних ігор.

Викладач кафедри Олександр Кантур є експертом з акредитації освітніх програм 061 «Журналістика» та 081 «Право» Національного агентства з питань забезпечення якості вищої освіти. Науковець реалізовує свій професійний та науковий інтерес у газузах мовної політики, інформаційної політики та інформаційно-комунікаційних технологій.

Викладач кафедри Ольга Михальченко має великий досвід роботи продюсером на телебаченні. Зокрема, працювала продюсером постпродакшну / керівником департаменту

в ІП «1+1 ПРОДАКШН». Серед проєктів, якими опікувалася науковець, повнометражний художній фільм «Чорний ворон», кіносеріальне виробництво, великі розважальні шоу, концерти, реаліті-шоу.

Викладач кафедри Данило Тютюн працював спеціалістом телережисури в Київському національному театрі ім. І. К. Карпенка-Карого, режисером монтажу на телеканалі "ZIK", проєкт-менеджером культурного простору "Asomaton" та театру ляльок "People & Puppets' Svit" (Афіни, Греція).

Викладач кафедри Ольга-Люба Харина досліджує сучасні тенденції кінознавства, продюсування шоу-програм, а також основи сценарної майстерності та режисури.

Викладач кафедри Катерина Перконос є авторкою дитячих книжок «Вертка бешкетна абетка», «Абетка барвистих вигуків», «Листи від пана Тукана з Франції», «Листи від пана Тукана з Грузії», «Як Аво шукав Кадо», «Погодуй мене», «Мерщій додому», «Кольорова лічба», «Фігурне додавання». Також вона є співавторкою збірки есеїв «Про що вона мовчить», авторкою колонок на порталі «Читомо».

Викладацький склад кафедри видавничої справи Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка продовжує шукати все нові шляхи активізації своєї наукової та проєктної діяльності. На 2022 р. заплановано проведення двох науково-практичних конференцій. Готуються публікації у фахових журналах України та у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних "Scopus" і "Web of Science". Подаються заявки на одержання грантів. Планується участь у міжнародних програмах академічної мобільності. Разом із викладачами та під їхнім фаховим керівництвом до наукової і проєктної діяльності кафедри активно долучається студентство.

Подано до редакції: 23.11.2021 р.

Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ЖУРНАЛІСТИКИ

Анжеліка Досенко,

доцент кафедри журналістики та нових медіа
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Anzhelika Dosenko,

PhD in Social Communication,
Associate Professor of Journalism
and New Media Department,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
E-mail: o.dosenko@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-5415-1299

Василь Пастушина,

доцент кафедри журналістики та нових медіа
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат наук із соціальних комунікацій

Vasyl Pastushyna,

PhD in Social Communication,
Associate Professor of Journalism
and New Media Department,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
E-mail: v.pastushyna@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0001-8813-2320

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.3>

УДК 007(075.8). 077

ПРОФОРІЄНТАЦІЙНА РОБОТА: СУЧАСНІ ПІДХОДИ (НА ПРИКЛАДІ ДІЯЛЬНОСТІ КАФЕДРИ ЖУРНАЛІСТИКИ ТА НОВИХ МЕДІА УНІВЕРСИТЕТУ ГРІНЧЕНКА)

THE PROFESSIONAL GUIDANCE WORK: MODERN APPROACHES (FROM THE EXPERIENCE OF ACTIVITIES OF THE JOURNALISM AND NEW MEDIA DEPARTMENT AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY)

Ведення профорієнтаційної роботи — важливий етап формування грамотного контингенту студентів для кожного сучасного закладу вищої освіти. У науковій діяльності аналізуються сучасні методи профорієнтаційної роботи на прикладі кафедри журналістики та нових медіа Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. Такий вектор діяльності розглядається авторами як такий, що спрямований на те, аби допомогти молоді визначитися із майбутньою професією, виявити спеціальні здібності й таланти абітурієнтів, спрямовані на медійну галузь.

У науковій статті розглядаються методики здійснення фахових заходів професійно орієнтованої роботи, а саме вебінари-практикуми, медіафестивалі, які протягом 2020 та 2021 років кафедра проводить як традиційні.

Увага приділена організованим онлайн-зустрічам із абітурієнтами та їхніми батьками, проаналізовано програми здійснених заходів, представлено систему практичних завдань, майстер-класів від медійників-практиків.

Мета наукової статті полягає у вивченні існуючих ефективних концептів формування профорієнтаційної роботи кафедри журналістики і нових медіа КУБГ.

Протягом періоду 2020–2021 рр. кафедра журналістики та нових медіа здійснює активну профорієнтаційну роботу серед старшокласників, плідно співпрацює з медіашколами, шкільними редакціями та гуртками Інформаційно-творчої агенції ЮН-ПРЕС. Загальна політика кафедри не орієнтується лише на Київ, а формує цільову

аудиторію з усієї України. Це підтверджується кількістю учасників марафонів та вебінарів-практикумів з різних міст нашої країни: Кривий Ріг, Дніпро, Кропивницький, Полтава, Харків, Хмельницький тощо. Такий формат став можливий в умовах дистанційного навчання, що дало змогу розширити географію та уможливило ведення онлайн-зустрічей.

Ключові слова: профорієнтаційна робота, кафедра журналістики та нових медіа, вебінар-практикум, журналістський марафон.

Conducting career guidance work is an important stage in the formation of a competent contingent of students for every modern institution of higher education. The scientific work analyses modern methods of career guidance work from the experience of the Department of Journalism and New Media of the Institute of Journalism at Borys Hrinchenko Kyiv University. The winning vector of the work is considered by the authors as one that is aimed at helping young people and is designed to help make a certain choice of future profession, to identify special abilities and talents of high school students aimed at the media industry.

The scientific article considers the methods of conducting professional activities of professionally-oriented work, namely: webinars, workshops, media festivals, which during 2020 and 2021 the department conducts as traditional.

Attention is paid to online meetings with entrants and their parents, the programmes of events are analysed, a system of practical tasks, master classes from practitioners' media are presented.

The aim of the scientific article is to study the existing effective concepts of formation of career guidance work of the Department of Journalism and New Media at BGKU.

During the period of 2020-2021, the Department of Journalism and New Media conducts active career guidance work among high school students, actively cooperates with media schools, school editorial offices and circles of the YUN-PRESS Information and Creative Agency. The general policy of the department is not focused only on Kyiv, but forms a target audience from all over Ukraine. This is confirmed by the number of participants in marathons and webinars-workshops from different cities of our country: Kryvyi Rih, Dnipro, Kropyvnytskyi, Poltava, Kharkiv, Khmelnytskyi, etc. This format became possible in the conditions of distance learning, which made it possible to expand the geography and made it possible to conduct online meetings.

Key words: career guidance work, Department of Journalism and New Media, webinar-workshop, journalistic marathon.

Вступ. ХХІ ст. ознаменовано новими підходами до реформування системи освіти в Україні. Актуальним на сьогодні є питання знаходження молоддю свого призначення в суспільних процесах, що є стрімкими та швидкоплинними. Це вимагає високого рівня інтелектуального розвитку й загальної підготовки, потребує потужного багажу знань у галузі сучасної професійної діяльності. «У сучасному суспільстві молодь не може успішно реалізувати свої соціально-професійні орієнтації без сприяння інститутів системи освіти. Такі заклади не тільки транслюють підростаючому поколінню обсяг знань і передають спеціальні вміння, а також і формують життєві орієнтації, установи та трудові навички, зокрема вибір майбутньої професії, продовження освіти й професійну підготовку» [1].

Серед фундаментальних завдань вітчизняної системи освіти постає проблема організації роботи з молоддю, спрямована на професійне самовизначення уже в старших класах. Саме тому ведення профорієнтаційної роботи закладами вищої освіти у школах є дуже важливим.

На думку О. В. Мельника: «Сучасна система професійної орієнтації й покликана передусім забезпечити умови для усвідомлення людиною

свого ставлення до себе як суб'єкта професійної праці та поведінки, що передбачає здійснення нею розгорнутого в часі й відносно самостійного пошуку професій з урахуванням передусім власних інтересів і можливостей, а лише згодом кон'юнктури ринку праці» [4, с. 5].

Слід зазначити, що існує багато дослідників, які вивчали тему профорієнтаційної роботи у контексті сучасності. Це, зокрема, В. Гінецьинський, Л. Зоріна, І. Козловська, В. Ледньов, І. Лернер, І. Підласий, Ю. Самарін, М. Скаткін та ін. Центр їхніх наукових інтересів становлять методичні аспекти освіти, що ґрунтуються на психолого-педагогічних засадах. Така концепція підтримує необхідний вектор правильно побудованої профроботи. Профільність та обрання професії старшокласниками розкриваються у працях Г. Балла, Н. Бібіка, О. Бугайова, М. Бурди, М. Гузика, О. Корсахової, В. Мадзігон, Н. Ничкало та ін.

Особистість часто опиняється в обставинах, що потребують перегляду ставлення до своєї професії, іноді йдеться про аналіз та сприйняття професійних досягнень, ухвалення результатів про вибір професії або її зміну. Це також стосується уточнення та коригування кар'єри, вирішення інших професійних проблем. Весь

цей комплекс пояснюють поняттям «професійне самовизначення», яке потребує більш повного аналізу.

На нашу думку, поняття професійного самовизначення формується певним колом суміжних термінів, таких як професійна орієнтація та самовизначення. Тому розглянемо більш детально поняття «професійна орієнтація».

Існує декілька підходів до визначення професійної орієнтації. У радянський період вони були зумовлені ідеологічними установками, згідно з якими профорієнтація розглядалася як система заходів, спрямованих на підготовку вибору певної професії.

У результаті аналізу наукових праць можемо стверджувати, що більшість науковців визначає основну мету профорієнтаційної роботи як забезпечення професійного самовизначення особистості. Аналогічних поглядів дотримується чимало українських дослідників.

Вихідною позицією в розробці нових підходів до визначення сутності професійної орієнтації стало бачення особистості не як об'єкта, а як суб'єкта саморозвитку. За такого підходу індивід у професійній орієнтації стає суб'єктом діяльності, мета якого полягає в підготовці до професійного самовизначення. Засоби професійної орієнтації при цьому відіграють роль умов, що стимулюють особистість до профорієнтаційної діяльності й через це — до самопізнання, самокреації й саморозвитку зі спрямуванням на оптимальне розв'язання власних життєвих завдань (<https://nauka.udpu.edu.ua/desertatsiya-2/>).

Існує чотири сучасні підходи до визначення профорієнтації: інформаційний, діагностико-консультаційний, розвивальний та активізуючий. В основі цього поділу лежить спосіб дії профорієнтатора.

Інформаційний підхід — його мета забезпечити різноманітною достовірною інформацією щодо сучасних професій, навчальних закладів та організацій, які надають робочі місця; ринку праці та як планувати свою кар'єру. Сюди належать: освітні виставки, дні відкритих дверей, ярмарки вакансій, зустрічі з фахівцями, представниками різних закладів вищої освіти та організацій, презентації, семінари, присвячені профорієнтаційній тематиці.

Діагностико-консультаційний — установлення відповідності інтересів, здібностей, особистісних якостей, мотивації тому чи іншому виду діяльності шляхом зіставлення особливостей клієнта та вимог до професій. Сюди належать: інтерв'ю-співбесіда та анкетування, профорієнтаційні тести й комплекси тестування, які оцінюють потенціал реципієнтів та їхні професійно

важливі якості (компетенції), профорієнтаційне та психологічне консультування.

Розвиваючий підхід — формування різноманітних знань, умінь і навичок, необхідних для опанування тієї чи іншої професії та успішного працевлаштування. Сюди належать: тренінги особистісного зростання, тренінги підвищення навчальної та трудової мотивації, профорієнтаційні тренінги.

Активізуючий підхід — формування внутрішньої готовності до самостійної та усвідомленої побудови свого професійного життєвого шляху. Йдеться про проходження практики, стажування тощо, під час яких можна спробувати себе в декількох галузях та вибрати найбільш бажану.

За форматом впливу на реципієнта виділяють: особистісно орієнтований, компетентнісний і діяльнісний підходи.

Особистісно орієнтований підхід до профорієнтаційної роботи забезпечує вивчення та врахування індивідуальних психофізіологічних особливостей школярів, їхніх інтересів і запитів та розвиток здібностей, необхідних для реалізації цих запитів.

Компетентнісний підхід забезпечує формування здатності будувати власну професійну траєкторію на основі знань про індивідуальні особливості, запити і можливості, потреби ринку праці у спеціалістах та вимоги професії до людини (професіографічної інформації).

Діяльнісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня застосовувати здобуті знання у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного і природного середовища, адаптації до соціально-економічних перетворень та змін кон'юнктури ринку праці. Компонентами профорієнтаційної роботи є професійне інформування, професійна діагностика, професійна консультація, професійний відбір, професійна адаптація.

Трохи складніша справа з методами наукового дослідження питань профорієнтації. Виділення останньої як самостійної науки передбачає серед інших важливих умов наявність власних методів. Проте на сьогодні в наукових дослідженнях із профорієнтаційних проблем застосовуються методи психології, педагогіки, економіки, соціології, медицини. Тому поки що не можна стверджувати, що профорієнтація являє собою самостійну науку. Це міждисциплінарний науковий напрям, покликаний розв'язувати прикладні завдання оптимального регулювання процесу професійного самовизначення особистості в її інтересах і в інтересах суспільства. Оскільки система знань,

понятійний апарат і методи різних наук мають помітні розходження, то постає проблема інтеграції необхідних для профорієнтації знань.

Сучасна профорієнтаційна практика ґрунтується на низці принципів, що потребують систематичного дотримання. Серед них варто відзначити такі:

- систематичний та дієвий характер профорієнтаційних заходів, наприклад організація профорієнтаційної діяльності, спрямована на ведення медійного призначення;
- узгодження інтересів дитини через існуючий сьогодні реальний ринок праці для її подальшої реалізації;
- дієвий підхід до майбутньої професійної діяльності;
- однакові можливості отримання інформаційних послуг про діяльність закладів освіти для громадян України;
- доступність отримання інформації щодо існуючих можливостей вибору майбутньої професії;
- дотримання принципів академічної добровільності щодо надання профорієнтаційних послуг ЗВО;
- безкоштовність організованих заходів;
- взаємозв'язок шкіл чи закладів позашкільної профільної освіти для проведення профорієнтації;
- систематичне ведення профорієнтаційної роботи.

Протягом 2020–2021 рр. кафедра журналістики і нових медіа Університету Грінченка здійснює потужну профорієнтаційну роботу, спрямовану саме на співпрацю з медіагуртками та школами.

Важливо наголосити на тому, що нині аудиторія абітурієнтів дуже різноманітна і представлена різними містами України. Організовані під час пандемії дистанційне навчання та зустрічі дали можливість створити онлайн-формат і охопити широку географію. Онлайн-формат профорієнтаційної роботи сприяв проведенню великої кількості конкурсів, марафонів, вебінарів, які здобули увагу старшокласників, що навчаються у медіашколах, медіагуртках, є учнями Інформаційно-творчої агенції ЮН-ПРЕС та представниками редакцій шкільних газет.

Вважаючи цей вид роботи дуже потужним та необхідним для співпраці з абітурієнтами та їхніми батьками протягом 2020 та 2021 рр., організаторами було запроваджено марафон «Журналістика онлайн» та серію вебінарів-практикумів.

Захід «Журналістика онлайн» відбувся 14 грудня 2020 р., позиціонувавши себе як триденний онлайн-марафон для абітурієнтів.

Ініціатором виступила доцент кафедри журналістики і нових медіа Анжеліка Досенко, яка пізніше взяла на себе роль модератора. Як запрошений спікер та тренер зголосилася долучитися Єлизавета Барилик, методист Інформаційно-творчої агенції ЮН-ПРЕС, з презентацією щорічного конкурсу «Прес-бій», який проводиться для представників шкільних редакцій м. Києва. Вона акцентувала увагу на деталях конкурсу, важливості його проведення для майбутніх журналістів. Також у програмі марафону першого дня мав місце майстер-клас від журналістки, ведучої ютуб-каналу Вікторії Галій, яка поділилася не тільки власним досвідом роботи у кадрі, але й механізмами створення успішного та якісного контенту.

Другий день заходу дав можливість учасникам взяти участь у конкурсі на «Краще шкільне видання». Молоді журналісти-початківці презентували свої роботи та змагались за призові місця. Також у програмі другого дня відбувся майстер-клас від журналістки Поліни Вернигор, яка дала низку практичних порад, як стати висококваліфікованим та конкурентоспроможним фахівцем. Далі до слова долучився Віталія Гандзюк, що на той час обіймав посаду завідувача кафедри журналістики і нових медіа, презентувавши освітні програми кафедри.

Фінальна стадія марафону відбулася 16 грудня 2020 р. У ході третього дня учасники мали змогу прослухати майстер-клас від випускниці Університету Грінченка Анастасії Дерекі, яка поділилась власним досвідом роботи у галузі комунікацій, адже багато часу працює саме у неприбутковій галузі, що визначає специфіку інформаційного процесу для аудиторії.

Наступним спікером була доцент кафедри журналістики та нових медіа Аліна Лісневська з презентацією конкурсу «Нові в медіа». Організатор презентувала програму конкурсу, продемонструвала минулорічні роботи конкурсанти та закликала до участі в ньому.

Останній день був менш інформаційно-насиченим, ніж два попередні, але не менше емоційним, адже переможців чекало нагородження сертифікатами.

Завершальним етапом стало прощання та плани на подальшу плідну співпрацю.

Ще однією родзинкою у роботі кафедри став вебінар-практика «Конструювання сучасних медійних видань», що відбувся 10 березня 2021 р. До зустрічі були долучені керівники шкільних редакцій та пресцентри з Києва, Кривого Рогу, Дніпропетровщини, Кропивницького, Славутича, Полтави. Загальна кількість долучених становила 106 осіб.

Запрошеним спікером був фахівець з медіа-платформінгу Павлов Роман, що уже 6 років розробляє контент українських сайтів.

Під час своєї промови спікер наголосив на тому:

- що потрібно знати перед створенням власного медійного видання;
- як укласти договір з Google;
- як працювати з аналітикою;
- як заробляти на сайтах.

Родзинкою зустрічі стало практичне спрямування вебінару. Тренер на прикладі платформи WIX продемонстрував механізми розробки власного сайту та шляхи його розміщення у всесвітній павутині. Організатором зустрічі стала доцент кафедри журналістики та нових медіа Анжеліка Досенко (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-42-54/podii/1622-onlain-marafon-dlia-vstupnykiv.html>).

Ще однією формою роботи представників кафедри є щорічне долучення до Міжнародного фестивалю «Прес-весна на Дніпрових хвилях», який проходить у Києві уже 21 рік поспіль. Викладачі виступають з презентаціями Інституту журналістики та кафедри нових медіа зокрема, висвітлюючи переваги навчання в Університеті Грінченка, акцентуючи увагу на потужних технічних можливостях та підготовці фахівців нової якості. 2021 р. не став винятком. Цього року презентував кафедру колишній її завідувач Віталій Гандзюк, що виступав головою журі секції «Медіапроект». Модератором була доцент Анжеліка Досенко, яка в попередні роки (2020, 2019, 2018) очолювала журі. Представники Університету Грінченка привітали з початком фестивалю, побажали творчих злетів, натхнення та прагнення працювати на благо сучасної журналістики. Після вітальних слів було презентовано кафедральну роботу, склад кафедри, детально висвітлено освітні програми та практико-орієнтоване навчання (<http://yunpress.kiev.ua/press-vesna/>).

Оскільки заходи у форматі вебінарів є цікавими та ініціюють співпрацю з вузькою цільовою аудиторією, то такий формат роботи добре сприйнявся не лише організаторами, але й гостями. Тож у межах профорієнтаційної роботи 21 жовтня 2021 р. повторно відбувся вебінар-практикум, але уже з іншої тематики — «Інфографіка для початківців».

Програма заходу містила кілька важливих етапів. Спочатку була презентація кафедри журналістики і нових медіа та її спеціальностей. Організатори розповіли про освітні програми, Інститут журналістики Університету Грінченка, специфіку навчання та матеріально-технічну

базу ЗВО. Наступна частина мала теоретичний характер під назвою «Що таке інфографіка», де запрошений тренер Роман Павлов озвучив особливості діяльності; практична частина — «Як зробити свою інфографіку» — мала демонстративно-навчальний характер, де тренер наочно продемонстрував, як новачку створити інфографіку. Далі учасники отримали творче завдання: створити історію свого медіагуртка та презентувати її у вигляді інфографічних елементів. Найкращі роботи організатори обіцяли нагородити почесними грамотами.

Організаторами заходу виступили викладачі кафедри журналістики та нових медіа Анжеліка Досенко й Василь Пастушина. (<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-42-54/podii/1976-vebinar-praktykum-infohrafika-dlia-pochatkivtsiv-4.html>)

Отже, професійна орієнтація — це система забезпечення ефективного професійного самовизначення особистості з урахуванням її індивідуальних особливостей, бажань і можливостей, попиту ринку праці у фахівцях. Складовими компонентами профорієнтаційної роботи є професійна інформація, професійна консультація, професійний відбір (добір) та професійна адаптація [5].

Висновки. Тенденції формування сучасного конкурентоспроможного фахівця потребують розвитку умінь і навичок ще зі школи. Саме тому важливо здійснювати профорієнтаційну роботу зі старшокласниками, формувати у них бачення себе у майбутньому.

Кафедра журналістики та нових медіа Університету Грінченка проводить активну роботу в окресленій галузі, співпрацює з профільними гуртками та школами. Географія співпраці дуже широка: Київ, Кривий Ріг, Дніпро, Кропивницький, Полтава, Харків, Хмельницький та ін. В умовах пандемії в Україні та світі охоплення такої широкої аудиторії та співпраця з медіагрупами усієї країни стали можливими завдяки онлайн-навчанню.

Протягом 2020–2021 рр. кафедра журналістики та нових медіа здійснювала активну профорієнтаційну роботу серед старшокласників різних шкіл України, які є журналістами, редакторами та головами шкільних редакцій, активно співпрацювала з гуртками Інформаційно-творчої агенції ЮН-ПРЕС.

Список використаних джерел

1. Гриньова М., Ханнанова О. Профорієнтація як шлях до успішного професійного самовизначення особистості *Українська професійна освіта*. 2018. № 3. С. 34–43.

2. Гриньова М. В. Наукова школа «Саморегуляція як основа успішної професійної діяльності». *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 4 (173). С. 5–10.

3. Дунець М. В. Форми і методи профорієнтаційної роботи у вищому навчальному закладі. *Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна»*. 2013. № 1 (7). С. 86–88.

4. Професійна орієнтація старшокласників: теорія і практика: наук.-метод. посіб. [для вчителів] / за ред. О. В. Мельника. К.: Четверта хвиля, 2009. Вип. № 1. 230 с

5. Словник-довідник з професійної орієнтації учнів / [укл.: В. В. Синявський, О. В. Мельник]. К.: Мегаринт, 2007. 119 с.

References

1. Gryniowa, M. & Hannanova, O. (2018). Proforiientatsiia yak shliakh do uspishnoho profesiinoho samovyznachennia osobystosti [Career Guidance as a Way to Successful Professional Self-Determination]. *Ukrainska profesiina osvita*, № 3, 34–43 [in Ukrainian].

2. Gryniowa, M. (2017). Naukova shkola «Samorehuliatsiia yak osnova uspishnoi profesiinoi

diialnosti» [Scientific School “Self-Regulation as a Basis of Successful Professional Activity”]. *Imidzh suchasnoho pedahoha*, pp. 5–10 [in Ukrainian].

2. Dunets, M. (2013). Formy i metody proforiientatsiinoi roboty u vyshchomu navchalnomu zakladi [Forms and Methods of Career Guidance Work in Higher Education Institutions]. *Zbirnik naukovykh prats Khmelnytskoho institutu sotsialnykh tekhnolohii Universitetu «Ukraina»*, № 1 (7), pp 86–88 [in Ukrainian].

3. Profesiina oriiientatsiia starshoklasnikiv: teoriia i praktyka [Professional Orientation of High School Students: Theory and practice]. (2009). Naukovo-metodichniy posibnik [dlia vchiteliv], za redaktsiieiu O. V. Melnyk, K.: «Chetverta khvyliia», Vyp. № 1, 230 p [in Ukrainian].

4. Slovnyk-dovidnyk z profesiinoi oriiientatsii uchniv [Dictionary-Reference Book on Professional Orientation of Students]. (2007). Ukladachi: V. V. Siniavskiy, O. V. Melnyk, K.: Mehaprint, 119 p. [in Ukrainian].

Подано до редакції: 17.11.2021 р.

Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

ІНФОРМАЦІЙНА, БІБЛІОТЕЧНА ТА АРХІВНА СПРАВА

Олена Воскобойнікова-Гузева,
завідувач кафедри бібліотекознавства та інформології
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
доктор наук із соціальних комунікацій, старший
науковий співробітник

Olena Voskoboinikova-Huzieva,
Doctor of Sciences (Social Communications),
Senior Researcher,
Head of the Department
of Library Studies and Informology,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: o.voskoboinikova-huzieva@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-2099-0000

Тетяна Поліщук,
старший викладач кафедри бібліотекознавства
та інформології
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Tetiana Polishchuk,
Senior Lecturer,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: t.polishchuk@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-7322-6380

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.4>

УДК 02+001.102]:37

ОСВІТНЯ, СОЦІОГУМАНІТАРНА ТА ПРОЄКТНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМОЛОГІЇ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ (2016–2021 pp.)

EDUCATIONAL, SOCIO-HUMANITARIAN AND PROJECT ACTIVITIES OF THE DEPARTMENT OF LIBRARY SCIENCE AND INFORMATION SCIENCE AT THE INSTITUTE OF JOURNALISM (2016–2021)

У статті розглянуто освітню, проєктну й соціогуманітарну діяльність кафедри бібліотекознавства та інформології Університету Грінченка за п'ять років. Висвітлено роботу та досягнення викладачів і студентів кафедри у ході реалізації нової освітньої стратегії. Для досягнення поставленої мети були використані такі методи дослідження, як аналіз джерельної бази, моніторинг сайту кафедри, здійснено огляд освітньої та проєктної діяльності кафедри. Увага приділена оновленню освітніх програм, запровадженню нової спеціальності, а також результатам роботи студентів у Центрах компетенцій та проєктах, що розвивають гнучкі навички студентів. Результатами є аналіз практико-орієнтованого навчання, опис реалізованих задумів та активної соціогуманітарної діяльності колективу кафедри й студентів, взаємодія з партнерами. Висвітлено знакові проєкти, що спрямовані на популяризацію роботи кафедри бібліотекознавства та інформології, Інституту журналістики й Університету Грінченка.

Ключові слова: кафедра бібліотекознавства та інформології, освітня діяльність, проєктна діяльність, партнерство.

The article considers the project activities and socio-humanitarian work of the Department of Library Science and Information Science at Grinchenko University for five years. The aim of the article is to highlight the activities and achievements of both teachers and students of the department during the implementation of the new educational

strategy. To achieve this goal, the following research methods are used: analysis of the source base, monitoring of the site of the department, description of the educational and project activities of the department. Attention is paid to the renewal of educational programmes, the introduction of a new specialty, the results of students' work in the Competence Centers and projects that develop flexible skills of students. The results are an analysis of practice-oriented learning, a description of the implemented plans and active socio-humanitarian activities of the staff of the department and students, interaction with partners. Significant projects aimed at popularising the activities of the Department of Library Science and Information Science, the Institute of Journalism and Grinchenko University are highlighted.

Key words: Department of Library Science and Information Science, educational activities, project activities, partnership.

Вступ. Освітня мапа України позначена містами і закладами вищої освіти, що здійснюють підготовку кадрів для бібліотечно-інформаційної сфери та суміжних галузей, які зацікавлені у спеціалістах з організації документних потоків та інформаційно-аналітичної діяльності, здатних комунікувати у різноманітних формах взаємодії із громадянами, організаціями та установами. Чільне місце у процесі підготовки кадрів вищої кваліфікації у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи по праву належить кафедрі бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Університету Грінченка.

Метою дослідження є аналіз перших п'яти років діяльності кафедри бібліотекознавства та інформології за напрямками освітньої, соціогуманітарної та проєктної діяльності. Застосовано хронологічний метод, методи аналізу і синтезу, узагальнення.

Результати й обговорення. Підготовка фахівців для бібліотечно-інформаційної галузі освітнього рівня «Бакалавр» розпочалася в Київському університеті імені Бориса Грінченка у 2012 р. і велася науково-педагогічними працівниками кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Гуманітарного інституту (нині — Інститут журналістики).

2016 р. став знаковим для навчання студентів спеціальності. У червні в Університеті Грінченка було відкрито нову чотирирічну освітньо-професійну програму першого бакалаврського рівня вищої освіти та вперше розроблено і затверджено дворічну освітньо-професійну програму другого магістерського рівня вищої освіти зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». Улітку цього ж року було здійснено перший набір на освітню магістерську програму, а у вересні в структурі новоствореного Інституту журналістики Університету Грінченка розпочала діяльність кафедра бібліотекознавства та інформології. До першого складу кафедри увійшли відомі в бібліотечно-інформаційній галузі України фахівці: завідувач кафедри, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник

Олена Воскобойнікова-Гузєва, доценти кафедри — кандидат культурології Марія Макарова, кандидат історичних наук, доцент Лілія Прокопенко, кандидат педагогічних наук Інна Романченко, кандидат наук із соціальних комунікацій Вікторія Сошинська.

У 2017 р. у зв'язку із прийняттям в Університеті Грінченка Нової освітньої стратегії, одним із принципів якої є практико-орієнтоване навчання, було розроблено й прийнято нові освітньо-професійні програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти [1, 2]. Для реалізації практико-орієнтованого навчання запроваджено інноваційну схему освітнього процесу «Аудиторія — центри компетентностей — бази практик — роботодавець». В ОПП «ІБАС» з підготовки бакалаврів було вдосконалено зміст і структуру підготовки. Викладання дисциплін, що формують фахові компетентності майбутніх спеціалістів інформаційної сфери, починається з 1-го курсу. Послідовність, комплексність та цільова орієнтація на формування фахових знань і вмінь з дисциплін предметної галузі почала здійснюватись у Центрах компетентностей: інформаційно-аналітичному, мультимедійних технологій, навчально-виробничих майстернях Інституту журналістики, центрах компетентностей інших інститутів і факультетів Університету Грінченка. Таким центром для студентів спеціальності також визначено бібліотеку університету. Різними видами практик охоплені 2–3 курси та практично весь 4 курс. Базами практики для здобувачів стали національні й державні бібліотечні, інформаційні та архівні установи, бібліотеки закладів вищої освіти та системи публічних бібліотек м. Києва. Така практико-орієнтована парадигма підготовки бакалаврів ОПП «ІБАС» дає змогу досягти мети ОПП — підготувати професійні кадри нової формації, здатні мобільно реагувати на потреби практики та вимоги роботодавців, розв'язувати складні спеціалізовані завдання й практичні проблеми у галузі інформаційної, бібліотечної та архівної справи. Особливістю освітніх програм бакалаврського

і магістерського рівнів вищої освіти є їхня комплексність, системність, практико-орієнтованість, зорієнтованість на кадрове забезпечення бібліотечно-інформаційної системи м. Києва, змістова відповідність стандартам вищої освіти для спеціальності [3, 4].

Дієвість та успішність такого підходу засвідчує широта працевлаштування випускників спеціальності, які щороку зміцнюють професійну спільноту бібліотечно-інформаційної галузі України та Києва, продовжують навчання на рівні аспірантських програм. Кафедра пишається своїми випускниками і підтримує з останніми тісний професійний зв'язок. Постійна комунікація з ними породжує нові форми професійного спілкування. Для Інституту і кафедри стало традицією залучати випускників як професіоналів-практиків до освітнього процесу та експертів до обговорення змін на ОП. Із гостьовими лекціями та майстер-класами до студентів бакалавріату запрошувалися такі випускники кафедри, як Ганна Падалка (Національна бібліотека імені Ярослава Мудрого), Дмитро Павленко (Національна історична бібліотека України), Мирослава Шиглинська (Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка), ключовими спікерами круглих столів були — Анастасія Салтикова (Наукова бібліотека НМА ім. П. І. Чайковського) та Анастасія Гончаренко (Публічна бібліотека для дорослих імені Лесі Українки м. Києва). Потужність магістерської програми засвідчує той факт, що випускники Університету Грінченка є не тільки затребуваними, але й за короткий проміжок часу обіймають керівні посади у бібліотечно-інформаційних установах. Так, Анастасія Литвинова є завідувачем відділу бібліотеки Університету Грінченка, Маргарита Цюра — завідувач відділу Державної науково-технічної бібліотеки України; продовжують навчання на третьому, аспірантському рівні вищої освіти в Національній бібліотеці України ім. В. І. Вернадського Богдан Ломачинський та Сергій Злигостев.

Протягом 2018–2020 рр. склад кафедри змінювався, розширювався, до розв'язання освітніх і наукових завдань долучалися нові спеціалісти — кандидат історичних наук Олександр Ісаєнко, кандидат історичних наук, доцент Зоряна Свердлик, кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Терещенко, кандидат історичних наук Ігор Стамбол, старший викладач Тетяна Поліщук.

На засадах сумісництва до реалізації освітніх програм кафедри у різні періоди долучалися відомі науковці й практики інформаційної сфери, очільники наукових бібліотек: директор

бібліотеки Університету Грінченка, кандидат наук із соціальних комунікацій Тетяна Опришко, директор бібліотеки Національної академії керівних кадрів культури і мистецтва, кандидат історичних наук Вікторія Копанєва, директор Наукової бібліотеки Міжнародного науково-технічного університету імені академіка Юрія Бугая, кандидат педагогічних наук Людмила Заліток.

Знаковим для розвитку кафедри став і 2021 р. Певним підсумком її освітньої та науково-методичної діяльності стала акредитація освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів інформаційної, бібліотечної та архівної справи як зразкової, здійснена Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, [5, 6].

Новим кроком у розвитку потенціалу кафедри стало затвердження освітньо-професійної програми у галузі знань 02 «Культура і мистецтво» за спеціальністю «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» — «Ведучий телевізійних програм» (гарант програми — кандидат педагогічних наук, доцент Аліна Лісневська) [7]. Її започаткування об'єднало науковий і творчий потенціали кафедри бібліотекознавства та інформології і кафедри журналістики та нових медіа. До викладання за програмою були запрошені: кандидат культурології Євген Малюк, на засадах сумісництва долучилися до освітнього процесу кандидат наук Віталій Захаров, заслужена артистка України Руслана Новикова.

Великого значення для розвитку наукового потенціалу кафедри та підтримки реалізації ОП має партнерство з іншими закладами вищої освіти й науковими установами. Сприяли зміцненню ОП рекомендації голови та членів комісії кваліфікаційного екзамену — представників роботодавців: кандидат педагогічних наук, професор Віра Загуменна, заступник директора ДНПБУ ім. В. О. Сухомлинського, кандидат історичних наук Світлана Зозуля; директор Наукової бібліотеки ім. М. Максимовича КНУ ім. Тараса Шевченка, доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник Олег Сербін, учений секретар Науково-технічної бібліотеки ім. Г. І. Денисенка НТУУ «КПІ імені Ігоря Сікорського», кандидат наук із соціальних комунікацій Світлана Барабаш. У 2021 р. кафедра стала ініціатором підписання договорів про співпрацю між Університетом Грінченка та Національним транспортним університетом, Державним університетом «Одеська політехніка», що дало змогу поглибити партнерські зв'язки між випусковими кафедрами,

які здійснюють підготовку бакалаврів та магістрів для інформаційної сфери діяльності.

Сприяє постійній професійній комунікації кафедри з іншими науковими та освітніми закладами України експертна діяльність членів кафедри, участь у професійних об'єднаннях та громадських організаціях. Так, Олена Воскобойнікова-Гузева є членом спеціалізованої вченої ради Д 64.807.02 Харківської державної академії культури за спеціальністю 27.00.03 «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство», заступником голови Галузевої експертної ради Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, галузь знань 02 «Культура і мистецтво», член вченої ради ДНПБУ ім. В. О. Сухомлинського. Вікторія Сошинська є членом спеціалізованої вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв К26.807.04 із захисту дисертацій із соціальних комунікацій з 2015 р. Усі штатні науково-педагогічні працівники кафедри є членами ВГО «Українська бібліотечна асоціація», Олена Воскобойнікова-Гузева, Марія Макарова, Тетяна Поліщук — члени Національної спілки журналістів України.

Ще одним дієвим засобом підтримки професійної комунікації та обміну досвідом є стажування науково-педагогічних працівників. За ці роки такими базами стали, зокрема, Національний університет України «Кієво-Могилянська академія», Український науково-дослідний інститут архівної справи та документознавства, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, Державний університет «Одеська політехніка».

Освітній процес в Університеті Грінченка організовано таким чином, що здобувачі вищої освіти мають можливість опанувати комплекс надзвичайно важливих соціальних навичок (soft skills) через освітні компоненти та практики, а також взявши участь у громадській діяльності та соціальних проєктах. Складовими частинами соціально-гуманітарної роботи кафедри бібліотекознавства та інформології є фестивалі та відзначення важливих подій, квести й конкурси, проєктна діяльність. Так, важливим складником роботи кафедри зі студентами є фестивалі, що відбуваються в університеті щороку. Одним із таких є фестиваль першкурсників «Ось ми які». До його підготовки долучаються студенти, координатори та студентська рада Інституту журналістики. Провідною ідеєю фестивалю є об'єднання групи, творчий складник та залученість всіх у підготовчий процес. Студенти кафедри щороку активно включаються у всі етапи роботи над представленням

команди та спеціальності (сценарій, постановка номерів, хореографія, монтування відео тощо) [9].

Традиційними для українців є пам'ятні дати та вшанування відомих постатей нашої історії. В Університеті Грінченка щороку відзначають День народження Бориса Дмитровича та День Університету, що припадає саме на цю дату. До Грінченківської декади представники наукового товариства від кафедри та викладачі проводять квест на знання життя та творчості Бориса Грінченка. Зокрема, Наукове товариство студентів, аспірантів, докторантів та молодих вчених Інституту журналістики на чолі з Маргаритою Цюрою (головою наукового товариства, студенткою 5 курсу) проводило "Grinchenko Quest" (2017–2018) для студентів усіх освітніх програм Інституту журналістики [3]. У 2019 р. Марія Макарова, доцент кафедри, проводила вебквест «Більше працював, ніж жив», присвячений Борису Грінченку (дані із сайту «Слухай»). А з переходом на дистанційну форму роботи до підготовки і проведення онлайн-квесту «Мій Грінченко» долучилася Тетяна Поліщук, старший викладач кафедри [8].

Вшанування пам'яті Тараса Шевченка також є традиційним для викладачів та студентів кафедри бібліотекознавства та інформології. Зокрема, у 2017 р. Марією Макаровою було організовано читання поезій Шевченка іноземними мовами із залученням студентів та викладачів різних спеціальностей і структурних підрозділів університету [6]. Організатори (викладачі та студенти) провели справжній марафон читання, під час якого вірші Кобзаря прозвучали англійською, білоруською, іспанською, італійською, корейською, німецькою, польською, французькою та українською мовами. Вже цього року на честь 207-ї річниці від Дня народження Тараса Григоровича відбувся захід «Домалый сам» [8]. Модератором виступила доцент кафедри Марія Макарова, а Богдана Прохоренко (студентка 3 курсу) створила до відомих творів Кобзаря власні ілюстрації, які було презентовано під час читання поезій.

Долучилися викладачі та студенти кафедри і до знакової події 2021 р. — 150-річчя Лесі Українки — і спільно з Публічною бібліотекою імені Лесі Українки м. Києва відзначили цю дату, провівши онлайн-зустріч та гру [8].

Студенти групи ІБА6-17-4.0д стали ініціаторами власного соціального проєкту для учнів 2–4 кл. «Лідер — це той, хто читає книжки». Захід був реалізований на базі СЗШ № 50 м. Києва. Проєкт покликаний зацікавити книжками дітей молодшого шкільного віку, допомогти їм

пізнати навколишній світ і себе в ньому, сформувати моральні почуття й оцінки, розвивати лідерські якості через читання [8].

До Всеукраїнського дня бібліотек кафедра проводить щорічну Всеукраїнську студентську науково-практичну конференцію та гру із залученням першокурсників до знань про бібліотеку і книжку. Зокрема, у вересні 2020 р. першокурсники ознайомилися із роботою бібліотеки Київського університету імені Бориса Грінченка та відповіли на запитання бібліоквесту «Книги важливі!» [8]. У 2021 р. під час проведення онлайн-квесту про бібліотеку і книжки «Бібліотекознавець» студенти першого курсу освітніх програм «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» і «Ведучий телевізійних програм» мали змогу виявити свою ерудицію та вправність [8].

Своїми творчими здобутками ділиться з читачами доцент кафедри Ігор Стамбол. Як автор не лише науково-популярних, а й художніх творів, він проводить творчі зустрічі в усіх кутках України. Зокрема, автограф-сесія Ігоря Стамбола пройшла в Одеській національній науковій бібліотеці у серпні 2020 р. [14] та в межах Львівського книжкового ярмарку «Форум видавців» у вересні 2021 р. У 2020 р. світ побачило археографічне видання «Листування Івана Липи», а 2021 р. — мемуари сучасного українського політичного й громадського діяча та дипломата В. П. Крижанівського. Ці книжки, як упорядник, Ігор Стамбол презентував у національних бібліотеках Одеси, Києва, Івано-Франківська та інших книгозбірнях. Також ним було опубліковано науко-популярне видання, присвячене одному з найвидатніших українських бібліографів — Михайлу Комарову.

Важливим проектом кафедри бібліотекознавства та інформології, що розвиває soft skills студентів та активно впливає на розвиток їхніх комунікативних і креативних навичок, є участь в організації та проведенні щорічного Всеукраїнського конкурсу фото- та відеоробіт «Lime. Go to read!». Метою цього заходу є популяризація бібліотек та читання серед молоді, тож учасниками стають школярі та студенти з усієї України. І конкурс, проведений у 2019 р., зібрав 67 робіт від 85 учасників, а географічно — від Києва до Івано-Франківська, від Харкова до Херсона, від Львова, до Нової Каховки, від Острога до Миколаєва [10]. На II конкурс у 2020 р. надійшло вже 82 роботи, а кількість учасників склала понад 150 осіб. Цього року ми отримали 210 робіт від школярів та студентів з усіх кутків України — від Сумської до Чернівецької області, від Львова до Одеси та Херсона. З маленьких сіл і містечок та міст-мільйонників.

Усі учасники неймовірно талановиті, креативні та кмітливі. А найголовніше — вони просякнуті любов'ю до книги та бібліотеки. Особливо активними виявилися учні 1–8 кл., які надіслали на конкурс близько 150 робіт. Це і відео з читання на карантині, фото з домашніми бібліотеками, презентації до улюблених книг, авторський реп та представлення улюблених бібліотек [8]. На конкурс було оформлено «Свідоцтво про авторське право» № 94008 від 19.11.2019 р.

Партнерство з метою досягнення різних програмних результатів навчання та соціальної активності важливі як для викладацького складу, так і для здобувачів вищої освіти. Тож у межах реалізації цих цілей кафедрою започатковано співпрацю з ГО «Студією Толока», у результаті якої студенти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» можуть опановувати ази роботи в телестудії, долучитися до прямих етерів, розповісти про проекти кафедри, зокрема «Слухай» і «Lime. Go to read!» [8]. Студенти групи ІБА6-16-4.0д здобули практичний досвід роботи в прямому етері й надалі планують співпрацювати з командою «Студії Толока». Очільник ГО «Студія Толока» Сергій Яригін поділився зі студентами досвідом роботи Піратської партії України, що увійшла до складу Інтернаціональних піратських партій Європи. Одним із її завдань є обстоювання прав громадян на законодавчому рівні в галузі авторського права і патентів, а також усвідомлення та пошук розв'язання питання інформаційного піратства в Україні та світі.

У грудні 2020 р. студенти групи ІБА6-1-17-4.0д відвідали студію та дізналися, як здійснювалася її робота під час весняного локдауну.

Ще одним проектом, до якого долучилася кафедра бібліотекознавства та інформології, стала реалізація програми переможця Громадського бюджету м. Києва 2017 р. від команди «Типовий Київ» — бібліотеки аудіокниг українською мовою «Слухай». Вона була створена з метою популяризації української книжки серед молоді та допомоги з підготовкою до ЗНО [12]. Презентація «Слухай» відбулася в Київському університеті імені Бориса Грінченка в грудні 2018 р. та викликала неабиякий резонанс і позитивні відгуки [11]. Наразі в бібліотеці аудіокниг українською мовою представлено понад 300 творів різних жанрів, до озвучування яких долучилися як студенти Університету Грінченка, так і студенти кафедри, зокрема Марія Іваненко (ІБА6-118-4.0д), Олександра Кравчук та Лілія Овод (ІБА6-16-4.0д) [12]. Поповнення бібліотеки «Слухай» протягом цих років триває, а її книжкові аудіополіції заповнюють нові записи, зроблені Григорієм Юждою, завідувачем навчальної лабораторії

радіомовлення та студентського інтернет-радіо Київського університету імені Бориса Грінченка "Radio BG", заслуженим журналістом України [13]. За час існування проєкту інтерес до нього значно зріс. І якщо на березень 2019 р. користувачів було понад 3 тисячі, то на листопад 2021 р. — понад 46 тисяч (дані із сайту «Слухай»). Значно зросло відвідування сайту під час карантинних обмежень.

Висновки. Своє п'ятиріччя кафедра бібліотекознавства та інформології зустрічає із потужним складом науково-педагогічних працівників: серед 10 фахівців, що реалізують три освітньо-професійні програми на двох спеціальностях у галузі культури і мистецтва (022 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» та 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа») — 1 доктор наук, 7 кандидатів наук, 1 заслужена артистка України, міцними професійними та науковими зв'язками.

Популяризації діяльності підрозділу сприяють проєкти, реалізовані спільно з партнерами, досягнення студентів та потужна робота кожного із членів колективу.

Список використаних джерел

1. Освітньо-професійна програма 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2021/iba_opp_2021.pdf (дата звернення: 01.12.2021).
2. Освітньо-професійна програма 029.00.02 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2019/opp_iba_mah.pdf (дата звернення: 01.12.2021).
3. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Infom.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf> (дата звернення: 01.12.2021).
4. Стандарт вищої освіти за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf> (дата звернення: 01.12.2021).
5. Відомості про самооцінювання освітньої програми. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2021/029_vidomosti.pdf (дата звернення: 01.12.2021).
6. Сертифікат про акредитацію освітньої програми «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа». URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/lic_2020/ser_tsv_prohr_bach.pdf (дата звернення: 01.12.2021).
7. Освітньо-професійна програма 021.00.01 «Ведучий телевізійних програм» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2021/OPP_VTP.pdf (дата звернення: 01.12.2021).
8. Кафедра бібліотекознавства та інформології. URL: <https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-44-24/podii.html> (дата звернення: 01.12.2021).
9. YouTube-канал Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=e7i4ymYpVU8> (дата звернення: 01.12.2021).
10. "Lime. Go to read!" "Library in my eyes. Go to read!". URL: <https://nukim.org.ua/index.php?newsid=792> (дата звернення: 01.12.2021).
11. Вітаємо наших переможців! Центр творчості дітей та юнацтва Київщини. URL: <https://www.kids-center.com.ua/vitaemo-nashyh-peremozhchiv-2/> (дата звернення: 01.12.2021).
12. Освітні проєкти, олімпіади та конкурси. Долинський ліцей «Науковий». URL: <https://internat-school.jimdo.com/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8/> (дата звернення: 01.12.2021).
13. Онлайн-проєкт «Слухай» є корисним для підготовки до ЗНО. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/onlajn-proyekt-sluhaj-ye-korisnim-dlya-pidgotovki-do-zno> (дата звернення: 01.12.2021).
14. Слухай. URL: <https://sluhay.com.ua/> (дата звернення: 01.12.2021).
15. Радіо BG. URL: <http://radio-bg.kubg.edu.ua/> (дата звернення: 01.12.2021).
16. Одеська національна наукова бібліотека. URL: http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=2911 (дата звернення: 01.12.2021).

References

1. Osvitnio-profesiina prohrama 029.00.02 «Informatsiina, bibliotechna ta arkhivna sprava» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian]. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2021/iba_opp_2021.pdf
2. Osvitnio-profesiina prohrama 029.00.02 «Informatsiina, bibliotechna ta arkhivna sprava» druhooho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. (2017). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian]. https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2019/opp_iba_mah.pdf
3. Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 029 «Informatsiina, bibliotechna ta arkhivna sprava» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. (2018). MON [in Ukrainian].

- <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/029-Inform.bibliot.ta.arkh.spr-bakalavr.28.07.pdf>
4. Standart vyshchoi osvity za spetsialnistiu 029 «Informatsiina, bibliotechna ta arkhivna sprava» druho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity. (2019). MON [in Ukrainian].
<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/05/28/029-informatsiyna-bibliotechna-ta-arkhivna-sprava-magistr.pdf>
5. Vidomosti pro samootsiniuvannia osvitnioi prohramy. (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].
https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/accred/2021/029_vidomosti.pdf
6. Sertyfikat pro akredytatsiiu osvitnioi prohramy «Informatsiina, bibliotechna ta arkhivna sprava». (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].
https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/nmc.kmn/lic_2020/sert_osv_prohr_bach.pdf
7. Osvitnio-profesiina prohrama 021.00.01 «Veduchy televiziinykh prohram» pershoho (bakalavrskoho) rivnia vyshchoi osvity. (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].
https://kubg.edu.ua/images/stories/Departaments/vstupnikam/ij/2021/OPP_VTP.pdf
8. «Kafedra bibliotekoznavstva ta informolohii». (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].
<https://ij.kubg.edu.ua/struktura/kafedry/2016-06-23-13-44-24/podii.html>
9. YouTube-kanal Instytutu zhurnalistyky Kyivskoho universytetu imeni Borysa Ghrinchenka. (2017). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].
<https://www.youtube.com/watch?v=e7i4ymYpVU8>
10. "Lime. Go to read!" "Library in my eyes. Go to read!" (2019). NUKIM.ORG.UA [in Ukrainian].
<https://nukim.org.ua/index.php?newsid=792>
11. Vitaemo nashykh peremozhtsiv! Tsentr tvorchosti ditei ta yunatsva Kyivshchyny. (2019). KIDS-CENTER.COM.UA [in Ukrainian].
<https://www.kids-center.com.ua/vitaemo-nashykh-peremozhciv-2/>
12. Osvitni proiekty, olimpiady ta konkursy. (2018). Dolynskyi litsei «Naukovyi» [in Ukrainian].
<https://internat-school.jimdo.com/%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%96-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B8-%D0%BE%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B0%D0%B4%D0%B8-%D1%82%D0%B0-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BA%D1%83%D1%80%D1%81%D0%B8/>
13. Onlain-proiekt «Slukhai» ye korysnym dlia pidhotovky do ZNO. (2021). MON [in Ukrainian].
<https://mon.gov.ua/ua/news/onlajn-proyekt-sluhaj-ye-korisnim-dlya-pidgotovki-do-zno>
14. Slukhai. (2021). [in Ukrainian].
<https://sluhay.com.ua/>
15. Radio BG. (2021). [in Ukrainian].
<http://radio-bg.kubg.edu.ua/>
16. Odeska natsionalna naukova biblioteka. (2021). [in Ukrainian].
http://odnb.odessa.ua/view_post.php?id=2911

Подано до редакції: 01.12.2021 р.
Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

Ігор Стамбол,
доцент кафедри бібліотекознавства та інформології
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат історичних наук

Ihor Stambol,
Candidate of Historical Sciences,
Associate Professor of the Department
of Library Studies and Informology,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: i.stambol@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-3099-3862

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.5>

УДК 02+001.102

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ БІБЛІОТЕКОЗНАВСТВА ТА ІНФОРМОЛОГІЇ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

////////////////////////////////////

INTERNATIONAL ACTIVITY OF THE DEPARTMENT OF LIBRARY SCIENCE AND INFORMOLOGY OF THE INSTITUTE OF JOURNALISM AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY

У статті досліджено основні віхи розвитку міжнародної діяльності кафедри бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка протягом 2016–2021 рр. Проаналізовано участь викладачів і студентів кафедри у міжнародних програмах академічної мобільності та міжнародних науково-дослідних проєктах. Продемонстровано показники щодо розробки й подання заявок на одержання грантів, зокрема й щодо заявок, які здобули перемоги. Проаналізовано наукові публікації викладачів кафедри, які увійшли у видання, що індексуються в наукометричних базах даних “Scopus” та “Web of Science”. Подано узагальнені дані щодо участі викладачів і студентів кафедри у всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференціях.

Ключові слова: кафедра бібліотекознавства та інформології Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка, наукова діяльність, проєктна діяльність, академічна мобільність, конференції, стажування, публікації у “Scopus” та “Web of Science”.

The article examines the main milestones in the development of international activities of the Department of Library Science and Informology of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University in 2016–2021. The participation of teachers and students of the department in international academic mobility programmes, as well as in international research projects is analysed. Indicators for the development and submission of grant applications are demonstrated, in particular with regard to the winning applications.

The scientific publications of the teachers of the department, which were published in the publications indexed in the scientometric databases “Scopus” and “Web of Science”, are analysed. Generalised data on the participation of teachers and students of the department in Ukrainian and international scientific conferences are presented.

Key words: Department of Library Science and Informology of the Institute of Journalism, Borys Grinchenko Kyiv University, scientific activity, project activity, academic mobility, conferences, internships, publications in “Scopus” and “Web of Science”.

Кафедру бібліотекознавства та інформології в Інституті журналістики було створено у вересні 2016 р. Завідувачем підрозділу є доктор наук із соціальних комунікацій, старший науковий співробітник Олена Воскобойнікова-Гузева.

Колектив кафедри бере активну участь у процесах міжнародної мобільності, що ґрунтується на Положеннях про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу КУБГ. Серед основних напрямів міжнародної діяльності підрозділу є

реалізовані та запропоновані у формі грантових заявок наукові проекти, закордонне стажування, міжнародна мобільність студентів, публікаційна діяльність.

З-поміж реалізованих міжнародних проектів: участь старшого викладача Т. І. Поліщук у тристоронньому Українсько-німецько-російському проекті від фонду “Volkswagen Stiftung” «Насильство під час II світової війни» спільно з Ruprecht-Karls-Universität, Historisches Seminar Osteuropäische, Geschichte (Рупрехт-Карлс-Університет, кафедра історії Східної Європи, м. Гейдельберг), що тривав у 2016–2018 рр.

Завідувач кафедри О. В. Воскобойнікова-Гузева долучилася як консультант до «Проекту сприяння академічній доброчесності в Україні» 2018 р. від Американської ради з міжнародної освіти SAIUP і є учасником-виконавцем проекту «Лексичний мінімум медіазнавця» (“Lexical Minimum of Media Expert”) у системі ELEXIS (Європейська лексикографічна інфраструктура. Угода про грант № 731015. HORIZON 2020).

Доцент І. І. Стамбол здійснив дослідницький проект «Чеська біографічна славістика у XX столітті» у Карловому університеті (Прага, Чеська республіка, 1-ий семестр 2020 р.) за фінансової підтримки Міжнародного вишеградського фонду. Також науковець викладає вибірково дисципліну «Демократія: від теорії до практики», що проваджується університетом у межах угоди з Міжнародною фундацією виборчих ініціатив (IFES).

Серед заявлених кафедрою наукових проектів варто відзначити колективний грант “European practices for making inclusive media in Ukraine” (Програма імені Жана Моне), до якого долучилася О. В. Воскобойнікова-Гузева. Також вона ініціювала індивідуальний проект «Цифрова гуманітаристика в Канаді та Україні» (на програму від Університету Альберти, Канада).

Доцент В. Є. Сошинська долучилася до колективної заявки від Інституту журналістики на Програму імені Жана Моне за темою “Media studies in European Dialogue”. Старший викладач Т. І. Поліщук брала участь у заявці на колективний грант від посольства США в Україні з програмою з медіаграмотності та популяризації можливостей журналістики спільнот. Також вона взяла участь у заявці на колективний грант, спрямований на розбудову спільноти та діалог у рамках програми «Спільнота та інновації» (“Community building and dialogue under the Community and Innovation program”) від USAID (впроваджує компанія “DAI”) за темою “Cybersecurity Platform: Knowledge, Resistance and Cooperation”.

Доцент І. І. Стамбол подавав заявки на низку індивідуальних грантів, зокрема до European University Institute (EUI, Florence) на International Visegrad Fund Research Grant Programme (2021–2022) за темою “The evolution of Library system in European Union” та до Варшавського університету (Nagroda im. I. Wyhowskiego) за темою “‘Post-socialist’ trends in political biography: Polish narrative of the last thirty years”.

Закордонне стажування співробітників кафедри пов’язане, зокрема, із співробітництвом між Факультетом соціальних наук Латвійського університету та Інститутом журналістики Університету Грінченка на основі угоди про співпрацю між університетами. З 12 до 17 жовтня 2021 р. в межах програми академічної мобільності “National communication security in the age of new technologies” відбулося стажування науково-педагогічних працівників, під час якого серед інших завідувач кафедри О. В. Воскобойнікова-Гузева взяла участь у міжнародній Ризькій конференції з питань міжнародної політики та інформаційної безпеки (The Riga conference–2021), зокрема в панельній дискусії “Role of Journalists in Crisis and Conflicts” та тренінгу “Workshop on Detection of Manipulations in Internet”. Також науковець була присутня на офіційній зустрічі грінченківців із послом України в Латвії Олександром Міщенком та офіційному прийомі у Посольстві України в Латвії на честь Дня захисників та захисниць України; брала участь у навчально-методичному семінарі факультету соціальних наук Латвійського університету. О. В. Воскобойнікова-Гузева відвідала Латвійську національну бібліотеку та провела за сприяння Посольства України в Латвії робочу зустріч з директором Академічної бібліотеки Латвійського університету Вентою Коцере й керівником Центру міжкультурного діалогу Академічної бібліотеки Ліндою Елтермане (на базі Українського центру) [4].

Доцент І. І. Стамбол був учасником «29 Східної школи», організованої Центром Східноєвропейських студій Варшавського університету (м. Варшава, Польща) у 2019 р. Доцент В. Є. Сошинська і старший викладач Т. І. Поліщук у 2020 р. пройшли сертифіковане міжнародне навчання «Хмарні сервіси для онлайн-навчання на прикладі платформи ZOOM» (м. Люблін, Польща). Старший викладач Т. І. Поліщук у 2020 р. успішно пройшла навчання за програмою від America House Kyiv та за підтримки Посольства США в Україні Digital Communication Network “Media Boost 2:0”.

Окрім того, співробітники кафедри взяли участь у багатьох закордонних наукових

конференціях, зокрема завідувач кафедри О. В. Воскобойнікова-Гузева та доцент В. Є. Сошинська виступали з доповіддю щодо цифрової культури і цифрових медіа [13]; В. Є. Сошинська окремо оприлюднювала доповідь про цифрову грамотність у Нідерландах [10], а доцент Н. М. Терещенко — щодо освіти в умовах пандемії [8] та бібліотек в умовах цифровізації [7]; старший викладач Т. І. Поліщук виступила з доповіддю щодо важливості журналістських практик у роботі інформаційно-бібліотечних установ у США [2], підкреслила важливість формування медіакомпетенцій в підготовці бакалаврів ІБАС на конференції у Швеції [3].

Перебування на навчанні у Вільнюському університеті студентки гр. ІБАб-1-16-4.0д Я. Р. Хромяк у 2018–2019 н. р. і в період 01.10.2019–17.02.2020 рр. та проходження нею навчання за програмою “Short-term studies for international exchange students” в Університеті ім. Адама Міцкевича в Познані характеризує міжнародну мобільність студентів, ініційовану кафедрою. своєю чергою, студентка О. Терлецька була учасницею волонтерського міжнародного проекту в Литві.

Разом із цим у 2021 році двоє здобувачів освіти спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», відповідно до договору про співробітництво між Київським університетом імені Бориса Грінченка і Латвійським університетом, долучилися до онлайн-стажування за інтенсивним модулем Школи молодих фахівців «Дослідження Європейського Союзу — внутрішня та зовнішня політика» [1].

Публікаційна діяльність кафедри схарактеризована статтею завідувача кафедри О. В. Воскобойнікової-Гузевої і доцента В. Є. Сошинської у закордонному рецензованому виданні, яке входило на час публікації розвідки до наукометричної бази “Scopus”, й присвячена цифровій культурі та пов’язаним з нею професійним компетенціям [13]. Доцентом В. Є. Сошинською [11] опубліковано статтю, цитовану в “Web of Science” та “Scopus”.

Доцент І. І. Стамбол опублікував дві статті, цитовані у “Web of Science”: щодо листування відомого бібліографа М. Комарова [5] і щодо тенденцій польської біографістики [6], має публікацію у науковому збірнику Варшавського університету [12].

Підсумовуючи, слід зазначити, що кафедра успішно інтегрується в сучасні наукові та освітні тренди міжнародної співпраці та продовжує шукати нових шляхів розвитку цього напрямку діяльності.

Список використаних джерел

1. Онлайн-навчання студентів Інституту журналістики за програмою академічної мобільності в Університеті Латвії. URL: <https://ij.kubg.edu.ua/pro-institut/news/podiji/1952-onlain-navchannia-studentiv-institutu-zhurnalistyky-za-prohramoiu-akademichnoi-mobilnosti-v-universyteti-latvii.html> (дата звернення: 16.12.2021).
2. Polishchuk T. Journalistic Practice in Activity of Ukrainian Information and Library Institutions during the Pandemic Period. *Abstracts of XVIII International Scientific and Practical Conference «MODERN SCIENCE, PRACTICE, SOCIETY»*, May 25–26, Boston, USA, p. 132–135. URL: <https://isg-konf.com/modern-science-practice-society/> (дата звернення: 16.12.2021).
3. Поліщук Т. І. Формування медіакомпетенцій у фахівців інформаційно-бібліотечної сфери. *Actual problems of science and practice*: зб. мат-ів XIV Міжнар. наук.-практ. конф., 27–28 квітня 2020 р., Стокгольм, Швеція. С. 531–534. URL: <https://isg-konf.com/uk/actual-problems-of-science-and-practice-2-2/> (дата звернення: 16.12.2021).
4. Стажування науково-педагогічних працівників і студентів Інституту журналістики в Латвійському університеті. URL: <https://ij.kubg.edu.ua/pro-institut/news/podiji/1983-stazhuvannia-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-i-studentiv-institutu-zhurnalistyky-v-latviiskomu-universyteti.html> (дата звернення: 16.12.2021).
5. Стамбол І. І. Матеріали до шевченкознавства в листах до Михайла Комарова. *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2020. Вип. 25. С. 98–111. URL: <https://doi.org/10.15407/rksu.25.098> (дата звернення: 16.12.2021).
6. Стамбол І. І. Тенденції розвитку новітньої польської біографістики (за матеріалами видання “Polish biographical studies”). *Сторінки історії*. 2021. № 52. С. 340–357. URL: <https://doi.org/10.20535/2307-5244.52.2021.236170> (дата звернення: 16.12.2021).
7. Терещенко Н. Бібліотека в умовах розбудови електронного суспільства знань. *Interaction of society and science: problems and prospects*: зб. мат-ів XXX Міжнар. наук.-практ. конф., 15–18 червня 2021р., Лондон, Англія. С. 359–360. URL: <https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-problems-and-prospects-ua/> (дата звернення: 16.12.2021).
8. Терещенко Н. Проблеми забезпечення якості освіти та е-навчання в умовах запровадження карантину. *Perspective directions for the development of science and practice*: зб. мат-ів XX Міжнар. наук.-практ. конф., 08–09 червня 2020 р., Афіни, Греція. С. 286–288.
9. Horbenko H., Voskoboinikova-Huzieva O., Novokhatko L., Netreba M. Video Scribing as a New Marketing Tool for Educational Institutions. *Laplace in Journal*, 2021, 7(3A), pp. 599–607. URL: <https://doi.org/10.24115/S2446> (дата звернення: 16.12.2021).
10. Soshynska V. Digital Literacy in the Netherlands. Prospects for the Development of Modern Science and Practice. *Abstracts of XVI International Scientific and*

Practical Conference, 11–12 May, 2020, Graz, Austria. P. 110–112.

11. Soshynska V., Soshynska Y., Digital Skills of European Citizens: To Be on Time. Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges: Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA), 1–2 April 2020, Seville, Spain, USA: IBIMA, 2020. P. 16654–16661. URL: www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000661489807062 (дата звернення: 16.12.2021).

12. Stambol I. Цвинтар Ольшани у Празі, як місце пам'яті українців. *Studia polsko-ukraińskie*. Warszawa: Warsaw University Press (Poland), 2021. T. 8. S. 261–273. URL: <https://doi.org/10.31338/2451-2958spu.8.19> (дата звернення: 16.12.2021).

13. Voskoboinikova-Huzieva O., Masimova L., Vernyhora N., Soshynska V. Digital Culture and Digital Media: Professional Competences. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)* ISSN: 2278–3075, Vol. 9. Is. 3, January 2020. P. 282–288.

References

1. Onlain-navchannia studentiv Instytutu zhurnalistyky za programoiu akademichnoi mobilnosti v Universyteti Latvii [Online Training of Students of the Institute of Journalism for the Academic Mobility Programme at the University of Latvia]. (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].

<https://ij.kubg.edu.ua/pro-instytut/news/podiji/1952-onlain-navchannia-studentiv-instytutu-zhurnalistyky-za-programoiu-akademichnoi-mobilnosti-v-universyteti-latvii.html>

2. Polishchuk, T. (2020). Journalistic Practice in Activity of Ukrainian Information and Library Institutions during the Pandemic Period. *Abstracts of XVIII International Scientific and Practical Conference «MODERN SCIENCE, PRACTICE, SOCIETY»*, May 25–26, Boston, USA, p. 132–135 [in English].

<https://isg-konf.com/modern-science-practice-society/>

3. Polishchuk, T. I. (2020). Formuvannia media-kompetentsii u fakhivtsiv informatsiino-bibliotечноi spravy [Formation of Media Competencies in Information and Library Specialists]. *Abstracts of XIV International Scientific and Practical Conference “Actual Problems of Science and Practice”*, April 27–28, Stockholm, Sweden, p. 531–534 [in Ukrainian].

<https://isg-konf.com/uk/actual-problems-of-science-and-practice-2-2/>

4. Stazhuvannia naukovopedagogichnykh pratsivnykiv i studentiv Instytutu zhurnalistyky v Latviiskomu universyteti. (2021). KUBG.EDU.UA [in Ukrainian].

<https://ij.kubg.edu.ua/pro-instytut/news/podiji/1983-stazhuvannia-naukovopedagogichnykh-pratsivnykiv-i-studentiv-instytutu-zhurnalistyky-v-latviiskomu-universyteti.html>

5. Stambol, I. I. (2020). Materials on Shevchenko Studies in Letters to Mykhailo Komarov. *Manuscript and Book Heritage of Ukraine*, Vol. 25, pp. 98–111 [in Ukrainian].

<https://doi.org/10.15407/rksu.25.098>

6. Stambol, I. I. (2021). The Trends of Development of Modern Polish Biography (on the Case Study of “Polish Biographical Studies”), *Pages of History*, № 52, pp. 340–357 [in Ukrainian].

<https://doi.org/10.20535/2307-5244.52.2021.236170>

7. Tereshchenko, N. (2021). Biblioteka v umovakh rozbudovy elektronnoho suspilstva znan [Library in Terms of Building an Electronic Knowledge Society]. *Abstracts of XXX International Scientific and Practical Conference “Interaction of Society and Science: Problems and Prospects”* June 15–18, 2021, London, England, pp. 359–360 [in Ukrainian].

<https://isg-konf.com/uk/interaction-of-society-and-science-problems-and-prospects-ua/>

8. Tereshchenko, N. (2020). Problemy zabezpechennia yakosti osvity ta e-navchannia v umovakh zaprovadzennia karantynu [Problems of Ensuring the Quality of Education and E-learning in the Introduction of Quarantine]. XX International Scientific and Practical Conference “Perspective Directions for the Development of Science and Practice”, June 08–09, Athens, Greece, p. 286–288 [in Ukrainian].

9. Horbenko, H., Voskoboinikova-Huzieva, O., Novokhatko, L., & Netreba, M. (2021). Video Scribing as a New Marketing Tool for Educational Institutions. *Laplace in Journal*, p. 599–607 [in Ukrainian].

<https://doi.org/10.24115/S2446>

10. Soshynska, V. (2020). Digital Literacy in the Netherlands. Prospects for the Development of Modern Science and Practice. *Abstracts of XVI International Scientific and Practical Conference*, 11–12 May, 2020, Graz, Austria, pp. 110–112 [in Ukrainian].

11. Soshynska, V., & Soshynska, Y., (2020). Digital Skills of European Citizens: To Be on Time, Education Excellence and Innovation Management: A 2025 Vision to Sustain Economic Development during Global Challenges. *Proceedings of the 35th International Business Information Management Association Conference (IBIMA)*, 1–2 April 2020. Seville, Spain, USA: IBIMA, pp. 16654–16661 [in English].

www.webofscience.com/wos/woscc/full-record/WOS:000661489807062

12. Stambol, I. (2021). Olshany Cemetery in Prague as a Place of Memory of Ukrainians. *Studia Polsko-Ukraińskie*, Warsaw: Warsaw University Press (Poland), t. 8, pp. 261–273 [in Ukrainian].

<https://doi.org/10.31338/2451-2958spu.8.19>

13. Voskoboinikova-Huzieva, O., Masimova, L., Vernyhora, N., & Soshynska, V. (2020). Digital Culture and Digital Media: Professional Competences. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)* ISSN: 2278–3075, Volume-9, Issue-3, pp. 282–288 [in English].

Подано до редакції: 16.12.2021 р.
Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

ЕКОЛОГІЧНА ОСВІТА КРІЗЬ ПРИЗМУ БІБЛІОТЕК

ENVIRONMENTAL EDUCATION WITHIN THE CONTEXT OF LIBRARIES

У розвідці досліджено досвід впровадження екоосвіти через бібліотечні установи Німеччини та України. Розглянуто актуальність та важливість створення «зелених бібліотек». Метою є вивчення досвіду екологічної освіти через проекти, втілені вибраними бібліотеками. Поставлена мета досягнута загальнонауковими методами, зокрема методом описування досвіду впровадження екоосвіти, аналізу вже існуючих проектів «зелених бібліотек», узагальненням успішно втілених в Україні та Німеччині екобібліотек. Детально розглянуто проектну діяльність у полі екоосвіти, книгозбірень «FaBio» (Манхейм, Німеччина) та «ЕкоБібліотека» (Львів, Україна). Окреслено перспективи екологічної освіти, в тому числі й крізь призму книгозбірень.

Ключові слова: бібліотечна справа, екоосвіта, екологічні інновації, екобібліотеки, нововведення, бібліотечні реформи.

The research examines the experience of implementing environmental education through libraries in Germany and Ukraine. The urgency and importance of creating “green libraries” are considered. The aim is to study the experience of environmental education through projects implemented by selected libraries. This goal has been achieved by general scientific methods, in particular, by describing the experience of implementing environmental education, analyzing existing projects of “green libraries”, generalizing the activity of eco-libraries successfully implemented in Ukraine and Germany. Project activities in the field of environmental education, FaBio book collections (Mainheim, Germany) and EcoLibrary (Lviv, Ukraine) are considered in detail. Prospects of ecological education as well as book collections are outlined.

Key words: library business, eco-education, environmental innovations, eco-libraries, innovation, library reforms.

Вступ. На сьогодні питання збереження екосистеми є значущим серед завдань, поставлених перед сучасним суспільством та тих, що потребують нагального розв'язання. З огляду на таку тенденцію більшість установ та підприємств як державної, так і приватної форми власності впроваджує екологічні інновації у власний режим роботи. Залежно від галузево-функціональних видів діяльності організації вибираються відповідні заходи щодо збереження вже постраждалої від халатного ставлення біосфери. Так, наприклад, культурно-освітні установи у своїй екологічній діяльності здебільшого виявляють схильність до створення саме навчальних проектів, метою яких є прищепити суспільству необхідні для покращення вже

наявної екологічної ситуації навички. Бібліотечний інститут Європейського Союзу та України долучається до подібних реформ також. Так, на сьогодні інформаційно-бібліотечні установи активно вводять у список своїх зобов'язань провадження спеціальних освітніх заходів, що мають на меті навчити громаду необхідних заходів зі збереження екосистеми. Таким чином, можемо стверджувати, що актуальність цієї роботи зумовлена введенням екологічно-освітніх реформ у регламент праці деяких бібліотечних установ Європи та потребою їх схарактеризувати.

Мета розвідки полягає у вивченні освітньої складової в діяльності екобібліотек Німеччини та України.

Для досягнення поставленої мети було визначено такі **завдання**:

- 1) аналіз джерельної бази дослідження;
- 2) систематизація даних стосовно історії впровадження інновацій з екологічної освіти в роботу бібліотек України та Німеччини;
- 3) дослідження та характеристика вже існуючих типів екологічних навчальних заходів у бібліотеках Європи.

Методологічною основою дослідження є комплексний підхід, що включає у себе комбінацію загальнонаукових методів: описування досвіду впровадження екоосвіти в Європі, аналіз вже існуючих проєктів екобібліотек, узагальнення успішності втілених в Україні та Німеччині кейсів «зелених бібліотек».

Результати й обговорення. Серед основних, найбільш вагомих для Європи з освітянсько-екологічного погляду бібліотечних проєктів на сучасному етапі можна виділити такі програми, як «ЕкоБібліотека» Львівської обласної бібліотеки для дітей та Велосипедної бібліотеки «FaBio». Для більш детального розгляду спочатку перейдемо до аналізу екологічно-навчальних модернізацій бібліотеки, фізична локація якої розташована у Німеччині, у м. Манхейм.

Зелена книгозбірня «FaBio» (Німеччина) — екобібліотека, що являє собою велосипед-візок, який перевозить певну кількість книжок, які входять до загального спільного фонду ЦБС міста Манхейм (громада в Німеччині, розміщення якої входить до землі Баварія). Ця бібліотека працює як у режимі доставки, так і змінної дислокації у певних куточках міста, куди не може (як фізично, так і за нормативно-правовими обмеженнями) дістатися автомобіль.

Окреслюючи особливості функціонування «FaBio» варто зазначити, що окрім виконання екологічно-освітянської місії цей проєкт становить і загально-соціальне значення як для Німеччини, так і для Європи в цілому. Так, окрім навчального з погляду екології аспекту можна говорити про проєкт і в рамках підпорядкування програми “European Biking Cities”, яка відіграє виняткову роль для підвищення іміджу бібліотеки як культурного закладу в очах не тільки європейської спільноти, а й світу.

Щодо власне екологічної освіти, велосипедна бібліотека навіть без використання цілеспрямованих засобів впливу (наприклад, проведення лекцій на тему збереження екології, практичних занять щодо сприяння збереження навколишнього середовища тощо) являє собою позитивну інвестицію та цілком нативно діє на людську свідомість, викликаючи бажання

серед вже екологічно свідомих громадян міста та країни пересісти на екологічно безпечний транспортний засіб.

Конкретизуючи інформацію стосовно різних аспектів «зелених» освітянських заходів «FaBio», важливого значення набуває наголос на тому, що бібліотека є велосипедною, привертає увагу до велоспорту не тільки як можливості зберегти біосферу, а й як додаткового способу покращити своє власне здоров'я.

Львівський проєкт «ЕкоБібліотека» представляє ініціативу Львівської обласної бібліотеки для дітей, спрямовану на залучення громадян України до культури дбайливого споживання задля збереження навколишнього середовища як у межах країни, так і в загальноєвропейському масштабі. Передумова започаткування проєкту — пожежа 28 травня 2016 р. на Львівському полігоні твердих побутових відходів («Грибовицька трагедія»), у результаті якої загинуло 6 робітників сміттєзвалища.

Розглядаючи «ЕкоБібліотеку» безпосередньо з позиції навчальних «зелених» заходів, Львівською обласною бібліотекою для дітей було розроблено низку освітніх ініціатив, спрямованих на засвоєння та закріплення дітьми і їхніми сім'ями, що є користувачами цієї інформаційної установи, навичок, потрібних для наближення свого способу життя до максимального eco-friendly режиму.

Так, наприклад, у межах програми проводяться тренінги із сортування сміття (через типологічну характеристику бібліотеки здебільшого спрямовані на дитячу аудиторію, але будуть не менш корисними для дорослого контингенту), здійснюється організація інших інформаційно-розважальних майстер-класів зі збереження біосистеми. Зокрема, спільно із розробником ігрового ПЗ “Shadow Master” установою була розроблена інтерактивна навчальна гра у вигляді мобільного додатка, що допомагає опанувати екологічну грамотність тій аудиторії, яка через значну поширеність цифровізаційних процесів легше та ініціативніше сприймає інформацію у діджитал-форматі.

Проєкт «ЕкоБібліотека» також проводить збирання батарейок та періодично організовує екскурсії для шкіл задля раннього заохочення малюків до екологічних інновацій і завчасного формування у нового покоління свідомої позиції щодо збереження «зеленої» частини планети.

Висновки та перспективи. Отже, здійснивши ретельний аналіз інформації, що охоплює освітні екологічні інновації у межах бібліотек

Німеччини та України, можна дійти висновків про те, що наразі бібліотека, як важливий соціально-культурний інститут, приділяє неабияку увагу світовим екологічним тенденціям та їх впровадженню у своє професійне життя. Ці заклади займаються практичною підтримкою та поширенням думки про те, що свідоме ставлення до збереження світової екосистеми — це не тільки важливий суспільний тренд, а й можливість покращити і свій власний рівень життя та фізичне здоров'я. Освітнянське підґрунтя «зелених» заходів бібліотеки «FaBio» (Манхейм, Німеччина) та проекту Львівської обласної дитячої бібліотеки «ЕкоБібліотека» вже заклало якісні основи й позитивний досвід, що не тільки допомагає громаді освоїти потрібні для свідомого споживання екологічних ресурсів навички, а й може стати позитивним прикладом для інших бібліотек, що збираються запровадити у свою діяльність навчальні екологічні інновації у найближчому майбутньому.

Список використаних джерел

1. LeRue, James, LeRue Suzanne. The Green Librarian. *Wilson Library Bulletin*, 1991. P. 27–33.
2. Atton, C. Green Librarianship: A revolt against change. *Assistant Librarian*, 1991. P. 6–7.
3. Neale, Jane. Go Green! *Library Journal*, 2008. P. 46.
4. The Role of the Library in Environmental Education. ERIC, Western Washington State Coll., Bellingham. Huxley Coll. of Environmental Studies. URL: <https://bit.ly/3zdTb3V> (дата звернення: 15.12.2021).
5. Mobile Bibliothek bekommt kleinen Bruder. URL: <https://bit.ly/2RrkjeD> (дата звернення: 15.12.2021).
6. Radfahren in Mannheim. URL: <https://bit.ly/3pn4xxI> (дата звернення: 15.12.2021).
7. Проект «ЕкоБібліотека». URL: <https://bit.ly/35bzKKF> (дата звернення: 15.12.2021).
8. Library's Garbage Hero Educates Children in Eco-thinking and Recycling. URL: <https://bit.ly/2RrcZjt> (дата звернення: 15.12.2021).
9. Ранок з ЕкоБібліотекою. URL: <https://bit.ly/2SYkM8o> (дата звернення: 15.12.2021).
10. Екотренінги про екотренди. URL: <https://bit.ly/3uVxj9K> (дата звернення: 15.12.2021).
11. П'ять років Грибовицької трагедії: винні не покарані, а сміттєпереробного заводу у Львові досі нема. URL: <https://bit.ly/3vW7tE8> (дата звернення: 15.12.2021).
12. Презентація екологічних проєктів бібліотек. URL: <https://bit.ly/3vW7wQk> (дата звернення: 15.12.2021).

References

1. LeRue, J. & LeRue, S. (1991). The Green Librarian. *Wilson Library Bulletin*, pp. 27–33 [in English].
2. Atton, C. (1991). Green Librarianship: A revolt against change. *Assistant Librarian*, pp. 6–7 [in English].
3. Neale, J. (2008). Go Green! *Library Journal*, 2008, p. 46 [in English].
4. Armstrong, Howard (1971). The Role of the Library in Environmental Education. ERIC, Western Washington State Coll., Bellingham. Huxley Coll. of Environmental Studies [in English].
<https://bit.ly/3zdTb3V>
5. Mannheim (2012). Mobile Bibliothek bekommt kleinen Bruder. [in German].
<https://bit.ly/2RrkjeD>
6. Mannheim (2021). Mannheim Radfahren in Mannheim. [in German].
<https://bit.ly/3pn4xxI>
7. Projekt «EkoBiblioteka». (2021). Lvivska oblasna biblioteka dla ditei [in Ukrainian].
8. Library's Garbage Hero Educates Children in Eco-thinking and Recycling. (2020). Library map of the world [in English].
<https://bit.ly/2RrcZjt>
9. Ranok z EkoBibliotekoju. (2021). Lvivska oblasna biblioteka dla ditei [in Ukrainian].
<https://bit.ly/2SYkM8o>
10. Ekotreninhy pro ekotrendy. (2021). Lvivska oblasna biblioteka dla ditei [in Ukrainian].
<https://bit.ly/3uVxj9K>
11. Piat rokiv Hrybovytskoi trahedii: vynni ne pokarani, a smittiepererobnogo zavodu u Lvovi dosi nema. (2021). UNIAN [in Ukrainian].
<https://bit.ly/3vW7tE8>
12. Prezentsiia ekolohichnykh proektiv bibliotek. (2020). Bibliotechna Kraina [in Ukrainian].
<https://bit.ly/3vW7wQk>

Подано до редакції: 16.12.2021 р.
Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

РЕКЛАМА ТА ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Ілля Афанасьєв,
доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка,
кандидат історичних наук

Illia Afanasiev,
PhD (History),
Associate Professor of Advertising
and Public Relations Department,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: i.afanasiev@kubg.edu.ua
ORCID iD 0000-0002-2736-5021

Наталія Варгіч,
студентка III курсу
ОПП «Реклама і зв'язки з громадськістю»
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Nataliia Varhich,
Third-year student,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: nsvarhich.ij19@kubg.edu.ua

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.7>

УДК 001:378:659.1:659.4(477)“2017/2021”

П'ЯТЬ РОКІВ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ КАФЕДРИ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ КИЇВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

RESEARCH WORK OF THE LECTURERS AT THE DEPARTMENT OF ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS OF THE INSTITUTE OF JOURNALISM AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY DURING FIVE YEARS

У статті аналізується наукова діяльність кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка в період з 2017 до 2021 р. Наукові дослідження є не просто важливим напрямом діяльності сучасних університетів, а й одним із пріоритетних, тому що значно впливають на місце ЗВО в престижних рейтингах, що є одним із аргументів на користь прийняття рішення абітурієнта про вибір університету для подальшого навчання. У 2017–2021 рр. Міністерство освіти і науки України й аналогічні урядові структури у США та країнах ЄС, як і багато НУО-грантодавців у галузі освіти, декларували необхідність розвитку наукової діяльності університетів. Опублікування статей, проіндексованих у наукометричних системах “Scopus” і “Web of Science”, стало обов'язковим для більшості українських викладачів.

Наукову діяльність особливо складно здійснювати практикам, які залучені до викладання саме через досвід у бізнес-секторі економіки. Відповідно до стратегії студентоцентрованого та практико-орієнтованого навчання, на кафедрі реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики залучено багато таких фахівців. Реклама та зв'язки з громадськістю є здебільшого прикладним, а не науковим напрямом діяльності, на відміну від багатьох інших спеціалізацій кафедр в українських університетах. Однак сучасні абітурієнти демонструють більший інтерес до перших, ніж до теоретичних напрямів соціальних наук. Тому аналіз наукової роботи зазначеної кафедри може становити особливий інтерес для викладачів та адміністраторів, які працюють у закладах вищої освіти.

На основі наукових статей, масмедійних публікацій викладачів цієї кафедри, а також за допомогою кількох спеціальних інтерв'ю з працівниками Інституту журналістики систематизовано основні завдання й результати наукової роботи цього підрозділу. Висвітлено основні досягнення ключових діячів кафедри в контексті спільної наукової теми інституту «Сучасне медіазнавство в освітньому та науковому дискурсах» та їхні індивідуальні наукові інтереси. У статті міститься огляд найбільш важливих наукових публікацій викладачів. Значну увагу приділено аналізу досягнень і теоретичних проблем наукової співпраці між викладачами та студентами.

У статті наголошується на необхідності об'єднати зусилля не лише українських науковців та освітян, але й більшості українського суспільства, а також його по-справжньому проукраїнських іноземних партнерів для реформування системи управління дослідницькою роботою та вищою освітою в Україні.

Ключові слова: реклама, зв'язки з громадськістю, наукова діяльність кафедри, Київський університет імені Бориса Грінченка, Scopus, Web of Science.

The article analyses the research activities of the Department of Advertising and Public Relations of the Institute of Journalism at Borys Grinchenko Kyiv University in the period from 2017 to 2021. Academic researchers are not just included to the activities of modern universities, but are prioritised, because this kind of activity significantly affects the position of university in prestigious rankings, whereas ratings are among of the arguments in favor of the entrant's decision to choose a university for further study.

During the period from 2017 to 2021, the Ministry of Education and Science of Ukraine and similar government agencies in the United States and the EU, as well as many grant-making organisations in the field of education, declared the need to develop research activities of universities. It has become the responsibility of most Ukrainian lecturers to publish articles indexed in the Scopus and Web of Science scientometric databases.

Research activities are particularly difficult for practitioners who are involved in teaching due to their experience in the business sector of national economy. According to the strategy of student-centered and practice-oriented learning, many such specialists had been involved in the activity of the Department of Advertising and Public Relations at the Institute of Journalism. Advertising and public relations are mostly applied areas, not traditional academic disciplines, unlike many other specialisations of academic departments in Ukrainian universities. Meanwhile, modern entrants show more interest in applied areas of social sciences than in theoretical issues. Therefore, the analysis of the research work of the Department of Advertising and Public Relations may be of particular interest to teachers and administrators working in higher education institutions.

The main objectives and results of research work of the department are systematised on the basis of academic research papers, mass media publications of this department lecturers, as well as with the help of several special interviews with employees of the Institute of Journalism. The main achievements of key figures in research activities of this department are highlighted in the context of the common scientific theme of the institute: "Modern Media Studies in Educational and Scientific Discourses" and the individual research interests of the lecturers. The article provides an overview of the most important academic publications of them. A considerable attention is paid to the analysis of achievements and theoretical issues of academic research cooperation between teachers and students.

The article emphasises the need to unite the efforts not only of the vast majority of Ukrainian academic researchers and educators, but also of the majority of Ukrainian society, as well as its truly pro-Ukrainian foreign partners, to reform the system of administration of research work and high education in Ukraine.

Key words: advertising, public relations, scientific activity of academic department, Borys Grinchenko Kyiv University, Scopus, Web of Science.

Серед так званих «круглих» дат найменшою вважається 1 рік. Та не дарма в більшості країн обирають головного керівника виконавчої влади на період 4–7 років, найчастіше ж — на 5. Коли йдеться про розв'язання складних, комплексних завдань, проведення ґрунтовних досліджень і впровадження їхніх результатів у практичну діяльність корпорації, великої групи, один рік не є дуже показовим. Наукове дослідження, як і здійснення економічних перетворень, — це процес, що триває багато місяців, часто навіть багато років.

Порівнюючи між собою рекламу та PR, деякі автори вдаються до аналогії з парою напрямів спортивної діяльності — «спринт — марафон». Рекламна кампанія є відносно короткостроковою дією, спрямованою на отримання швидкого ефекту, який здебільшого легко вимірюється показниками обсягу продажу, збільшення

доходу. Натомість PR — це складніша й більш тривала, розтягнута в часі діяльність, результати якої значно важче піддаються вимірюванню, адже на формування цього результату діє впродовж тривалого часу дуже багато чинників, а рівень довіри та поваги до замовника зв'язків з громадськістю важче визначити, ніж визначається обсяг надходжень до каси в ході рекламної кампанії.

Подібну аналогію можна провести між парами «реклама — PR» та «викладання — наукове дослідження». Висвітлити зміст якоїсь теми можна під час однієї лекції, закріпивши засвоєння матеріалу кількома заняттями. А от надати щось нове, хоча б крихітну наукову новизну для глобального масиву, який складається з мільйона публікацій, — для цього необхідна не лише дещо інша кваліфікація, але й значно більше витрат часу; цей процес триває

від початку роботи до результату (виходу публікації) довше в десятки, сотні разів.

Українські заклади вищої освіти у своєму стратегічному курсі на форсовану «скопусізацію», тобто публікування якомога більшої кількості статей, що індексуються в наукометричних базах «Scopus» і «Web of Science», не оригінальні: такий курс флагманів і нефлагманів освіти й науки регіонального та національного рівнів на всьому пострадянському просторі. За місця у змісті тих само «скопусівських» журналів енергійно змагаються останні 5 років мільйони викладачів і науковців з Європи, Азії, Африки, Північної та Південної Америки. Ця боротьба вимагає ресурсів: вільного оплачуваного часу, зручного доступу до нових публікацій. Українські науковці майже зовсім позбавлені цих ресурсів, якщо порівняти з більшістю європейських та американських колег. Для викладача європейського вишу заплатити 25 євро за статтю або 50 євро за книгу свого іноземного колеги з теми дослідження — дрібниця. Для українського — величезна діра в особистих фінансах. До того ж більшість західноєвропейських вишів, на відміну від українських, передплачують абонементний, тобто безкоштовний для своїх співробітників доступ до більшості нових надходжень наукової літератури.

І, як кажуть наші західні партнери та конкуренти, *last but not least* — останнє, але не менш важливе. Мовне питання. Російська, а пізніше радянська імперія культивували переважно одну мову науки — російську. Інерція цієї централізації / русифікації, помножена на майже повну відсутність фінансової підтримки справжньої науки в Україні останні 30 років, спричинила до того, що наукова українська мова досі не сформувалася на такому рівні, який би сприяв, а не заважав розвитку науки. Політизація мовного питання взагалі, політизація науковців зокрема, недофінансування якісної, конструктивної лексикографічної роботи, вираженої професійної фіксації, кодифікації української мови — все це породило багато течій, версій, варіантів, суперечок, які поки що не досягли консенсусу. Тому й досі учасники засідань дослідницьких груп, вчених рад та інших поважних об'єднань поринають у тривалі дискусії щодо того, який варіант вибрати, наприклад: «розробка» чи «розроблення», «фактор» чи «чинник».

Проте проблема наукової мови — це не найбільша з мовних проблем українського науковця. Пріоритет наукової кар'єри та міжвишівської конкуренції нині — це публікації в авторитетних міжнародних, тобто переважно

англомовних виданнях. Але навіть ті українські науковці, які володіють англійською мовою на високому рівні B2, тобто пишуть краще за пересічного англієця (не науковця, звісно), — все ж змушені звертатися до перекладачів, адже вимоги до літературного рівня англійської мови у «скопусівських» журналах надзвичайно високі: вони заскладні, недосяжні навіть для деяких британських, канадських та австралійських вчителів англійської мови. І знову ж таки вартість такого перекладу, ґрунтовного літературного редагування тексту не становить великої фінансової проблеми для європейського, американського чи навіть китайського науковця. А для середньостатистичного доцента українського вишу — це близько розміру місячної зарплати. Принаймні з більшості тем соціальних наук.

Наукова діяльність із тем, безпосередньо пов'язаних зі змістом навчальних дисциплін ОПП «Реклама і зв'язки з громадськістю», стикається іще з однією перешкодою, якої немає в багатьох інших спеціальностях, напрямках знань. Суть її в тому, що теорія реклами та PR почала розроблятися на академічному рівні лише в 1920-ті роки, до того ж значно повільнішими темпами, ніж, приміром, теоретичні питання психології. Власне, рекламі та PR більшість науковців відмовляє у праві називатися самостійними науками. Дійсно, ці галузі людської діяльності є переважно практичними, прикладними й традиційно запозичували багато підходів, методів, методик, технік з інших наук, пристосовували їх до суто практичних потреб бізнесу, політики тощо.

Наукова кар'єра у фізиці, філології, історії, психології — звичайне, дуже поширене явище. Наукова кар'єра в рекламі чи зв'язках із громадськістю — екзотика, велика рідкість. Реклама та PR не мають власної кількасотлітньої наукової традиції, такої чисельності наукових шкіл, літератури, як інші галузі знань. Реклама та PR, подібно до наукової української мови, ще перебувають у стані формування як спеціальні науки.

Практико-орієнтованість навчання як один із пріоритетів, один із двох стовпів навчального процесу поряд із студентоцентрованістю теж звужує поле наукового пошуку для кафедр реклами та зв'язків з громадськістю. Згідно зі стратегією практико-орієнтованості та студентоцентрованості, викладацький склад кафедр реклами та зв'язків з громадськістю поповнився протягом другої половини 2010-х років багатьма успішними практиками: фахівці з досвідом реальної роботи «в полях», у рекламних

і PR-компаніях, відділах, прессекретарі, журналісти, маркетологи та ін. Їхній досвід необхідний, дуже цінний для формування фахових компетентностей у майбутніх рекламистів та піарників. Освітній процес виграв від притоку цих кадрів. Це, з одного боку. З іншого ж — серед цих практиків було і є багато людей, далеких від теоретичних наукових питань, методології. Ті ж, хто мав науковий досвід, були представниками багатьох різних галузей науки: історики, філологи, політологи, психологи та ін.

Створити на цій основі, описаній вище, потужну велику дослідницьку групу, яка працювала б над спільною конкретно вузькою науковою проблемою, — проблематичне, надзвичайно складне завдання. Тому **наукова робота кафедри** протягом цього п'ятирічного періоду, 2017–2021 рр., відбувалася переважно на рівні індивідуальної та мікрогрупової дослідницької діяльності й не тільки.

Результатом тривалих дискусій як у межах кафедр Інституту журналістики, так і в ході міжкафедральних, загальноінститутських консультацій, обговорень стало прийняття спільної для всього інституту теми, запропонованої заступником директора Інституту журналістики, професором В. Л. Іващенко «Сучасне медіазнавство в освітньому та науковому дискурсах». Така фундаментальна тема дала змогу представникам широкого кола наукових і практичних галузей, напрямів долучитися до спільного дослідницького проекту, інтегрувати в нього всі чи принаймні частину своїх індивідуальних та мікрогрупових наукових інтересів, досліджень.

Уведення та впровадження результатів наукових досліджень викладачі кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Київського університету імені Бориса Грінченка реалізовували як під час навчального процесу, безпосередньо на лекціях, семінарах, практичних та модульних роботах зі студентами, так і за межами аудиторних видів університетської діяльності. Розвивали наукові теми, пов'язані зі змістом робочих навчальних програм.

Завідувач кафедри реклами та зв'язків з громадськістю, доктор історичних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Л. М. Новохатько з 2017 р. як основний напрямками своєї наукової діяльності протягом усіх цих років вибрав питання методології викладання реклами та зв'язків з громадськістю в умовах трансформації освітніх процесів у бік студентоцентризму та практико-орієнтованості. Він часто підкреслював, спілкуючись

зі студентами, що жодна теорія не може бути корисною без практики. Тому й до навчання студентів підходив згідно з цим принципом: впроваджував практичні завдання на лекціях, семінарах, практичних та модульних роботах. Професор Л. М. Новохатько й сам не забував практикуватися, навіть незважаючи на вже накопичений багаторічний досвід роботи.

Коли керівництво Інституту журналістики закликало науково-педагогічний склад кафедри невідкладно писати й подавати якомога більше статей до журналів, які індексуються у двох наукометричних системах (звісно ж, «Scopus» і «Web of Science»), Л. М. Новохатько здійснив класичний педагогічний прийом — стимулював підопічних до цього особистим прикладом: одним із перших опубліковував статтю в одному з таких журналів. На цьому науковець не зупинився, а успішно продовжив працювати над створенням нових статей для опублікування у «скопусівських» журналах.

Так само Л. М. Новохатько показував приклад активності у напрямі організації та проведення наукових конференцій, форумів й інших наукових, науково-практичних заходів, часто виконував функції модератора, виступав і з власними науковими доповідями. Наприклад, у листопаді 2020 р. дослідник взяв участь у Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» як один з модераторів. Разом із О. В. Курбаном, С. М. Вернигорою та Н. Н. Нетребую входить до редколегії наукового журналу «Інтегровані комунікації».

Директор Інституту журналістики, науково-педагогічний працівник кафедри реклами та зв'язків з громадськістю, кандидат педагогічних наук, доцент Г. В. Горбенко протягом цих років вивчала питання медіадидактики, медіаосвіти та медіапедагогіки. Важливим напрямом у дослідженнях науковця стало стратегічне розроблення інститутської теми «Сучасне медіазнавство в освітньому та науковому дискурсах». Результатами цієї роботи Г. В. Горбенко разом із колегами ділилася на Міжнародній науково-практичній конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» в жовтні 2020 р., одним із організаторів якої виступала. До участі в заході приєдналося близько 120 учасників з України, Польщі, Латвії, Хорватії, Іспанії. Розвиваючи медіазнавство, Г. В. Горбенко організувала й провела два науково-практичні семінари за темою «Сучасне медіазнавство: теорія і практика». Дослідниця дуже активно долучалась і до міжнародної

співпраці. Задля імплементації результатів наукових досліджень в аудиторне навчання в Університеті Грінченка вона розробила експериментальну модель навчання технології анімації під час вивчення дисципліни «Анімація в рекламі». Крім того, Г. В. Горбенко підготувала нову дистанційну програму для слухачів Медіашколи — особливого освітнього проекту, створеного за її активної участі. Численні експертні публікації викладача з'явилися у наукових українських та закордонних виданнях, багато з цих публікацій проіндексовано у "Scopus" та "Web of Science".

Одним із ветеранів кафедри, що «стояли біля витоків» її створення, є досвідчений публіцист, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент О. В. Курбан. У своїй науковій діяльності він зосереджувався на розробленні проблем медіабезпеки та медіаконсалтингу, включно з термінологічним визначенням власне цих понять. Окремо спеціально розглядав технології політичного впливу, а також digital-аспекти реклами та PR. О. В. Курбан, частий гість політично-новинних ефірів багатьох загальноукраїнських телеканалів, суміщав цю суто практичну політичну активність із участю в академічних напрямках роботи: є членом редколегії наукового журналу «Інтегровані комунікації», входить до складу спеціалізованої вченої ради Київського національного університету культури і мистецтв, брав участь у процесі підготовки та захисту дисертацій із соціальних комунікацій та ще й одночасно працював над власним дисертаційним дослідженням на здобуття наукового ступеня доктора наук із соціальних комунікацій, опублікував велику кількість наукових статей за цим напрямом. Викладач став співавтором друкованого навчального посібника «Нейромаркетинг: реклама, PR, digital-marketing, брендинг», щорічно готував і здійснював проєкт значного масштабу — Міжнародний форум «Інформаційна безпека: актуальні тренди».

Т. І. Ужанська, старший викладач, координатор із соціально-гуманітарної роботи, відповідальна за практику студентів кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Університету Грінченка. Ключове термінопоняття, що досліджувала науковець, — медіамаркетинг. Вона вдало поєднувала зони своєї відповідальності: зокрема, стала одним із організаторів круглого столу для студентів і викладачів «Взаємодія закладів освіти з роботодавцями в галузі реклами та PR».

Кандидат історичних наук, доцент І. Ю. Афанасьєв був протягом цього періоду координатором з наукової роботи кафедри реклами та зв'язків з громадськістю. У своїй особистій

науковій діяльності він не обмежувався одним напрямом, а здійснював паралельно кілька досліджень з історії та сучасних медіакомунікацій, застосовуючи методологічний та фактологічний інструментарій психології, історії, соціології, філології, деяких інших галузей науки. Результати одного з таких досліджень було втілено й у творчому продукті — документальному фільмі «Вулкан на Дніпрі» про київські 1870-ті роки. Висвітлений матеріал може бути використаний київською громадою для збільшення туристичної привабливості української столиці.

Також І. Ю. Афанасьєв є керівником студентського наукового клубу «Інтерактив» при кафедрі реклами та зв'язків з громадськістю. У рамках цього гуртка проводяться не лише дискусії, презентації рефератів, але й працюють невеличкі робочі групи з написання наукових статей, підготовки доповідей на конференції, участі у наукових і творчих конкурсах.

У травні 2021 р. став одним з організаторів круглого столу для студентів і викладачів «Взаємодія закладів освіти з роботодавцями в галузі реклами та PR», активним учасником підготовки, модератором та разом із М. М. Нетребой, Л. М. Новохацьком й О. І. Стадніченком членом оргкомітету I Міжнародної науково-практичної конференції студентів, аспірантів, молодих учених та практиків у форумі «Креативні технології: сучасні тренди», модератором форуму «Креативні технології». У жовтні 2021 р. І. Ю. Афанасьєв виступив і доповідачем, і модератором однієї із секцій Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси». Крім того, науковець увійшов до складу відбіркової комісії I туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт із галузей знань і спеціальностей 2020/2021 навчального року. Став співавтором колективної монографії «Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців».

Кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент М. М. Нетреба однією з перших на кафедрі видала наукову статтю, проіндексовану в наукометричній базі "Scopus", була співавтором цілої низки інших робіт, прийнятих до друку редакціями кількох журналів, що індексуються у "Scopus" та "Web of Science". За цим важливим і найпрестижнішим напрямом наукової діяльності М. М. Нетреба разом із Г. В. Горбенко стала рекордсменом кафедри. Тільки за 2021 р. у неї вийшло три такі статті. Також науковець запровадила низку інноваційних науково-педагогічних напрямів роботи

кафедри. Стала ініціатором й одним із співавторів (разом із І. Ю. Афанасьєвим, Т. Ю. Белофастовою та Л. М. Новохатьком) написання брошури — методичних матеріалів «Методичні рекомендації до виконання магістерського проєкту».

У 2021 р. М. М. Нетреба брала активну участь у підготовці грантової заявки кількох вишів на фінансування програми академічної мобільності Erasmus+KA107, а після успішного старту останньої викладала восени 2021 р. для іспанських студентів безпосередньо в Університеті Жирони.

Кандидат педагогічних наук, доцент, координатор з науково-методичної та навчальної роботи кафедри Т. Ю. Белофастова здійснила значний вклад в організацію наукових заходів кафедри. Вона, зокрема, відіграла провідну роль у координуванні коректного, узгодженого з багатьма іншими аспектами діяльності Інституту журналістики відображення наукових складників робочих навчальних програм, які подавалися професорсько-викладацьким складом кафедри керівництву Університету Грінченка для затвердження й подальшого провадження в навчальний процес.

Кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент С. М. Вернигора є одним із піонерів кафедри реклами та зв'язків з громадськістю у нелегкій справі написання й опублікування статей, що індексуються у «Scopus» та «Web of Science». Вона один із авторів наукової монографії «Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій: вивчення запитів фахівців», автор низки інноваційних навчально-методичних праць, включно з навчальним посібником.

Дуже продуктивними в написанні й опублікуванні статей в українських фахових журналах стали в цей період старший викладач О. М. Яремчук і викладач Д. В. Харамурза.

Зокрема, О. М. Яремчук у 2021 р. захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства за дуже актуальною для майбутніх рекламістів і піарників спеціальністю «Дизайн» на тему «Теоретичні напрями дизайну України другої половини ХХ — початку ХХІ ст.».

Д. В. Харамурза не лише написала й опублікувала багато власних наукових статей, але й виступала як редактор у процесі підготовки матеріалів наукових конференцій, форумів.

Одним із авторів колективної монографії «Strategies for sustainable socio-economic development and mechanisms their implementation in the global dimension», яку було видано в Софії (Болгарія) 2020 р., стала кандидат політичних

наук, доцент О. І. Стадніченко. Її внеском у наукову роботу кафедри є чимало інших публікацій, участь у багатьох наукових заходах, про що вже йшлося вище.

Кандидат історичних наук, доцент Г. В. Піскорська протягом зазначеного періоду також опублікувала багато наукових робіт як в українських фахових виданнях, так і за кордоном, брала участь у численних українських та закордонних конференціях. Зокрема, у лютому 2020 р. в Сінгапурі на базі Східно-Європейського центру фундаментальних досліджень (Чеська Республіка) в рамках наукового семінару доповідала про результати свого дослідження «Strategic Narratives. The Case of Ukraine».

Значний внесок в організацію наукових та науково-практичних заходів кафедри здійснили доктор філологічних наук, професор О. Я. Гоян, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент О. П. Гусак, відомий український практик реклами, старший викладач І. В. Кузнецова, старший викладач З. В. Шевчук, старший викладач В. О. Шиян, викладачі К. О. Баранова, О. М. Степаненко (Пінчук), М. А. Тебешевська.

Наукова діяльність студентів. Оскільки переважна більшість мас-медіа та політичних пропагандистів понад 30 років виховує українців у дусі банального конс'юмеризму, а держава майже повністю припинила фінансування справжніх досліджень із соціальних наук, — не варто дивуватися, що престиж професії науковця, за результатами багатьох соціологічних опитувань, перебуває вже багато років на дні рейтингу професій. Крім того, студенти, які обирають професію рекламіста й піарника, є здебільшого значно менш схильними до аналітичної, кабінетної роботи, до читання сотень книг і тисяч статей, порівняно з тими, хто обрав фах історика чи філолога. Мікрофон, відеокамера, трибуна, сцена, світло софітів — ці образи зазвичай набагато більше ваблять студентів-рекламістів, ніж їхніх колег із багатьох інших спеціальностей та освітньо-професійних програм.

Попри це кафедри реклами та зв'язків з громадськістю вдавалося пробуджувати, розвивати й наукові інтереси в багатьох здобувачів вищої освіти з ОПП «Реклама і зв'язки з громадськістю». Цьому сприяло й те, що керівниками студентських наукових проєктів були викладачі, які мали не лише високу теоретичну, академічну кваліфікацію, але й досвід практичної роботи в рекламі та PR — у бізнес-структурах, державних установах, органах місцевого самоврядування тощо. Тому вони легко й ефективно спрямовували, орієнтували підопічних

студентів як у теоретичній частині, так і практичному, прикладному аспекті дослідницької діяльності.

До пошуково-дослідницької, творчої роботи студенти кафедри реклами та зв'язків з громадськістю долучалися починаючи з молодших курсів: через виконання індивідуальних та групових творчих завдань, написання курсових робіт, участь у гуртках.

Однією з можливостей реалізувати свої наукові інтереси на базі університету став для студентів науковий клуб «Інтерактив» під керівництвом доцента І. Ю. Афанасьєва. Члени гуртка часто брали участь у наукових семінарах, конференціях, різноманітних форумах, конкурсах, круглих столах, дискусіях. Зокрема, у щорічних міжнародних форумах «Інформаційна безпека: актуальні тренди», Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурси» (зокрема, О. Ільїнова, М. Соколовська), І Міжнародній науково-практичній конференції студентів, аспірантів, молодих учених та практиків у форумі «Креативні технології: сучасні тренди» (взяло участь 15 студентів кафедри «Реклама та зв'язки з громадськістю»), низці інших українських і міжнародних заходів, конференцій, семінарів, круглих столів. Деякі учасники гуртка стали авторами публікацій у наукових періодичних виданнях, зокрема: К. Борзаківська (у співавторстві з Г. В. Горбенко, «Неперервна професійна освіта: теорія і практика», 2018), В. Коваль («Інтегровані комунікації», 2019), А. Феринська («Інтегровані комунікації», 2019), і тезах наукових конференцій.

Найбільш почесними результатами наукової діяльності студентів є участь і високі місця у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт. Переможцями й призерами II туру Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт з реклами та зв'язків з громадськістю стали: студентки кафедри реклами та зв'язків з громадськістю В. Коваль (2017) й А. Щерба (2018); високий рівень письмової роботи показали в I турі К. Борзаківська (2019) та М. Соколовська (2020).

Студентка К. Борзаківська, активна учасниця наукового та інших напрямів роботи кафедри, настільки «прокачала скіли», що змогла виграти конкурс на навчання у школі Roger Hatchuel Academy під час Cannes Lions (Канни, Франція, 2019 р).

Синергія студента й викладача: як співпрацювати зі студентами в процесі наукової діяльності. Для багатьох студентів наукова робота на базі університету — це одна з перших

реальних можливостей не лише здобути теоретичні знання, але й утілити їх на практиці. До того ж така діяльність не є обов'язковою опцією для студентів під час навчання у закладі вищої освіти. Тому складно зрозуміти, коли студент виявляє бажання спробувати власні сили на практиці, що це саме те бажання, яке є готовністю студента працювати, витрачати власний час та сили. Для викладача це є дуже цінним. Тож, аби досягти максимальної результативності від співпраці викладача та студента, керівник наукової роботи має показати, що таке прагнення та ініціатива студента є важливими. Процес спільної наукової роботи — це яскравий приклад поєднання інтересів викладача та студента. При правильній взаємодії результат такої діяльності може бути дуже потужним. Адже така співпраця може покращити продукт чудовою контрастністю, зумовленою різницею поколінь у сприйнятті галузі, аудиторії, технологій тощо. З одного боку, це бачення досвідченого спеціаліста, що працює у галузі понад 10 років, а з іншого — «незамилений» погляд студента, який робить тільки перші кроки. За умови правильної побудови роботи в таких проектах зберігається баланс між креативом (погляд студента) та системною, виваженою, з урахуванням минулих помилок та успіхів реалізацією ідей (погляд викладача).

Для досягнення цієї мети викладачі Київського університету імені Бориса Грінченка дотримувалися певних правил комунікації зі студентами: утримувалися від жорсткої критики тих, хто робив перші кроки в науці, намагалися підкреслювати позитивні, сильні сторони студента, не забуваючи привернути його увагу до зон росту. Такий характер комунікації з боку викладачів допомагав студентам сприймати настанови керівників, консультантів як підказки — ненав'язливі, у межах зони комфорту чи десь поруч з нею. У такий спосіб покращували роботу, формували досвід, підвищували професійність студента як майбутнього спеціаліста з реклами та PR. Це — модель побудови здорової, ефективної комунікації, взаємодії між викладачем і сучасним студентом під час співпраці в науковій діяльності.

Видання кафедри реклами та зв'язків з громадськістю. Викладачі кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики Університету Грінченка реалізовували свої наукові інтереси та обов'язки, впроваджували результати наукових досліджень не лише в аудиторному навчанні студентів, проведенні конференцій, форумів, наукових семінарів, готуючи наукові статі для періодичних видань,

але й виступаючи авторами наукових монографій та інноваційних навчальних посібників.

Бібліографія виданих у 2017–2021 рр. наукових монографій та навчальних посібників, авторами яких стали науково-педагогічні працівники кафедри:

— Вернигора С. М. Технології виробництва та розміщення рекламного продукту: радіореклами і телереклами: навч. посіб. для студ. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.

— Видавнича діяльність в умовах розвитку новітніх технологій вивчення запитів фахівців: моногр. / кол. авт.: [І. Ю. Афанасьєв та ін.]; наук. ред. Н. Вернигора. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2019.

— Горбенко Г. В., Фруктова Я. С. Професійна медіаосвіта педагогів провідних країн Європи: історія та сьогодення. *Неперервна професійна підготовка фахівців в умовах формування спільного європейського простору*: моногр. / кол. авт.: [С. П. Архипова та ін.]. Черкаси: ЧНУ, 2020.

— Курбан О. В. Діагностика та моделювання PR-процесів. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020.

— Курбан О. В., Курбан С. О. Нейромаркетинг: реклама, PR, digital-marketing, брендинг: навч. посіб. Київ: Білий Тигр, 2019.

— Українсько-польські відносини в умовах гібридних загроз безпеці: [моногр.] / [В. Балюк та ін.]; наук. ред. В. Балюка та М. Дорошка; Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту ім. Т. Шевченка, Ф-т політології Ун-ту Марії Кюрі-Склодовської в Любліні, Центр Схід. Європи УМКС за співпраці з Пол. ін-том у Києві. Київ: Ніка-Центр; Люблін: Вид-во УМКС, 2019.

— *Strategies for Sustainable Socio-Economic Development and Mechanisms Their Implementation in the Global Dimension: Collective monograph*. Edited by M. Bezpartochnyi, in 3 Vol., Sofia: VUZF Publishing House "St. Grigori Bogoslov", 2020, Vol. 3.

Висновки. Протягом 2017–2021 рр. у періодичних виданнях опубліковано близько пів сотні статей, написаних співробітниками кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту

журналістики Університету Грінченка. Станом на листопад 2021 р. понад 10 із цих розвідок вже було проіндексовано в наукометричних базах "Scopus" і "Web of Science", ще пів десятка чекало на індексування в цих базах та півтора десятка перебувало на стадії відправлення до редакцій тих журналів, що індексувалися в зазначених наукометричних базах. Рахунок доповідей на наукових конференціях ішов на сотні.

Все це — багато чи мало?

В інститутах Національної академії наук України підрозділи зі штатом, аналогічним за кількістю співробітників, публікуються зазвичай дещо частіше. У співробітників наукових лабораторій тих європейських та американських університетів, які відомі своєю науково-дослідною діяльністю, кількість і якість досліджень, безумовно, була ще вище. Проте не треба бути фахівцем реклами та PR, економістом, підприємцем, щоб розуміти очевидну формулу: прибуток — це різниця між витратами й доходами. Ефективність — це різниця між ресурсами, вкладеними у справу, та здобутим результатом. А про ресурси наукової діяльності кафедри — див. початок статті.

Таким чином, наукові здобутки науково-педагогічного складу кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Інституту журналістики слід оцінити однозначно: вагомими результатами, які здобуто всупереч численним і, на перший погляд, непереборним викликам суворого часу. Виклики було прийнято, поставлені завдання здійснено. Однак реформування української системи державного управління наукою та освітою є викликом, працювати з яким необхідно об'єднуючи зусилля не лише переважної більшості науковців та освітян, але й українського суспільства та по-справжньому проукраїнських іноземних партнерів, усіх конструктивних сил, зацікавлених у розвитку науки, процвітанні народу України.

Подано до редакції: 01.12.2021 р.

Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

Влада Коток,
студентка II курсу
ОПП «Реклама і зв'язки з громадськістю»
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Vlada Kotok,
Second-year student,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: vokotok.ij20@kubg.edu.ua

Лідія Порхун,
студентка II курсу
ОПП «Реклама і зв'язки з громадськістю»
Інституту журналістики
Київського університету імені Бориса Грінченка

Lidiia Porkhun,
Second-year student,
Institute of Journalism
at Borys Grinchenko Kyiv University
Email: lsporkhun.ij20@kubg.edu.ua

<https://doi.org/10.28925/2524-2644.2021.2-12.8>

УДК 378:001:659.1:659.4(477)“2017/2021”

МІЖНАРОДНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАФЕДРИ РЕКЛАМИ ТА ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСЬКІСТЮ ІНСТИТУТУ ЖУРНАЛІСТИКИ УНІВЕРСИТЕТУ ГРІНЧЕНКА ЗА 2016–2021 рр.

////////////////////////////////////

INTERNATIONAL ACTIVITIES OF THE DEPARTMENT OF ADVERTISING AND PUBLIC RELATIONS OF THE INSTITUTE OF JOURNALISM AT BORYS GRINCHENKO KYIV UNIVERSITY IN 2016-2021

У статті досліджено міжнародну діяльність кафедри реклами та зв'язків з громадськістю Київського університету ім. Б. Грінченка.

Підрозділ активно співпрацює з іноземними університетами та бере участь у великій кількості міжнародних програм, серед яких відома багатьом Erasmus+. Студенти кафедри також активно залучаються до міжнародної діяльності, виграють грантові програми. Викладачі та адміністрація роблять усе можливе для того, щоб укласти якомога більше вдалих для обох сторін угод та надати студентам більше можливостей для розвитку.

У статті здійснено спробу пояснити, для чого потрібна модернізація освіти, підкреслити необхідність міжнародних контактів та їхню користь.

Ключові слова: міжнародна діяльність, кафедра реклами та зв'язків з громадськістю, студент, викладач, грант, лекція, семінар.

The article examines the international activities of the Department of Advertising and Public Relations at Kyiv Borys Grinchenko University.

The department actively cooperates with foreign universities and participates in a large number of international programs, among which Erasmus + is known to many. Students of the department also take an active part in international activities, win grant programs. Teachers and administration do their best to conclude the most successful agreements for both parties and to provide students with more opportunities for development.

Thus, the article aims to explain why modernization of education is needed, to emphasize the need for international contacts and their benefits

Key words: international activities, Department of Advertising and Public Relations, student, teacher, grant, lecture, seminar.

Міжнародна діяльність — це не основний, а допоміжний напрям діяльності кафедри українського вишу. Проте це та допомога, яка сприяла набагато швидшому вдосконаленню навчально-методичної і наукової роботи, дала змогу наздогнати за цими показниками найкращі європейські виші та стати Інституту журналістики (до його складу входить кафедра реклами та зв'язків з громадськістю) Університету Грінченка українським лідером за популярністю серед абітурієнтів спеціальності «Журналістика».

У статті здійснено спробу оглянути й проаналізувати зазначений напрям діяльності кафедри реклами та зв'язків з громадськістю за 5 років, період з 2017 до 2021 р. Протягом усього цього часу викладачі кафедри активно співпрацювали з міжнародними університетами, програмами, що тематично перетиналися з інтересами кафедри, могли покращити кваліфікацію перших та допомогти студентам реалізувати себе. На базі університету організовувалися міжнародні конференції, дискурси та лекції: до 2019 р. переважно офлайн, а потім з відомих усім причин глобального масштабу — здебільшого онлайн. Кафедра співпрацювала з університетами Болгарії, Латвії, Литви, Іспанії, Польщі, Словенії. Освітні програми Інституту журналістики були вже заздалегідь розраховані на можливу участь студентів в іноземних грантах, адже передбачали змогу вивчати певні дисципліни англійською мовою («Історія реклами та PR», доцент І. Ю. Афанасьєв; «Копірайтинг і спічрайтинг: Копірайтинг», доцент С. М. Вернигора). Щороку в студентів і викладачів була можливість подавати заявки, брати участь у грантових програмах, що надавалися Університетом Грінченка та іноземними партнерами.

Прикладами реалізації зазначеного напрямку діяльності кафедри стали такі найбільш яскраві **проекти міжнародної співпраці**.

Університет імені короля Хуана Карлоса (URJC) (Мадрид, Іспанія). Наприкінці 2019 р. Київський університет імені Бориса Грінченка підписав договір з Університетом імені короля Хуана Карлоса. Ініціатором підписання стала кафедра реклами та зв'язків з громадськістю і, зокрема, особисто доцент цього підрозділу Г. А. Піскорська.

Університет імені короля Хуана Карлоса — іспанський державний заклад вищої освіти (ЗВО), розташований в автономній спільноті Мадрид (Comunidad de Madrid). Це дуже молодий виш навіть за мірками України, що вже казати про Іспанію з її всесвітньо відомими середньовічними досягненнями: університет

заснований у 1996 р. Однак він стрімко розширився і став дуже престижним. У 2021 р. заклад мав 5 кампусів, тут навчалася близько 46 тисяч студентів, завдяки чому виш став другим університетом за кількістю студентів у Мадриді. Це — наймолодший та найсучасніший з шести національних закладів вищої освіти в усій провінції.

Станом на 2021 р. Університет імені короля Хуана Карлоса дає можливість студентам обирати з 64 спеціальностей бакалаврського рівня, 44 подвійних, 6 англійською мовою, 18 дипломів. Також навчальний заклад пропонує 81 магістерську та докторську програми. Серед них є спеціальність «Журналістика», що дає змогу студентам Інституту журналістики Університету Грінченка стати частиною програми обміну з потужним іспанським університетом.

Університет Жирони (UdG) (Іспанія). За ініціативою доцента кафедри реклами та зв'язків з громадськістю М. М. Нетреби був підписаний договір про співробітництво Київського університету імені Бориса Грінченка з Університетом Жирони в Іспанії.

Прототип цього вишу існував у каталонському місті Жирона ще з 1446 р. Станом на 2021 р. в Університеті Жирони викладали майже півтори тисячі професорів для 14 тисяч студентів, з яких 12 тисяч — майбутні бакалаври, 835 — магістри та 629 — аспіранти, що мали змогу проживати на території трьох кампусів. Виш пропонував 40 різних програм. Зокрема, в ньому діє Факультет ЗМІ, Телебачення та Мультимедійної продукції, що зацікавив студентів Інституту Журналістики для навчання або стажування за кордоном.

У листопаді 2021 р. доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю М. М. Нетреба взяла активну участь у програмі академічної мобільності Erasmus+KA107 безпосередньо у Жироні. У рамках дисципліни «Креатив в комунікаціях» вона прочитала дві лекції, присвячені креативному інструментарію. Зокрема, ознайомила майбутніх фахівців з новаторською унікальною методикою CRAFT (Creative Algorithm Framework and Tools) та теорією розв'язання винахідницьких завдань, поділилася успішними креативними кейсами. Під час практичного заняття провела брейнстормінг-сесію щодо пошуку нових креативних ідей для відомих брендів за методологією CRAFT.

Латвійський університет (Рига, Латвія). У травні 2019 р. за ініціативою доцента кафедри реклами та зв'язків з громадськістю О. В. Курбана був підписаний договір про співробітництво між Київським університетом імені

Бориса Грінченка та Латвійським університетом. Делегація грінченківців на чолі з доцентами О. В. Курбаном та С. М. Вернигорою провела насичені дні в Латвії. Протягом цього часу відбулися не лише переговори про співпрацю та підписання документів, але й було прочитано гостьову лекцію О. В. Курбаном. Крім того, студенти, які були членами делегації, поспілкувалися з іноземними викладачами та обговорили можливість співпраці між студентськими парламентами.

Латвійський університет — це найстаріший заклад вищої освіти в країні. Він входить до Утрехтської мережі — асоціації університетів Європи. Станом на 2021 р. у ньому функціонувало 13 факультетів. Вищу освіту тут здобували 15 тисяч студентів щороку, близько 5 % з яких іноземці. Університет пропонував 148 навчальних програм, які викладалися понад 3 тисячами професорів і доцентів. Цей виш був і залишається сучасним центром академічних і професійних досліджень, що проводилися в природничих, гуманітарних, суспільних, технічних та медичних галузях. Загалом університет здійснював дослідження в понад 50 наукових сферах.

Також Латвійський ЗВО бере активну участь і в міжнародній діяльності, про що свідчить понад 200 угод про співпрацю з університетами різних країн. Студенти вишу були учасниками програм за обміном, зокрема Erasmus+. Також університет входить до престижних міжнародних організацій EUA (Європейська асоціація університетів), UNICA (Мережа університетів столиць Європи), BSRUN (Мережа університетів регіону Балтійського моря), UTRECHT Network та ін.

Станом на другу половину 2021 р. кафедра реклами та зв'язків з громадськістю Університету Грінченка активно співпрацювала з Латвійським університетом, прикладом чого були регулярні лекції, які проводилися в онлайн-форматі.

Академія Яна Длугоша (Польща, Ченстохова). У 2017 р. Університет Грінченка уклав договір про співпрацю з Академією Яна Длугоша, у підготовці та підписанні якого взяла активну участь директор Інституту журналістики Г. В. Горбенко.

Академія Яна Длугоша — це престижний польський державний заклад вищої освіти із багаторічною історією. Університет складається з чотирьох факультетів: філології та історії, математики та природничих наук, педагогіки та мистецтва. Серед спеціальностей, що викладалися на факультеті філології, була

й спеціальність «Журналістика». Останнє являє особливий інтерес для грінченківців — студентів кафедри реклами та зв'язків з громадськістю. Також наявні були міжфакультетні підрозділи — Центр вивчення іноземної мови та Центр фізичного виховання. Студенти Академії мали змогу вступити до аспірантури за понад 60 напрямками. Навчали студентство близько 650 висококваліфікованих викладачів, серед яких доценти та доктори наук.

У рамках укладеної угоди було заплановано програму академічної мобільності для студентів і викладачів обох вишів, яка може втілитися в реальність уже найближчим часом.

Грантові програми. Університет Грінченка, зокрема кафедра реклами та зв'язків з громадськістю, надає своїм студентам можливість стати учасниками грантових програм, здобути таким чином додаткові, дуже зручні можливості навчатися закордоном, поглиблювати й розширювати свої знання в іноземних вишах.

Викладачі кафедри ініціювали такі грантові проекти.

2018 рік

1. «Медіа-школа Університету Грінченка» («Mediaschool Grinchenko University») — до Фонду розвитку ЗМІ (Small Public Diplomacy Grants Program Public Affairs Section, U.S. Embassy in Ukraine). Одним із авторів проекту є доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю С. М. Вернигора.

2. «Реклама: гендерна рівність» — для Фінського фонду місцевого співробітництва. Серед авторів проекту — доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю С. М. Вернигора.

3. «Фактчекінг: протидія маніпулятивним технологіям» — для Національного фонду за демократію (National Endowment for Democracy, USA). Автори — доценти кафедри реклами та зв'язків з громадськістю О. П. Гусак, О. В. Курбан).

4. «Розбудова системи інформаційної безпеки в сучасному громадянському суспільстві» — для Національного фонду за демократію (National Endowment for Democracy, USA). Автори — доценти кафедри реклами та зв'язків з громадськістю О. П. Гусак, О. В. Курбан).

2019 рік

1. Документальний фільм «Гібридна війна РФ проти України у кіберпросторі» — для Міністерства інформації України (автор проекту — доцент О. В. Курбан).

2. Демократична молодь у демократичному суспільстві — для Міністерства закордонних

справ Латвії (автор проекту — доцент О. В. Курбан).

2020 рік

1. Нейрокомунікації в системі гуманітарної та цифрової безпеки до організації «Горизонт 2020» (ЄС). Авторами стали викладачі кафедри та іноземні колеги.

2. Упровадження європейських практик інформаційного аудіовізуального контенту український медіапростір, програма «Модуль Жан Моне» (ЄС).

Гостьові лекції, міжнародні семінари конференцій, форуми (вибрана хронологія).

2018 рік

У квітні відбулася гостьова лекція головного редактора й члена редколегії низки наукових видань Болгарської академії наук та деяких інших організацій, викладача, професора кафедри соціальних комунікацій Факультету психології Томського державного університету, заступника декана факультету журналістики Софійського університету ім. Климента Охридського (Болгарія), автора докторської дисертації на тему жіночих образів у рекламі, доктора маркетингових комунікацій і семіотики — Христо Кафтаджиева.

Доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю І. Ю. Афанасьєв протягом року відвідав чотири міжнародні семінари, на порядку денному яких обговорювали проблеми медіа, освіти, громадянської просвіти, міжнародної безпеки тощо. Місцями їх проведення стали Іспанія, Греція, Німеччина, Велика Британія, у тому числі Оксфордський університет. Учасниками цих заходів були доповідачі та слухачі з понад 15 країн.

У лютому 2018 р. відбулася міжнародна сертифікаційна програма «Комунікаційна безпека», партнерами якої стали не тільки Міністерство оборони України, Збройні сили України, а й Українська асоціація Ніппон Кемпо. Учасниками програми було чимало колег із іноземних організацій, зокрема Віктор Верцнер (Victor Vertsner, Ізраїль), Рафал Ковальчик (Rafal Covalchik, Польща) та ін.

У 2018 р. доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю І. Ю. Афанасьєв відвідав Стерлінзький університет (Шотландія) для ознайомлення з унікальними документами одного з «батьків-засновників» PR на пострадянському просторі, британського піарника й науковця Сема Блека, серед робіт якого «Міфи про PR», «Міфи про брендинг», «Практичні публік рілейшенз» та знаменита серед піарників праця, можна сказати навіть культова книга — «Public Relations. Що це таке?»

У грудні 2018 р. відбувся V Міжнародний форум «Інформаційна Безпека», організатором якого виступив доцент кафедри О. В. Курбан. У заході взяли участь фахівці та експерти з України, Казахстану, Білорусі, Іспанії, Ірану, Ізраїлю, Грузії, Естонії, Литви та Вірменії.

2019 рік

Наприкінці жовтня 2019 р. в Університеті Грінченка відбулася гостьова лекція доктора соціальних наук, професора факультету соціальних наук Латвійського університету Сігити Струберги. Вона здійснила детальний аналіз програм російського телебачення («Вечірній Ургант», «КВК») з результатами якого ознайомила грінченківців, щоб показати, як жарт може впливати на аудиторію. Цього ж року гостьову лекцію в Інституті журналістики прочитав Христо Кафтаджаєв з університету Болгарії, про якого згадувалося вище.

За підтримки Університету Жирони доцент М. М. Нетреба стала автором та переможницею колективного гранту ERASMUS+ Program KA107, широко відомої, престижної програми обміну студентів, викладачів та науковців країн-членів Європейського Союзу, а також Ісландії, Ліхтенштейну, Македонії, Норвегії та Туреччини.

Наприкінці року відбувся захід, що став на той час уже традиційним — VI Міжнародний форум «Інформаційна безпека», постійним організатором якого є доцент кафедри О. В. Курбан. Мета заходу полягала у встановленні дружньої співпраці з профільними українськими органами державної влади та іноземними партнерами. Серед іноземців, зокрема, були: Іхсан Рефахі, тележурналіст, Національне телебачення Ірану; Ермек Наримбай, правозахисник, політичний діяч (Казахстан); Рубен Меграбян, редактор видання «АРАБОТ», експерт Вірменського інституту міжнародних відносин та безпеки (Вірменія); Пабло Гонзалес, політолог, журналіст (Іспанія).

2020 рік

У листопаді більшість викладачів і працівників кафедри реклами та зв'язків з громадськістю взяла участь у Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Медіазнавчі студії в європейському діалозі: освітній та науковий дискурс». Доцент І. Ю. Афанасьєв і викладач Д. В. Харамурза виступили в ролі не лише доповідачів, але й модераторів секцій. Одним із модераторів був і завідувач кафедри Л. М. Новохатько, який увійшов до складу оргкомітету. Д. В. Харамурза виступила секретарем оргкомітету конференції, редактором. Вона редагувала збірник тез конференції,

координувала низку організаційних питань. Учасниками з боку України виступили Міністерство освіти і науки України, Міжнародна федерація журналістів, Незалежна медіапрофспілка України, Національна спілка журналістів України, Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ», Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. Серед іноземних співorganizаторів були такі організації, установи: Університет Жирони (Іспанія), Латвійський університет (Латвія) та Сілезький технологічний університет (Польща). Ця конференція продемонструвала тисячам колег здобутки й перспективи української нової школи сучасного медіазнавства. Інші викладачі кафедри взяли участь у заході як спікери (М. М. Нетреба та Д. В. Харамурза), темами їхніх доповідей: «Медіаправо в Україні та ЄС»; «Актуальні питання теорії та історії української журналістики»; «Медіа у часи пандемії коронавірусної хвороби» тощо. Старший викладач кафедри журналістики та нових медіа Роман Ратушний виступив з промовою на тему «Українські січові стрільці та їхня роль у зародженні національної військової фотожурналістики». Після пленарного засідання конференції відбулася презентація наукових видань з теорії і практики реклами та зв'язків із громадськістю (презентував доцент кафедри реклами та зв'язків із громадськістю Інституту журналістики Університету Грінченка, кандидат історичних наук І. Ю. Афанасьєв та студентка II курсу спеціальності «Реклама і зв'язки з громадськістю» Інституту журналістики Олександра Ільїнова).

У другій половині 2020 р. доцент М. М. Нетреба успішно закінчила навчання за тренінговою програмою науково-педагогічного спрямування у м. Брно (Чехія) за підтримки Eastern European Center of the Fundamental Researchers, незалежної громадської організації, створеної з метою об'єднання зусиль вчених із Центральної та Східної Європи для сприяння сталому розвитку, публікації результатів фундаментальних, наукових та практичних досліджень, до складу організації входять вчені з різних країн (Чехія, Угорщина, Польща, Україна та Білорусь) і трьох чеських навчальних закладів.

Одним із авторів монографії, що вийшла у м. Софія (Болгарія), стала доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю О. І. Стадніченко. Тема монографії «Інструменти та комунікаційні стратегії зовнішньої політики в теорії міжнародних відносин». Мета — аналіз природи невійськових інструментів (економічні санкції, м'яка влада та комунікації стратегії)

зовнішньої політики в рамках теорії міжнародних відносин, адже вони стають усе більш визначальними у формуванні стратегічних результатів у XXI ст.

У 2020 р. викладач та доцент кафедри реклами та зв'язків з громадськістю І. Ю. Афанасьєв виграв конкурс на навчання за освітньою програмою «Громадянська освіта для суспільства громадян» у м. Рига, Латвія. Организаторами конкурсу виступили Асоціація шкіл політичних досліджень при Раді Європи у співпраці зі Стокгольмською школою економіки в Ризі. Карантинні заходи у зв'язку з пандемією COVID-19 завадили проведенню цього навчання в офлайн-форматі у Ризі, тому організатори переформатували цю міжнародну співпрацю на онлайн-версію. Саме в такому форматі навчання та підвищення кваліфікації брав участь І. Ю. Афанасьєв протягом 2020–2021 рр.

Старший викладач кафедри В. О. Шиян виграв конкурс на стипендію для проходження онлайн-навчання від Міжнародного фестивалю креативності «Канські Леви». Це найпрестижніший у галузі реклами міжнародний фестиваль творчості, що характеризується найбільш представницьким зібранням професіоналів реклами у світі, включно з дизайнерами, цифровими новаторами та маркетологами.

15 грудня 2020 р. близько 30 студентів освітньої програми «Реклама і зв'язки з громадськістю» взяли участь в онлайн-зустрічі з латвійськими колегами-експертами соціальних комунікацій. Спікерами заходу виступили директор Інституту економіки Латвійської академії наук, онтопсихолог, доктор педагогічних наук Ніна Лінде та експерт у галузі PR Георгій Стражнов.

До міжнародної активності кафедри реклами та зв'язків з громадськістю долучалося чимало структурних підрозділів Інституту журналістики. Це, зокрема, Центр мультимедійних технологій. Метою створення останнього було надання якісної медіаосвіти в Україні, що ґрунтується не лише на українському досвіді, а й з урахуванням досвіду закордонних колег. Також пріоритетом Центру є підвищення кваліфікації викладачів та студентів у галузі соціальних комунікацій, реклами та зв'язків з громадськістю.

Завдяки правильно встановленим цілям проєкт вийшов на міжнародний рівень і тепер його учасниками можуть стати не лише українці, а й усі охочі з іноземних країн. І оскільки з 2020 р. Медіашкола перейшла в онлайн-формат, то втілити навчання іноземців тут стало ще простіше.

З кожним роком кафедра реклами та зв'язків з громадськістю все більше реалізує себе

у міжнародній діяльності. І з огляду на зазначене вище можемо констатувати, що кількість іноземних партнерів та колег поступово зростає. Договорів та угод із закордонними університетами стає все більше. Для викладачів це чудова змога покращити свою кваліфікацію та перейняти досвід іноземних професіоналів, а для студентів взяти участь у грантових програмах та здобути унікальну можливість навчатися закордоном.

Університет Грінченка, зокрема кафедра реклами та зв'язків з громадськістю, активно впроваджував Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» № 579 від 12.08.2015 р. Порядок здійснення академічної мобільності усіма учасниками освітнього процесу є важливим кроком у ході імплементації Закону України «Про вищу освіту» та створення дієвого інструментарію для інтернаціоналізації українських закладів вищої освіти.

Як уже було зазначено вище, грінченківці активно долучалися до програми Erasmus+, до співпраці з якою заохочувало освітян

Міністерство освіти і науки. Усі напрями програми мають різні можливості, відкриті для країн-партнерів на основі пріоритетів співпраці ЄС з країнами-сусідами й передбачають співпрацю між країнами-членами і країнами-партнерами програми з інших держав світу для обміну успішними практиками та розвитку інновацій. Україна є країною-партнером програми регіону Східного Партнерства (EaP Region 2).

Активні зусилля адміністрації Університету Грінченка були спрямовані на модернізацію освітніх програм та вдосконалення освітнього процесу. Керівництво на всіх рівнях — університетському, інститутському та, зокрема, кафедрі реклами та зв'язків з громадськістю — розуміло необхідність встановити контакти з іноземними університетами та реалізувати цю потребу на практиці для розвитку студентів і викладачів не лише в українському масштабі, у межах країни, але й за кордоном.

Подано до редакції: 30.11.2021 р.

Прийнято до друку: 23.12.2021 р.

Київський університет імені Бориса Грінченка,
вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04053.

Попередження! Згідно із Законом України «Про авторське право і суміжні права» жодна частина цього видання не може бути використана чи відтворена на будь-яких носіях, розміщена в Інтернеті без письмового дозволу Київського університету імені Бориса Грінченка й авторів. Порушення закону призводить до адміністративної, кримінальної відповідальності.

Scholarly journal
Borys Grinchenko Kyiv University

Issue 2 (12)
2021
Cover design *I. Zhenchenko*

Scientific Publishing Centre
Borys Grinchenko University
Head of Scientific Publishing Centre *M. Priadko*
Project Manager *A. Danylenko*
The issue was developed and published by
L. Potravka, L. Stolitnia, N. Klymenko, T. Nesterova

Editorial Committee contacts:
(044) 485-21-61
kvsr.ij@kubg.edu.ua
13-B, Marshala Tymoshenka St., Kyiv, Ukraine, 04212

Integrated Communications

Cover design I. Zhenchenko

13-B, Marshala Tymoshenka St., Kyiv, Ukraine, 04212

Borys Grinchenko Kyiv University,
18/2, Bulvarno-Kudriavska St., Kyiv, Ukraine, 04053.
Licence for Publishing Activity series ДК № 4013 on 17.03.2011

Warning! According to the law of Ukraine on Copyright and Related Rights no part of this publication may be used or reproduced in any electronic format, published on the Internet without prior written permission of Borys Grinchenko Kyiv University and authors. Failure to comply with the terms of warning may expose to disciplinary, legal actions for copyright infringement.